
कविकुलगुरु-कालिदास-संस्कृत-विश्वविद्यालयः

श्रीगणेशायनमः॥ श्रीसरस्वत्यैनमः॥श्रीगुरुभ्योनमः॥ ॥ॐनमोजीकृ
ष्णनाथा ॥ गणेशसरस्वतीनामेंधरिता ॥ तूंचितूंकुळदेवता ॥ कवणा
आतांमीप्रार्थूं ॥ १॥ तूंचिअखिलअवघेजन ॥ सहजगुरुतूंजनार्दन ॥
कृष्णकथेसींलावींमन ॥ निजात्मगुणगावया ॥ २ ॥ ऐकतांकृष्ण
कथाश्रवण ॥ तेणेंचित्तवृत्तीवेधलीजाण ॥ कर्माकर्मींअखंडपण ॥
लागलेंध्यानभीमकीसीं ॥ ३ ॥ शुकयोगींद्राप्रती ॥ प्रश्नकरीपरी
क्षिती ॥ भीमकीहरणश्रीपती ॥ कायनिमित्तींपैंकेलें ॥ ४ ॥ कां
करितोसीम्हणसीप्रश्न ॥ तरीमीत्यक्तोदकजाण ॥ वदेंकथामृतश्रवण ॥
तेंजीवनमजतुझें ॥ ५ ॥ विशेषेंहेंकृष्णचरित्र ॥ तुझेनिशुद्धमुखेंपवि
त्र ॥ श्रवणकरितांमाझेश्रोत्र ॥ अधिकाधिकसुकेले ॥ ६ ॥ इतर
कथानव्हेफुडी ॥ नित्यनूतनइचीगोडी ॥ सेवूंजाणतीआवडी ॥ ते
परात्परथडीपावले ॥ ७ ॥ देखोनिप्रश्नाचाआदर ॥ शुककथेसींझा

लासादर ॥ कैसावचनबोलिलागंभीर ॥ कृपाअपाररायाची ॥ ८ ॥
ऐकबापापरीक्षिती ॥ तूंतंवसुखाचीसुखमूर्ती ॥ भीमकीपाणिग्रहण
स्थिती ॥ यथानिगुतीसांगोन ॥ ९ ॥ अगावसुदेवाचीयेतपप्राप्ती ॥
श्रीकृष्णदेवकीउदरायेती ॥ कृष्णाचीजेकृष्णशक्ती ॥ जाहलीउतरती
भूमंडळीं ॥ १० ॥ कनकासवेंजैसीकांती ॥ सूर्यासवेंजैसीदीप्ती ॥ तै
सोअवतरलीकृष्णशक्ती ॥ विदर्भदेशींरुक्मिणी ॥११॥ जैमामूर्तिमं
तविवेक ॥ तैसाजाणराजाभीमक ॥ सत्वाथिलाअतिसात्त्विक॥निष्कलं
कशोभत ॥१२॥ श्रद्धापत्नीशुद्धमती ॥ झालीगर्भातेंधरिती ॥ तेथें
जन्मलीकृष्णशक्ती ॥ चिच्छक्तीरुक्मिणी ॥ १३ ॥ नवविधातेचीनव
मास ॥ गर्भाभरलेपूर्णदिवस ॥ सांगाजन्मलीरूपस ॥ नवविधानरु
क्मिणी ॥ १४ ॥ पांचांविषयांचेशेवटीं ॥ सुबुद्धीउपजेगोमटी ॥ तै
सीपांचांहूनिधाकुटी ॥ जाहलीगोरटीरुक्मिणी ॥ १५ ॥ जैंहूनिज

न्मलीकुशी ॥ तैंहूनिआवडेरायाशीं ॥ अमान्यकरूनीपांचांशीं ॥ तेचि
एकपढियंती ॥ १६ ॥ स्वरूपरूपेंअतिसुंदर ॥ लावण्यगुणेंगुणगंभी
र ॥ दिवसानुदिवसजाहलीथोर ॥ वरविचाररायासीं ॥ १७॥ तेथेंकी
र्तिनामाब्राह्मण ॥ रायापाशींआलाजाण ॥ तेणेंकेलेंकृष्णकीर्तन ॥ ते
थेंतनमनवेधलें ॥ १८ ॥ बैसलीहोतीरायापाशीं ॥ सादरदेखोनीभीम
कीशीं ॥ मगवर्णिलेंकृष्णरूपाशीं ॥ चित्स्वरूपाशींसाकार ॥ १९ ॥
जोनिर्गुणनिर्विकार ॥ जोनिष्कर्मनिरूपाचार ॥ तोचीजाहलाजीसा
कार ॥ लीलाविग्रहश्रीकृष्ण ॥ २० ॥ अतिसुरंगचरणतळें ॥ उपमे
कठिणरातोत्पलें ॥ बालसूर्याचेनिउजाळें ॥ तैसींकवळेंटांचांचीं
॥ २१ ॥ ध्वजवज्रांकितरेखा ॥ चरणींचींसामुद्रिकेंदेखा ॥ नवर्णव
तीसहस्रमुखा ॥ ब्रह्मादिकांअलक्ष्य ॥२२॥ पिळूनइंद्रनीळकिरळी ॥

वोतिलीकृष्णतनूसांवळी ॥ पाउलेंसुकुमारकोंवळीं ॥ घोंटीनिळीदो हींभागीं ॥२३॥ सुनीळनभाचियाकाळिका ॥ तैशाअंगुलिकादेखा ॥ वरीनखेंत्याचंद्ररेखा ॥ चरणपीयुषालुब्धल्या ॥२४॥ सांडूनकठिण त्वाचेंडिंभ ॥ सचेतनकरीमर्गजस्तंभ ॥ तैसेचरणजीस्वयंभ ॥ श्रीकृष्ण शरीरींशोभती ॥२५॥ कृष्णआंगाजडलेपणें ॥ विजूशींचढलेंचौगुणें ॥ विसरलीअस्तमानाजाणें ॥ पीतांबरपणेंकांसेशीं ॥ २६ ॥ कृष्णचर णींचींभूषणें ॥ वांकीनेंवेदांसीआणिलेंउणें ॥ तेतंवधरूनिठेलेमौनें ॥ कृष्णकीर्तनेंतेगर्जे ॥२७॥ सोहंभावाचेनिगजरें ॥ चरणींगर्जतीनेपुरें ॥ मुमुक्षूचेंमननिदसुरें ॥ त्यातेंचेइरेंकरीतसे ॥ २८ ॥ तोडरगरजेकवणेंमा नीं ॥ जन्ममरणहरिचरणीं ॥ नाहींउपासकालागोनीं ॥ संकल्पविक ल्पेलिया ॥ २९ ॥ अनंतरूपेंनाकळेवेदीं ॥ तेंआकळीजेंवीसद्बुद्धी ॥

तैशीमेखलामाजामधीं ॥ चिद्रत्नसंधीजडलीअसे ॥ ३० ॥ स्वपदापा वलीयापाठी ॥ जेवींवृत्तीहोयउफराटी ॥ तैशीकिंकिणोक्षुद्रघंटी ॥ अ धोमुखमेखलेशीं ॥ ३१ ॥ अतिशयेंसीमाजूसाना ॥ होताअभिमान पंचानना ॥ देखोनिश्रीकृष्णमध्यरचना ॥ लाजोनिरानातोगेला ॥ ३२ ॥ पहावयाकृष्णमध्यरचना ॥ चित्रींचींलेपेंजाहलींजाणा ॥ सांडूनिआंगींच्याअभिमाना ॥ मेखलेखेवणास्वयेंजडिले ॥ ३३ ॥ नाभीशींनाभीनाभिता ॥ देऊनिस्थापिलाविधाता ॥ तेथींचातोपार पहातां ॥ विधातापैंनेणेचि ॥ ३४ ॥ म्हणोनिपद्मनाभीनांवा ॥ उदरीं त्रैलोक्याचाठावा ॥ जेवींसागरामाजींठेवा ॥ तरंगाचापैंकेला॥ ३५ ॥ जैसीसागरींचीलहरीनव्हाळी ॥ तैसीउदरींत्रिगुणत्रिवळी ॥ कर्माक मींरोमावळी ॥ बहिर्मुखेंवाढलिया ॥३६॥ नकळेहृदयींचेंमहिमान ॥

उपनिषदांपडलेंमौन ॥ तेथेंहीसंचरलेसज्जन ॥ देहाभिमानसांडोनी ॥३७॥ शून्यसांडोनिनिरावकाश ॥ तेंचिकृष्णहृदयसावकाश ॥ संतीं केलारहिवास ॥ वृत्तिशून्यहोउनी ॥ ३८ ॥ तयापदींजेसुलीन ॥ तें चिजडितपदकजाण ॥ मुक्तमोतिलगसंपूर्ण ॥ गुणेंविणलेइलासे॥३९॥ ज्ञानवैराग्यशक्तिसंपुटीं ॥ निपजलींमुक्तमोतियेंगोमटीं ॥ तेंचिएका वळीकंठीं ॥ श्रीकृष्णाचेशोभत ॥ ४० ॥ जनविजनसमानकळा ॥ ते चीआपादवनमाळा ॥ शांतिनिजशांतिनिर्मळा ॥ रुळेगळांवैजयंती ॥ ४१ ॥ ओंकारमातृकासकट ॥ तोचिजाणावाकंबुकंठ ॥ तेंचिवेदां चेंमूळपीठ ॥ तेथूनप्रगटेत्रिकांडीं ॥ ४२ ॥ खणोनिउपनिषदांचीखा णी ॥ अर्थकाढिलाशोधूनी ॥ तोचीकंठींकौस्तुभमणी ॥ निजकिरणीं झळकत ॥ ४३ ॥ गगनगजाचेशुंडादंड ॥ तैसेसरळबाहुदंड ॥ पराक्र

मेंअतिप्रचंड ॥ अभयदानींउदित ॥ ४४ ॥ पंचभूतेंभिन्नभिन्न ॥ तैशा आंगोळियाजाण ॥ तळहाततोअधिष्ठान ॥ पांचहीमिळतीएकमुष्टी ॥ ४५ ॥ चहूंखाणींक्रियाशक्ती ॥ त्याचारीभुजाशोभती ॥ आयुधेंव सविलींहातीं ॥ कवणेस्थितीपहापां ॥ ४६ ॥ अत्यंततेजेंतेजाकार ॥ द्वैतदलनींसतेजधार ॥ तेंचिधगधगीतचक्र ॥ अरिमर्दनींउद्भट ॥४७॥ घायेंअभिमानकरीचेंदा ॥ तेचिझळकतपैंगदा ॥ निःशब्दउठवीशब्दा ॥ वेदानुवादापांचजन्य ॥ ४८ ॥ अभेदभक्तमजभेटती ॥ तेव्हांसुमनेंकें चींमिळती ॥ तयाशींपूजेलागींहोतीं ॥ हृदयकमळेंवाहतसे ॥ ४९ ॥ बाहुवटेकीर्तिमुखें ॥ चारीवेदजाहलेसुखें ॥ करींकंकणेंजडितमाणकें ॥ वार्तिकांतवेदांत ॥ ५० ॥ यंत्रउभवोनिउपासका ॥ त्याचीअंगुलीमुद्रि का ॥ त्रिकोणषट्कोणेंकर्णिका ॥ जडितमाणिकाआंगमुक्त ॥५१॥ पू

वोंत्तरमीमांसादोनी ॥ कुंडलेंजाहलींकृष्णकर्णीं ॥ तींउपनिषदार्थ किरणीं ॥ झळकतातीसतेज ॥ ५२ ॥ एकम्हणतीसाकार ॥ एक म्हणतीमकराकार ॥ परीसाकारनानिर्विकार ॥ श्रवणेंविकारमावळती ॥ ५३ ॥ गाळोनियांमोक्षसुख ॥ तेथींच्यासुखाहूनिहरिख ॥ तेंचि कृष्णाचेंमुख ॥ नित्यनिर्दोषमिरवत ॥ ५४ ॥ उपमेचंद्रकळा गहन ॥ तोतंवकृष्णपक्षींक्षीण ॥ उदयअस्तावीणसंपूर्ण ॥ वदनेंदू कृष्णाचा ॥ ५५ ॥ उपमेरहितहनुवटी ॥ पाहतांप्रेमदुणावेपोटीं ॥ त्रैलोक्यसौंदर्यएकवटी ॥ हरविताहेदृष्टिनिमासुरा ॥ ५६ ॥ जीव शिवएकाकार ॥ तैसेमिनलेदोन्हीअधर ॥ माजीदंतपंक्तीतेजाकार ॥ चिदानंदझळकती ॥ ५७ ॥ नास्तिकादेऊनिनास्तिक ॥ उंचावलेंतें नासिक ॥ पवनहिंडतांपावलादुःख ॥ कृष्णश्वासेंसुखीजाहला

॥ ५८ ॥ विशाळडोळेचैतन्यपणें ॥ तेथेंविसावोंआलेपाहतेपाहणें ॥ आपआपणातेंदेखणें ॥ सबाह्याभ्यंतरसमदृष्टी ॥ ५९ ॥ ज्ञानअ ज्ञानांचींपातीं ॥ मिथ्यापणेंलवतहोतीं ॥ तेहीसारूनिमागुतीं ॥ सहजस्थितीपाहतअसे ॥ ६० ॥ अधिष्ठानविशाळभाळीं ॥ तैसी शोभाकपाळीं ॥ सच्चिदानंदएकमेळीं ॥ तेचित्रिवळीललाटीं ॥ ॥ ६१ ॥ गाळूनियाअहंपण ॥ सोहंकाढिलेंशुद्धचंदन ॥ तेंहीकेलें कृष्णार्पण ॥ निजभाळींमळवट ॥ ६२ ॥ सपूरगगनांकूरसरळ ॥ तैसेमस्तकींकेशकुरळ ॥ कृष्णसुखेंशींविन्मुखसबळ ॥ अधोगतीधावि न्नले ॥ ६३ ॥ म्हणोनिऐक्याचियेमुष्टीं ॥ आणूनिबांधिलेंवीरगुंठीं ॥ सहजभावाचियेमुगुटीं ॥ मगदाटलेसुबुद्ध ॥ ६४ ॥ तयामुगुटातळ वटीं ॥ मुक्तमयूरपिच्छांवेंटी ॥ कैसीशोभताहेगोमटी ॥ दृश्यदृष्टीअ

तीत ॥ ६५ ॥ सलोकसरूपसमीपता ॥ तेंतंवसांडीपिसेंसर्वथा ॥ देखणेपणेंवीणडोळसता ॥ तेचिमाथांस्तबक ॥ ६६ ॥ अलंकारां माजीआवडी ॥ तेथेंकृष्णाचीअधिकगोडी ॥ तेंचिसांगूंविसरलीफु डी ॥ चुकीगाढीपडियेली ॥ ६७॥ सकळभूषणांमाजींभूषण ॥ ब्राह्मणाचादक्षिणचरण ॥ हृदयींवाहेनारायण ॥ श्रीवत्सलांछनगो विंद ॥ ६८ ॥ श्रीकृष्णाचीकृष्णमूर्ती ॥ लावण्यआलेंत्रिजगतीं ॥ बरवियाबरवाश्रीपती ॥ वाचाकितीअनुवादों ॥ ६९ ॥ जेंजेंअत्यंत सुंदरदिसे ॥ तेंतेंकृष्णाचेनिलेशें ॥ डोळियांतेणेंलाविलेंपिसें ॥ जड लींमोरपिसेंहरिअंगीं ॥ ७० ॥ सौंदर्याचाअभिमान ॥ मदनाआंगीं संपूर्ण ॥ तेणेंदेखोनियांश्रीकृष्ण ॥ स्वदेहासीविटला ॥ ७१ ॥ मद नेंकृष्णदेखिलासांग ॥ आंगजाळूनिझालाअनंग ॥ पोटायेऊ

नियांचांग ॥ उत्तमांगपावला ॥ ७२ ॥ बरवेपणेंमीचमो ठी ॥ हेंहोतेंलक्ष्मीचेपोटीं ॥ कृष्णदेखोनियांदृष्टीं ॥ तेहीउफराटी जाहली ॥ ७३ ॥ रूपाभाळोनियांकैसी ॥ रमाझालीपरमपिसी ॥ लक्ष्मीनावडेदेवासीं ॥ झालीदासीपायांची ॥ ७४ ॥ कृष्णदे खिलाजियेंदृष्टीं ॥ तेपरतोनीमागुतीनुठी ॥ अधिकाधिकघालीमि ठी ॥ होयतल्लीनहरिरूपीं ॥ ७५ ॥ कृष्णपहावयाच्यालोभा ॥ नय नींनयनासींनिघतीजिभा ॥ श्रवणींश्रवणासींवल्लभा ॥ अभिनवशो भाकृष्णाची ॥ ७६ ॥ कृष्णरसजेसेवित ॥ तयांसींफिकेंहोयअमृत ॥ अमरअमृतातेंसेवित ॥ तेहीचडफडितहरिरसा ॥ ७७ ॥ श्रियावाखा णितांअमरेंद्र ॥ कृष्णइंद्राचाहीइंद्र ॥ क्षयपावतीइंद्रचंद्र ॥ कृष्णनरेंद्र अक्षयी ॥ ७८ ॥ असुरसुरांउत्थापिती ॥ तेगाऱ्हाणेंहरीशींदेती ॥ इंद्र

चंद्रप्रजापती ॥ तेहीचरफडतीहरिपदा ॥ ७९ ॥ तेवेळींकृष्णनाथ ॥
कंसकेशियाकरीघात ॥ देवांनिजपदींस्थापित ॥ अमरनाथश्रीकृष्ण
॥ ८० ॥ कृष्णाऐसात्रिशुद्धी ॥ उदारनदेखोंस्वात्मबुद्धी ॥ सेवकांबैसवी
निजपदीं ॥ अक्षयसिद्धीदेऊनियां ॥ ८१ ॥ जेनेदीदेवकीयशोदेसीं ॥
तेगतीदीधलीपूतनेसीं ॥ समानदेणेंअरिमित्रांसीं ॥ उदारतेसींकायवा
नूं ॥ ८२ ॥ निजपदातेंश्रीकृष्णनाथ ॥ सद्भक्तांसीआपणदेत ॥ आ
पणहोयभक्तांकित ॥ राहेतिष्ठततयांपासी ॥ ८३ ॥ भक्तआज्ञामानी
मोठी ॥ सिंहसूकरहोयजगजेठी ॥ प्रकटलाकोरडेकाष्ठीं ॥ वचनासा
ठींभक्ताच्या ॥ ८४ ॥ ऐसाधीरवीरउदारसुंदर ॥ गुणागुणअतिगंभी
र ॥ पृथ्वीवरीएकयदुवीर ॥ दुजानाहींसर्वथा ॥ ८५ ॥ कृष्णचरणीं
चाआराम ॥ पाहतांविसरलेक्रियाकर्म ॥ समाधीसींतेथेंविश्राम ॥ म

नोरमहरिपदीं ॥ ८६ ॥ कृष्णस्वरूपाचीप्राप्ती ॥ भीमकीसादरश्रवणा
र्थीं ॥ हृदयींआविर्भवलीमूर्ती ॥ बाह्यस्फूर्तीमावळली ॥ ८७ ॥ आंग
जाहलेंरोमांचित ॥ नेत्रींबाष्पेंपैंदाटत ॥ शरीरचळचळांपैंकांपत ॥
पडेमूर्छितधरणीये ॥ ८८ ॥ एकम्हणतीधराधरा ॥ एकपल्लवेंघालि
तीवारा ॥ एकम्हणतोहेसुंदरा ॥ कृष्णकीर्तीनेंझडपिली ॥ ८९ ॥
भक्तीपाशींभावनाजाय ॥ तैसीधाविन्नलीधाये ॥ झणीदृष्टीलागेल
माये ॥ म्हणोनीकडियेघेतली ॥ ९० ॥ रायासींकळलेंहेंचिन्ह ॥
ईसजाहलेंकृष्णश्रवण ॥ तेथेंचोवेधलेंअसेमन ॥ कृष्णार्पणहेकरावी
॥ ९१ ॥ मनींधरोनीहाचीभावो ॥ अंतःपुराआलारावो ॥ रुक्मिणी
सींकृष्णनाहो ॥ राणियेरावोपुसतसे ॥ ९२ ॥ मगबोललीशुद्धमती ॥
हेंचिहोतेंमाझेचित्तीं ॥ कन्याअर्पावीश्रीपती ॥ पुण्यजगतींनसमाये ॥

॥ ९३ ॥ वरमानलाआम्हांसी ॥ कन्यादानश्रीकृष्णासी ॥ तरीच सार्थकताजन्मासीं ॥ दोहींपक्षांसीउद्धार ॥ ९४ ॥ विकल्परुक्मिया कृष्णद्वेषी ॥ वचननमानेचीत्यासी ॥ कायम्हणावेंवडिलांसी ॥ गौवळीयासींसोयरीक ॥ ९५ ॥ कृष्णअगुणांचाअरूप ॥ कन्यासगुण अतिरूप ॥ दोहींशींघटिताचाविकल्प ॥ शून्यसंकल्पसोयरीक ॥ ॥ ९६ ॥ रुक्मियाकृष्णनिंदाकरित ॥ वाग्देवतास्तुतिवदत ॥ निदेशींवागेश्वरीभीत ॥ पापअद्भुतनिंदेचें ॥ ९७ ॥ एकाजनार्दनींविनवित ॥ निंदेमाजींस्तुतीहोत ॥ श्रोतींतेथेंठेवूनचित्त ॥ कथानिश्चितपरिसावी ॥ ९८ ॥ ॥ इतिश्रीमद्भागवतेमहापुराणेदशमस्कंधेहरिवंशसंहितासंमतेरुक्मिणीस्वयंवरेप्रथमःप्रसंगः ॥ १ ॥ ॥ छ ॥

॥ श्रीगोपालकृष्णार्पणमस्तु ॥

प्रसंग २ रा.

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ कृष्णासींशरीरसंबंध ॥ हातंवबोलचिअबद्ध ॥
वडीलपणेंघेतलाछंद ॥ बुद्धिमंदम्हातारा ॥ १ ॥ कृष्णासीसोयरीकन
येकामा ॥ हेंकायकुळलेंनाहींतुम्हां ॥ सखामारिलाअहंमामा ॥ तो
कायआह्मांधडहोईल ॥ २ ॥ एकम्हणतीनंदाचा ॥ एकम्हणतीवसुदे
वाचा ॥ ठावनाहींबापाचा ॥ अकुळीसाचाश्रीकृष्ण ॥ ३ ॥ मुळी
चनाहींजन्मपत्र ॥ कवणजाणेकुळगोत्र ॥ कृष्णनव्हेजीस्वतंत्र ॥ भक्त
परतंत्रसदाचा ॥ ४ ॥ कर्मपाहतांपरद्वारीं ॥ गोरसाचीकरीचोरी ॥
धरितांनधरवेनिर्धारीं ॥ चोरटाहरिचित्ताचा ॥५॥ गाईपाठींधांवतां ॥
पळ्ळंशिकलातोतत्त्वतां ॥ काळयवनापुढेंपळतां ॥ झालारक्षितामुचु
कुंदा ॥ ६ ॥ कृष्णवीरनव्हेगागाढा ॥ पळालाजरासंधापुढा ॥ भे
णेंसमुद्राचियाअगाडा ॥ माजीदुर्गवसविलें ॥ ७ ॥ केशियामारिला
तट्टु ॥ बैलमारिलाअरिष्टु ॥ इतकियासाठींवीरबाट्ट ॥ केवीसुभट्टम्ह

णावा ॥ ८ ॥ मारिलेंवत्सासुरवासरूं ॥ बकासुरतेंपाखरूं ॥ किरडूं
मारिलेंअघासुरु ॥ इतुकेनवीरकेंविहोय ॥ ९ ॥ कृष्णासीउघडनाही
वर्तणें ॥ सदासंसारींलपणें ॥ त्याचींमीजाणेंविंदाणें ॥ लपतींस्थानें
तींऐका ॥ १० ॥ चढेवैकुंठींचेपाहाडीं ॥ क्षीरसागरींदेतसेबुडी ॥
शेषाचियेफणेंदडी ॥ मिषेंनिद्रेचेनिराहे ॥ ११ ॥ विघ्नदेखोनियांथो
र ॥ होयमत्स्यकूर्मसूकर ॥ नातरीपाठीकरोनिनिबर ॥ रूपधरीकम
ठाचें ॥ १२ ॥ दैत्यदेखोनियांभारी ॥ खांबामाजींगुरगुरी ॥ बळेंका
ढिलियाबाहेरी ॥ नारसिंहहोऊनिठेला ॥ १३ ॥ दैत्यदेखोनियांसब
ळ ॥ जाहलाभिकारीकेवळ ॥ बळीनेंकेलाद्वारपाळ ॥ गळांबांधोनि
द्वारासीं ॥ १४ ॥ सर्वेचिखुजटपणसांडिलें ॥ रूपआणिकचीमांडि
लें ॥ दैत्यफळकुटकाढिलें ॥ मजूरजाहलेमायेचे ॥ १५ ॥ राखतां
इंद्राचीगाय ॥ दैत्यमारिलेहोमाय ॥ रडेयेमायेयेमाय ॥ सांगुंकाथत

याचें ॥ १६ ॥ थोरमांडिलेंसांकडें ॥ तैंमेळविलींमाकडें ॥ आतांचि पहारोकडें ॥ गोंवळियांपुढेंनाचतसे ॥ १७ ॥ कृष्णाचीआणीककाहाणी ॥ तोस्त्रीजाहलामोहिनी ॥ सुरांअसुरांठकवूनी ॥ महादेवमोहिला ॥१८॥ स्त्रीजाहलाम्हाळसा ॥ वासुदेवकेलात्यानिवासा ॥ त्यांचेचिधर्मेंराहूकेसा ॥ रविचंद्रासींलागला ॥ १९ ॥ कृष्णासींनाहींरूपगुण ॥ नदेखोंएकादेशींस्थान ॥ तयासींकैंचेंसिंहासन ॥ वृत्तिशून्यवर्ततसे ॥२०॥ कृष्णासींनाहींदेहाभिमान ॥ कदांनेणेमानापमान ॥ तयाचेगांठींकैंचेंधन ॥ भाजीचेंपानखातसे ॥२१॥कृष्णाचाभावएक ॥ नव्हेस्त्रीनानपुंसक ॥ पाहतांनिश्चयोएक ॥ निष्टंकनिर्धारें ॥२२॥ जयाशींमायादोनपाहीं ॥ दोघीवर्ततीदोनठायीं ॥ एकदेहीएकविदेही ॥ देवकीहीयशोदा ॥२३ ॥ एकीसबोधउपजविती ॥ दुजीवाढवीविषयप्रीति ॥ दोघींसांडुनतळमळती ॥ धर्माप्रतीधांविन्नला ॥ २४ ॥ उ

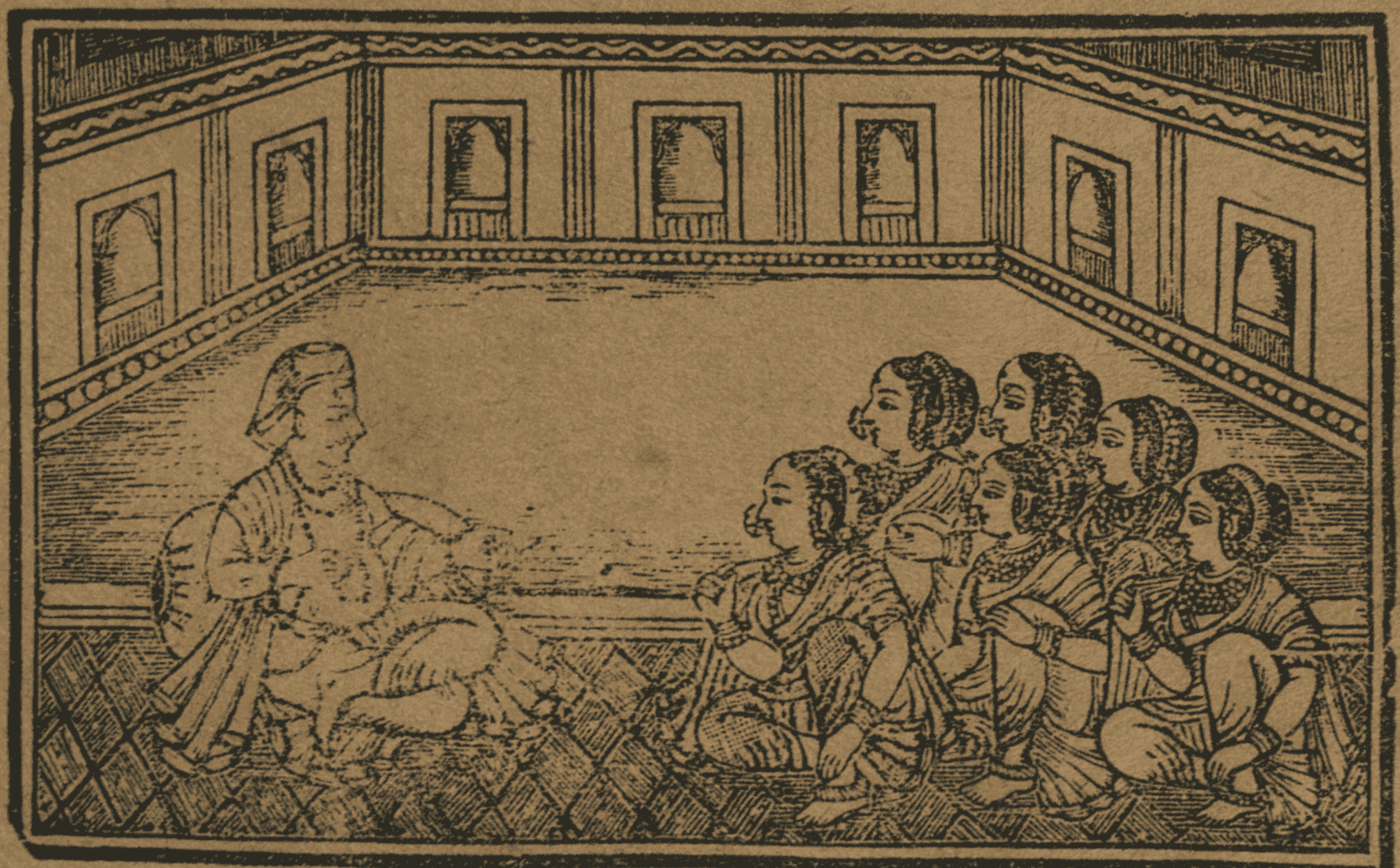
च्छिष्टकाढीधर्माघरीं ॥ ब्राह्मणाचीभीडथोरी ॥ लाथहाणीतलीउरावरी ॥ तेंपदमिरवीनिलाजरा ॥ २५ ॥ तयाकृष्णासीसोयरीककरणें ॥ तैंदेहआम्हांविटंबणें ॥ सदासंसारींलपणें ॥ लाजिरवाणेंलोकांत ॥ २६ ॥ तयाशींद्यावेंजीभावंड ॥ तैंआमुचेंकाळेंतोंड ॥ याबोलासीम्हणालपाखंड ॥ तरीज्ञातेउदंडतुम्हापाशीं ॥ २७ ॥ कृष्णअतीतचहूंवाचा ॥ तेथेंवाग्निश्चयोघडेकैंचा ॥ शब्दनिश्चयोनव्हेसाचा ॥ सत्यवाचाहेमाझी ॥ २८ ॥ बोलाभाकेंजोसांपडे ॥ तयासीवाग्निश्चयोघडे ॥ हेंतवअवघेंचिकुडें ॥ जाणतवेडेकांहोतां ॥ २९ ॥ कुळकर्माचाअंतू ॥ आपणासकटसकळांचाघातू ॥ करणेंअसेलजीवातू ॥ तरीकृष्णनाथूवरावा ॥ ३० ॥ जैसेंनिजतत्त्वनिर्मळ ॥ तैसाशयाराहेनिश्चळ ॥ कुळाभिमानीसबळ ॥ देहसंबंधमीजाणें ॥ ३१ ॥ जन्मकर्मकुळगोत्र ॥ उंचनीचवर्णविचित्र ॥ कर्माचेंजेंकर्मतंत्र ॥ जाणता

स्वतंत्रमीएकू ॥ ३२ ॥ शरीरसंबंधाचेंकारण ॥ घटितआहेमजआ
धीन ॥ प्रकृतिपुरुषांपाणिग्रहण ॥ माझेनीजाणहोतसे ॥ ३३ ॥
वचनऐकाप्रबळ ॥ चैद्यदेशींचाभूपाळ ॥ महाअभिमानीशिशुपा
ळ ॥ सोयराकेवळतोआम्हां ॥ ३४ ॥ शरीरसंबंधाचेंघटित॥ तया
शींचआहेनिश्चित ॥ तुम्हींबैसलेतिपंडित ॥ उचितानुचितविचारा
॥ ३५ ॥ कर्मकांडींचेवेदपाठक ॥ बोलावूनज्योतिषीगणक ॥ वा
ग्निश्चयाचेवाग्जाळिक ॥ शास्त्रेंशाब्दिकसोडिलीं ॥ ३६ ॥ मेळापां
चांपंचकांचा ॥ शब्दनिश्चयोनव्हेसाचा ॥ अभिमानगर्जेवाचा ॥ सो
यराआमुचाशिशुपाळ ॥ ३७ ॥ रुक्मिणीकायामनेंवाचा ॥ नि
श्चयकेलाश्रीकृष्णाचा ॥ बाहेरनिश्चयशब्दाचा ॥ शिशुपाळासीरु
क्मिया ॥ ३८ ॥ लग्नपत्रिकापाहतांडोळां ॥ एकनाडीजीशिशुपा

ळा ॥ कृष्णनेईलभीमकबाळा ॥ तयासीअवकळावरील ॥ ३९ ॥
वरशिशुपाळऐकतां ॥ दचकलीजेव्हांराजदुहिता ॥ जैसासिद्धांसी
सिद्धिलाभहोतां ॥ उठीअवचितांअंतराय ॥ ४० ॥ कवणउपासूं
गेदेवता ॥ कवणकवणाजावेंतीर्था ॥ कवणनवसनवसूंआतां ॥
कृष्णनाथप्राप्तीसी ॥ ४१ ॥ जैसासद्बुद्धीआडकामक्रोधू ॥ कांवि
वेकाआडगर्वमदू ॥ स्वधर्माआडआळससिंधू ॥ तैसाबंधुरुक्मिया
॥ ४२ ॥ जैसासविवेकवैरागी ॥ विघ्नेंजाणोनजायवेगीं ॥ तैसाप्र-
यत्नकृष्णालागीं ॥ करीनस्वांगींमीदेखा ॥ ४३ ॥ कृष्णप्राप्तीचा
विचारू ॥ तेथेंकरूंनयेदुजियाचासंचारू ॥ वृत्तीकरावीतदाकारू ॥
धैर्यधरूंआपुलेनी ॥ ४४ ॥ गुजसांगूंमायेपाशीं ॥ परीसाध्यनव्हे
तियेसीं ॥ रडूंनिघेलमोहेंसीं ॥ मिठीलोभेंशींघालुनी ॥ ४५ ॥ मा

झियाआशेचियासाजणी ॥ दीनतृष्णेच्याब्राह्मणी ॥ मिळतीलस
द्भासनासुवासिनी ॥ मजवेढूनघेतील ॥ ४६ ॥ तेणेंहोईलथोरशब्दू ॥
ऐकेलअभिमानियांबंधूं ॥ कृष्णप्राप्तीसीअवरोधू ॥ सबळक्रोधूउपजेल
॥ ४७ ॥ ऐसेंविचारूनिजाण ॥ निजभावाचाब्राह्मण ॥ आप्तपाचारि
लासज्ञान ॥ अतिगहनविवेकी ॥ ४८ ॥ कृष्णप्राप्तीचासद्भावो ॥
यालागींतोसुदेवो ॥ कृष्णप्राप्तीसीधाडिलापहाहो ॥ निजपत्रिकादे
वोनी ॥ ४९ ॥ सातांश्लोकांचीव्युत्पत्ती ॥ उपावभावआर्तिकीर्ती ॥
विवेकनिश्चयोनिजभक्ती ॥ कृष्णासीविनंतीपाठविली ॥ ५० ॥
एकाजनार्दनींमन ॥ श्रोतींव्हावेंसावधान ॥ प्रेमपत्रिकेचेंलेखन ॥ अ
नुसंधानभीमकीचें ॥ ५१ ॥ इतिश्रीमद्भागवतेमहापुराणेदशमस्कंधे
हरिवंशसंहितासंमतेरुक्मिणीस्वयंवरेद्वितीयःप्रसंगः ॥ २ ॥ छ ॥

प्रसंग ३ रा.

श्रीवासुदेवायनमः॥ ॥ आपुलेआर्तीचेंअंजन ॥ शुद्धसत्त्वाचेंपत्रजाण॥
बुद्धिबोधेंकेलेंलेखन ॥ वर्णाक्षरींअक्षर ॥ १ ॥ मनोवेगाचापैंवारु ॥
त्यावरीबैसविलाद्विजवरु ॥ कृष्णापाशींसत्वरु ॥ समूळमूळपाठवि
ला ॥ २ ॥ माझेपूर्वपुण्येंतूंद्विजवरु ॥ कृष्णप्राप्तीसीमजतूंगुरु ॥
म्हणवोनिकेलानमस्कारु ॥ वेगींयदुवीरुआणावया ॥ ३ ॥ स्वामी
चरणींठेविलामाथा ॥ द्वारकेसीजावेंजीतत्त्वतां ॥ प्राणवांचवाहो
आतां ॥ वेगींकृष्णनाथाआणावें ॥ ४ ॥ द्विजपावलाद्वारका ॥
वैकुंठकैलासाहूनअधिका ॥ जेथेंनिवासजगन्नायका ॥ विश्वव्यापका
श्रीकृष्णा ॥५॥ द्वारकाबाह्यप्रदेशीं ॥ आरामरमवीजीवशिवासी ॥ व
संतनिववीसदांसुमनेंसीं ॥ तापकोणासीअसेना ॥६ ॥ प्रेमेंविकासलेंक
मळशुद्ध ॥ रुंजीकरितीकृष्णषट्पद ॥ ऐकोनिगंधर्वजाहलेस्तब्ध ॥
सामवेदमौनावले ॥७ ॥ प्रबोधपारवेघुमघुमितो ॥ तेणेंवागीश्वरीचम

त्कृत्तिी ॥ विस्मितजाहलाबृहस्पती ॥ आश्चर्यमानितीसुरवर ॥८॥
डोलतीपैंद्राक्षांचेघड ॥ मुक्तपरिपाकेंअतिगोड ॥ सकळकामाचेंपुरेकोे
ड ॥ गोडहीगोडतेगोडी ॥ ९ ॥ कोकिळाकृष्णवर्णकूजती ॥शब्दनिः
शब्दमधुरवृत्ती ॥ तेणेंसनकादिकसुखपावती ॥ प्रजापतीतटस्थ॥१०॥
मधुरआनंदेंनाचत ॥ अप्सरानृत्यतेणेंतटस्थ ॥ तांडवविसरलेउमाका
त ॥ अतिअद्भुतहरिलीला ॥११॥ शुद्धहंसद्वारकावासी ॥ मुक्तमोतियें
चारात्यांसी ॥ तेंदेखोनियांपरमहंसी ॥ निजमानसींलाळघोंटी ॥१२॥
शुकपिंगळेअनुवादत ॥ तेणेंवेदांतदचकत ॥ अतिगुह्याचेगुह्यार्थ ॥ प
क्षीबोलतद्वारकेचे ॥१३॥ इतरनगरांचीउभवणी ॥ तीहीखणांवरीपांच
खणी ॥ त्यांहीमाजीअतिदुर्णी ॥ द्वारकापट्टणींतेंनाहीं ॥ १४॥ द्वार
कापाहतांवाडेकोडे ॥ विजूपिळूनघालेसडे ॥ मुक्तपताकाचहूंकडे ॥
मशकत्यापुढेंसत्यलोक ॥ १५ ॥ द्वारकेचीनवलपरी ॥ चिंतामणीची

चिंताहरी ॥ कल्पतरूचीकल्पनावारी ॥ परिसाचोनिवारीजडत्वकाळि
मा ॥ १६ ॥ दशेचेंदैन्यदवडी ॥ अमृताचीसालकाढी ॥ स्वानंदाचीउभ
वीगुढी ॥ नादेंउघडीद्वारका ॥ १७ ॥ द्वारकेमाजीशुद्धकेणें ॥ दोंअक्ष
रांचेंखरेंनाणें ॥ जैसेंघेणेंतैसेंदेणें ॥ कोणासीउणेंअसेना ॥ १८ ॥ वैकुंठीं
चियावैभवासी ॥ कृष्णेंआणिलेंद्वारकेसी ॥ देखतांठकपडलेंद्विजासी ॥
तेद्वारकाकैसीवर्णावी ॥ १९ ॥ द्विजासींसत्वरतामोठी ॥ नगरनपाहवे
चीदृष्टी ॥ भीतरींपातलाउठाउठी ॥ जेथेंजगजेठीश्रीकृष्ण ॥ २० ॥
म्हणउनीद्वारकावर्णन ॥ करावयाचेंहेंचिकारण ॥ द्विजेंदेखिलाश्रीकृ
ष्ण ॥ विस्मितमनतयाचें ॥ २१ ॥ हेमसिंहासनींआदिमूर्ति ॥ बैसलाअ
सेसहजस्थिती ॥ द्विजासीदेखोनश्रीपती ॥ भावचित्तींजाणिला ॥ २२ ॥
याचियाआगमनविधी ॥ थोरहोईलकार्यसिद्धी ॥ पावलीएकांताची
संधी ॥ होयसद्बुद्धब्राह्मण ॥ २३ ॥ सिंहासनाखालतीउडी ॥ वाळूनि

दोन्हीकरजोडी ॥ नमनसाष्टांगपरवडी ॥ पूजीआवडीद्विजातें ॥ २४ ॥
अमरकरितीकृष्णपूजा ॥ तेंशियापरिपूजीद्विजा ॥ ब्राह्मणदेवकृष्णरा
जा ॥ ब्राह्मणपूजातोजाणे ॥ २५ ॥ ब्राह्मणाशींमंगलदान ॥ देऊनिपी
तांबरसुमन ॥ सन्निधबैसोनिआपण ॥ दिलेंभोजनयथारुची
॥ २६ ॥ शय्यावाळूनएकांतीं ॥ अरळसुमनाचीनिगुती ॥ विडियादेऊ
निश्रीपती ॥ शयनकरवीतीद्विजातें ॥ २७ ॥ कृष्णबैसोनियांशेजारीं ॥
ब्राह्मणाचेचरणचुरी ॥ येरुम्हणेगाश्रीहरी ॥ करींधरीकृष्णातें ॥ २८ ॥
ऐकेंस्वामीदेवाधिदेवा ॥ आम्हीकरावीतुझीसेवा ॥ तूंपूजितोसीभूदे
वा ॥ ब्राह्मणदेवम्हणवूनियां ॥ २९ ॥ निजात्मभावेंउचितें ॥ हृदयींसा
हिलेंलाथेतें ॥ तेंचिनव्हेचिआमुतें ॥ विपरीतार्थफळलाअसे ॥ ३० ॥
तुझियापूजनेंपूज्यजाहलों ॥ तेणेंगर्वासीचढलों ॥ कृष्णसेवेसीनाड
लों ॥ थोरवाढलोंअभिमानें ॥ ३१ ॥ तूंयज्ञपुरुषनारायण ॥ तुजयाज्ञि

कनदेतीअन्न ॥ वृथागेलेंत्यांचेंहवन ॥ कर्मठपणकर्मांचें ॥३२॥ सर्वां भूतींभगवद्भावो ॥ नुपजेतंवनभेटेदेवो ॥ तैसामीब्राह्मणनोहेंपहाहो ॥ जाणसीभावोहृदयींचा ॥ ३३ ॥ कृष्णेंपुसिलेंस्वागत ॥ वृत्तिआहेकीं निश्चित ॥ चित्तींचिंताज्यावर्तत ॥ तेदुश्चितसर्वदा ॥ ३४ ॥ जयाचीचिंतानिवर्तली ॥ तयाचीवृत्तीसुचित्तजाहली ॥ त्यासींचस्वकर्मेंफळलीं ॥ निजात्मफळाचेनिफळें ॥ ३५ ॥ असोनिइंद्राचीसंपत्ती ॥ तृप्तीनाहींज याचेचित्तीं ॥ तेअतिशयदुःखीहोती ॥ विटंबिजेतीसंसारीं ॥ ३६ ॥ असोनियांअकिंचन ॥ जयाचीवृत्तीसमाधान ॥ तेणेंआजिमातेंजिंकिलेंजाण ॥ बंदीजनमीतयांचा ॥३७॥ सर्वांभूतींभगवद्भावो ॥ त्यावरी स्वधर्मनिष्ठभूदेवो ॥ त्याचियापाउलापावलींपहाहो ॥ मीसर्वांगवाढ वीं ॥३८॥ ऐसियानिष्ठेचेजेब्राह्मण ॥ तेमजसदापूज्यजाण ॥ त्यांचेनम स्कारींमीचरण ॥ वारंवारमस्तकीं ॥३९॥ कृष्णदर्शनेंसमाधान ॥ ब्रा

ह्मणासीपडिलेंमौन ॥ विसरलाकार्याचीआठवण ॥ जाणोनिप्रश्नह रीकरी ॥ ४० ॥ कोठोनियेणेंझालेंस्वामी ॥ कवणग्रामकवणभूमी ॥ तुमचेदेशींचादेशस्वामी ॥ प्रजास्वधर्मींपाळीकीं ॥ ४१ ॥ दुर्गममार्ग अतिसंकटीं ॥ क्रमूनआलेतमाझेभेटी ॥ कवणइच्छाआहेपोटीं ॥ तेगु ह्यगोष्टीसांगावी ॥ ४२ ॥ आम्हींकेवळब्राह्मणभक्त ॥ आज्ञाकरणेंहें उचित ॥ कायअपेक्षिततुमचेंचित्त ॥ तेंनिश्चितमीकरीन ॥४३॥ कव णकार्याचियेविधी॥तुम्हांआलेतीकृपानिधी॥तेंझालिकार्यसिद्धी ॥ जा णत्रिशुद्धीसर्वथा ॥४४॥ ऐकोनकृष्णमुखींचीगोष्टी ॥ द्विजेंबांधिली शकुनगांठी ॥ हर्षेवोसंडिलापोटीं ॥ आनंदसृष्टीनसमाये ॥४५॥ वैद र्भदेशींचाराजाभीमक ॥ जैसावैराग्यामाजींविवेक ॥ भागवतधर्मीअ तिधार्मिक ॥ शुद्धसात्त्विकसत्वाचा ॥४६॥ त्याचीकन्याजीचिद्रत्न ॥ लावण्यगुणेंगुणनिधान ॥ सकळभूषणांचेंभूषण ॥ तेंमंडणतिहींलोकीं

॥४७॥ उदारधीरगुणगंभीर ॥ सज्ञानज्ञानेंअतिचतुर ॥ तुझ्याठायींअ
तितत्पर ॥ कलत्रभावेंविनटली ॥४८॥ पित्यानेंतुम्हांसीदिधलीवधू ॥
एकूनिहासिन्नलागोविंदू ॥ हरिखेंनसांभाळूस्वानंदू ॥ द्विजासीक्षेमदी
धलें ॥४९॥ जेंहोतेंकृष्णाचेपोटीं ॥ तीचद्विजेसांगितलीगोष्टी ॥ जी
वाजीवापडलीमिठी ॥ पाठीथापटीद्विजाची ॥५०॥ आणिकएकअसे
संवाद ॥ तिचाज्येष्ठबंधूविरोधू ॥ तेणेंशिशुपाळादिधलाशब्दू ॥ लग्न
परवांधरिलेंसे ॥ ५१ ॥ येचविषयींयदुनायका ॥ आहेभीमकोचीपत्रि
का ॥ तेवाचूनियांसविवेका ॥ कार्यसिद्धीकरावी॥५२॥मगकाढिलीप
त्रिका ॥ कुंकुममंडितसुरेखा ॥ धीरनधरवेचिहरिखा ॥ आवडीदेखाचुं
बिली ॥५३॥ पत्रिकादेखोनिकृष्णनाथ ॥ श्रवणार्थीआर्तभूत ॥ एका
जनार्दनाविनवीत ॥ पत्रिकार्थपरिसावा ॥ ५४ ॥ इतिश्रीभा०म०द०
हरिवंश० रुक्मिणीस्वयंवरेपत्रिकावलोकनंनामतृतीयःप्रसंगः ॥ ३ ॥

प्रसंग ४ था.

श्रीयशोदातनयायनमः ॥ ॥ओंनमोजीयदुवीरा॥ तूंनिर्विकारनोवरा॥ मजन्यावंजीनिजमंदिरा ॥ क्रोधादिअसुरांदमवूनियां ॥ १ ॥ मजवडी लमाझाबंधू ॥ जेणेंतुजशींविन्मुखबोधू ॥ ज्याचेनिनीचांशींसंबंधू ॥ नमारूनवधूत्वांकरावी ॥ २ ॥ ऐकाभोमकीचीव्युत्पत्ती ॥ पत्रिका लिहिलीचवथेभक्ती ॥ वाचितांचिभक्तपती ॥ सहजस्थितीधांविन्न ला ॥ ३ ॥ श्लोकः ॥ रुक्मिण्युवाच ॥ श्रुत्वागुणान्भुवनसुंदर शृण्वतांतेनिर्विश्यकर्णविवरैर्हरतोऽङ्गतापम् ॥ रूपंदृशांदृशिमतामखि लार्थलाभंत्वय्यच्युताविशतिचित्तमपत्रपंमे ॥ १ ॥ टीका ॥ ऐकें त्रैलोक्यसुंदरा ॥ सकळसौंदर्यवैरागरा ॥ तुझेनिसौंदर्येंसुरवरां ॥ सुंदर त्वंकेंवींवर्णूं ॥ ४ ॥ तुझीसुधाकारकीर्ती ॥ श्रवणेंश्रवणप्रकाशती ॥ त्रिविधतापअस्तपावती ॥ जेवींगभस्तिखद्योत ॥ ५ ॥ ऐशीयाची स्वरूपप्राप्ती ॥ चारीमुक्तीदासीहोती ॥ सकळस्वार्थपायांलागती ॥

ज्यादेखतीत्यांनिजलाभ ॥ ६ ॥ क्षयनाहींगानिश्चित ॥ यालागीं नांवेंतूंअच्युत ॥ तुझियाठायींनिर्लज्जचित्त ॥ अतिसुरतकृष्णसुखा ॥ ७ ॥ श्लोकः ॥ कात्वामुकुंदमहतीकुलशीलरूपविद्यावयोद्रविण धामभिरात्मतुल्यम् ॥ धीरापतिंकुलवतीनवृणीतकन्याकालेनृसिंहन रलोकमनोऽभिरामम् ॥ २ ॥ टीका ॥ मनविश्रांतीचानिजबोधू ॥ म्हणवूनिनांवेंतूंमुकुंदू ॥ सकळसुखांचाआनंदकंदू ॥ तुजकोणवधूवरी ना ॥ ८ ॥ कुळशीळसघनरूप ॥ विद्यावयसाअतिस्वरूप ॥ शांति कांतितेअमूप ॥ करितीतपतुजलागीं ॥ ९ ॥ ऐशीलावण्यगुणसंप त्ती ॥ धीरवतीआणिसती ॥ त्याहीतुजसमानपावती ॥ तेथेंमीकिती वराक ॥ १० ॥ ऐकेंनरवीरपंचानना ॥ प्राप्तकाळींपाणिग्रहणा ॥ तुजकोणवरीनाअंगना ॥ मनमोहनाश्रीकृष्णा ॥ ११ ॥ म्हणसीसो यराअतिकाळा ॥ कांबोलावितेसीविवाहमेळा ॥ तरीपाणिग्रहणजी

शिशुपाळा ॥ तोकाळांतकाळमजलागीं ॥ १२ ॥ तेकाळींत्वांनुपे
क्षावें ॥ हेंचिमार्गेंजिवेंभावें ॥ मजदीनातेंउद्धरावें ॥ धांवेंपावेंलग्नासी
॥ १३ ॥ श्लोकः ॥ तन्मेभवान्खलुवृतःपतिरंगजायामात्मार्पितश्च
भवतोऽत्रविभोविधेहि ॥ मावीरभागमभिमर्शतुचैद्यआराद्गोमायुवन्मृ
गपतेर्बलिमंबुजाक्ष ॥ ३ ॥ टीका ॥ मनेंवाचाआणिकाया ॥ निर्धा
रेंशींतुझीजाया ॥ मीझालेंअसेंयदुराया ॥ विवाहविधीयात्वांकीजे
॥ १४ ॥ तूंतंवपरागाप्रकृती ॥ नावडेस्त्रियांचीसंगती ॥ उपेक्षिसी
माझीविनंती ॥ तुजथोरअपकीर्तीहोईल ॥१५॥ मीतंवतुझेंअर्धांग ॥
केविंशिशुपाळशिवेमाझेंआंग ॥ तूंशिशावरीअसतांश्रीरंग ॥ मीवी
रविभागयदुवीरा ॥ १६ ॥ कृष्णकेसरीचीसंपत्ती ॥ चैद्यजंबुकजेकां
नेती ॥ कमळनयनाकमळापती ॥ थोरअपकीर्तीहोईल ॥ १७ ॥
॥ श्लोकः ॥ पूर्तेष्टदत्तनियमव्रतदेवविप्रगुर्वर्चनादिभिरलंभगवान्परे

शः ॥ आराधितोयदिगदाग्रजएत्यपाणिंगृह्णातुमेनदमघोषसुतादयोऽ
न्ये ॥ ४ ॥ टीका ॥ तरीचसाधेलहेंलग्न ॥ जरीम्यांकेलेंअसेलभगव
द्भजन ॥ ब्रह्मभावेंब्राह्मणपूजन ॥ देवार्चनहरीचें ॥ १८ ॥ इष्टजेंकां
यागादिक ॥ वापीकूपआरामदेख ॥ गोभूरत्नदानादिक ॥ त्याहून
अधिकअन्नदान ॥ १९ ॥ व्रतजेंकांएकादशी ॥ पूजाविधिजागरणें
शीं ॥ ब्राह्मणभोजनद्वादशीसीं ॥ भगवंतासीवल्लभ ॥ २० ॥ सक
ळधर्मांपैंचाधर्म ॥ गुरुतोचिपरब्रह्म ॥ ऐसाकेलाअसेलनेम ॥ पुरुषो
त्तमातरीपावें ॥ २१ ॥ व्रततपयज्ञदान ॥ त्याहूनअधिकहरीचेंध्या
न ॥ निमिषामाजीसमाधान ॥ आगमागमहोऊनिठाके ॥ २२ ॥
ऐसेंनिसाधनेंसाधिलाबोधू ॥ तरीगदुयाचाधाकुटाबंधू ॥ वेगींयेऊ
निगोविंदू ॥ पाणिग्रहणमजकरावें ॥ २३ ॥ परादिवाचानाहींसो
रस ॥ यालागींनांवेंपरेश ॥ भीमकीलिखितेंहृषीकेश ॥ तटस्थहो

उनीपैंठेला ॥ २४ ॥ मजकृष्णेंनेलियापाठीं ॥ मागेंशिशुपाळा चियापाठीं ॥ बैसेलअवकळागोमटी ॥ दोघांगांठीएकची ॥ २५ ॥ ॥ श्लोकः ॥ श्वोभाविनित्वमजितोद्वहनेविदर्भान्गुप्तःसमेत्यपृत नापतिभिःपरीतः ॥ निर्मथ्यचैद्यमगधेशबलंप्रसह्यमांराक्षसेनविधि नोद्वहवीर्यशुल्काम् ॥ ५ ॥ टीका ॥ पत्रिकापहावीसावधान ॥ वि लंबनकरावाव्यवधान ॥ प्रातःकाळींआहेलग्न ॥ ऐशियासमयींपा वावें ॥ २६ ॥ देखोनिलिखिताचीतांतडी ॥ एकलायेऊनिघालि शीउडी ॥ तेव्हांमजम्हणशीलकुडी ॥ बुद्धीधडफुडीऐकावी ॥ २७ ॥ तुझियानिजबोधाचीसेना ॥ प्रत्यावृत्तिपाहोनिनयना ॥ स्वानुभवा चेनिभारेंजाणा ॥ सावधहोउनीत्वांजाणावें ॥ २८ ॥ स्वरूपतेचिया मदगजा ॥ गुढारघालावेंजीकाजा ॥ प्राणापानजिणोनिपैजा ॥ ते सेवारूपालाणीं ॥ २९ ॥ जिंकोनिजातीमनोरथ ॥ तैसेसंजोगावेर

थ ॥ चक्रवाटातळींपर्वत ॥ पीठहोतकर्माचें ॥ ३० ॥ तुझियानिज बोधाचेगाडे ॥ द्वैतदळनींजेनिजगाढे ॥ तेचियादवकरूनिपुढें ॥ सबळबळेंशींत्वांयावें ॥ ३१ ॥ बाह्यदृष्टींजरीतूंयेशी ॥ तरीतर्कपडेल लोकांसी ॥ कळोंनदेतांदुजियासी ॥ गुप्तरूपेंशींप्रगटावें ॥ ३२ ॥ कृष्णासीशिकवितसेसद्बुद्धी ॥ म्हणालचतुरतुम्हींअनादी ॥ हृदयशू न्यकृष्णत्रिशुद्धी ॥ वर्तणेंबुद्धीमाझेनी ॥ ३३ ॥ प्रबळबळेंशींसबळ ॥ म्हणालकांबोलावितेबरळ ॥ मायामाहेरींप्रबळ ॥ स्थूलास्थूळअ रिवर्ग ॥ ३४ ॥ सखाजिवलगबंधुप्रबळ ॥ मागधअष्टधाप्रबळ ॥ मं थोनिचैद्यादिखळ ॥ मजकेवळपणावें ॥ ३५ ॥ म्हणशीलढालगजा मोठी ॥ गोडबोलाचीप्रकृतिखोटी ॥ येवढीकांसोसूंआटाआटी ॥ म्हणोनिगोष्टीनुपेक्षावी ॥ ३६ ॥ तूंतवअजिंकगाधडफुडा ॥ तुझेनि नावेंवाटीवभेडा ॥ मजपणावयाआळसदवडा ॥ होईगाढावीरवृत्ती

॥ ३७ ॥ म्हणशीलयुद्धमांडेलकडाडी ॥ मीउठेनकाढाकाढी ॥ नाहीं लौकिकपरवडी ॥ कैंचीघडीघडवटे ॥ ३८ ॥ कैंचाअंतःपटजाण ॥ कवणम्हणेलसावधान ॥ मीतूंपणनाहींव्यवधान ॥ म्हणशीलल ग्नकैसेनी ॥ ३९ ॥ ऐसेनिलग्नलागलियांपुढां ॥ रणींनाचेलमरणधें डा ॥ वोवाळणीबाणप्रचंडा ॥ परस्परेंपडतील ॥ ४० ॥ म्हणशीलवि धीनेंनव्हेलग्न ॥ अविधीनेंकरीपाणिग्रहण ॥ याचविषयींविधान ॥ सावधानपरिसावें ॥ ४१ ॥ विवाहतरीबहुतांपरी ॥ पिशाचगांधर्व आसुरी ॥ राजेवरितातीस्वयंवरीं ॥ पणमहाशूरींभेदुनी ॥ ४२ ॥ पाणिग्रहणब्राह्मणासीं ॥ खड्गलग्नक्षत्रियांसीं ॥ रणींजिंकोनिम हाशूरांशी ॥ राक्षसविधीमजपर्णी ॥ ४३ ॥ जागृतीस्वप्नींसुषुप्तिका ळा ॥ तुजवांचोनिनदेखेंडोळां ॥ ग्लानीलिहितांवेळोवेळां ॥ उब गगोपाळानमानावा ॥ ४४ ॥ आतांऐकेंएकबोल ॥ तुझेंवीर्यमाझें

मोल ॥ अल्पवेंचोनिएकवेळ ॥ दाशीकेवळमजकरीं ॥ ४५ ॥ ॥ श्लोकः ॥ अंतःपुरांतरचरीमनिहत्यबंधूंस्त्वामुद्वहेकथमितिप्र वदाम्युपायम् ॥ पूर्वेद्युरस्तिमहतीकुलदेवियात्रायस्यांबहिर्नववधूर्गिरि जामुपेयात्॥६॥टीका॥ म्हणशीअंतःपुरामाजीतूंवधू ॥ काढितांआ डवेयेतीलबंधू ॥ त्यांचामजकरितांवधू ॥ दुःखसंबंधुहोईल ॥ ४६ ॥ याचियाविषयींजीउपाया ॥ ऐसेंसांगेनयादवराया ॥ वेगींयावेंअंबाल या ॥ यात्रासमयींठाकुनी ॥ ४७ ॥ कुळींचाकुळधर्मभीमकराया ॥ नगराबाहेरअंबालया ॥ नववधून्यावीपूजावया ॥ जगदंबेशींयाकुळ धर्म ॥ ४८ ॥ तेचीसंधीजीकारण ॥ परस्परेंहेचिखूण ॥ तेथेंराहूनि सावधान ॥ ओंपुण्येंकरावें ॥ ४९ ॥ श्लोकः ॥ यस्यांघ्रिपंकज रजःस्नपनंमहांतोवांछंत्युमापतिरिवात्मतमोपहत्यै ॥ यर्ह्यंबुजाक्षनल भेयभवत्प्रसादंजह्याम्यसून्व्रतकृशाच्छशतजन्मभिःस्यात्॥७॥टीका ॥

म्हणसीऐश्वर्येंथोरइंद्र ॥ रूपेंमदनकांचंद्र ॥ हेसांडूनिआग्रहथोर ॥ माझाचिकांकरित्येसी ॥ ५० ॥ ऐसेंनम्हणावेंसर्वेश्वरा ॥ कवणजाणेयाविचारा ॥ केवळनोव्हेसीतूंनोवरा ॥ जन्मोद्धारामजलागीं ॥ ५१ ॥ तुझियाचरणींचीमाती ॥ ब्रह्मादिदेवांनव्हेप्राप्ती ॥ आंगींयेऊनिउमापती ॥ स्नानवांछितिषदरजीं ॥५२॥ महादेवतमोगुण ॥ त्यातमांशींउपशमन ॥ तुझियेचरणींचेंरजजाण॥लागलेंध्यानशिवासी ॥५३॥ चरणरजालागींकेवळ ॥ ब्रह्माजाहलापोटींचेंबाळ ॥ तोहीनपावेचरणकमळ ॥ नाभिकमळींस्थापिला॥५४॥त्याचिलाजेंजीगोपाळा ॥ चरणरजाआलागोकुळा ॥ तुवांठकविलात्याहीवेळा ॥ वत्सेंगोंवळाजाहलासी॥५५॥ हेंजाणोनिसदाशिवें ॥ ध्यानमांडिलेंजिवेंभावें ॥ ऐशियाचीप्राप्तीमींपावें ॥ तैंथोरदैवेंदैवाची ॥५६॥ योगयागतपेंतपती ॥ तरीनव्हेतुझीप्राप्ती॥मीतंवधीटमोठीचित्तीं॥आहेंवांछितअर्धांग॥५७॥

पत्रिकावाचितांदेख ॥ तुवांयावेंआवश्यक ॥ मजषण्मूननदेशीसुख ॥ तरीपरमदुःखहोईल ॥ ५८ ॥ तुझीकृपानव्हतीफुडी ॥ कवणजिणियाचीआवडी ॥ देहदंडाचीहेबेडी ॥ कोणकोरडीओढील ॥ ५९ ॥ कृपानकरवेलयेथें ॥ तरीमारूनिजायआपुलेहातें ॥ मगपरलोकींतरीतूतें ॥ सावकाशभोगीन॥६०॥ ऐसेंघडवितांजरीनघडे ॥ तरीदेहकरीनमीकोरडे ॥ व्रतेंतपेंअवघडे ॥ तवउद्देशेंकरीन ॥६१॥ प्राणसांडीनसर्वथा ॥ म्हणशीलकाययेईलहाता॥तरीएकादोंपांचांसातां॥जन्मशतांवरीन॥ ६२ ॥ पत्रिकावाचितांचिजाण॥ जाणवेलशहाणपण ॥म्यांतोंवाहिलीसेआण ॥ तुजवीणअन्यवरींना ॥ ६३ ॥ श्लोकः ॥ ब्राह्मण उवाच ॥ इत्येतेगुह्यसंदेशायदुदेवमयाऽऽहृताः ॥ विमृश्यकर्तुंयच्चात्रक्रियतांतदनंतरम् ॥८॥ टीका ॥ द्विजम्हणेयदुनायका ॥ सेवेशींनिवेदिलीपत्रिका ॥ तेवाचूनसविवेका ॥ कार्यसिद्धीकरावी ॥ ६४ ॥ प

त्रिकावाचितांचिगोपाळा ॥ पुढेंभीमकीदेखेडोळां ॥ बाह्यापसरूनिउ
तावळा ॥ उठेवहिलाआलिंगना ॥६५॥ भीमकीभावार्थाचीकैसी ॥
चटपटलागलीदेवासी ॥ निद्रानलगेचीसेजेसीं ॥ उठीबसीकरीतसे
॥६६॥ नवलवैदर्भीचाभावो ॥ रात्रींवोसणावेदेवो ॥ भीमकीसांडूंनको
देहो ॥ आलोंपहाहोपणांवया ॥६७॥ जयाहृदयींजैसाभावो ॥ तया
सीतैसाभेटेदेवो ॥ भीमकीकृष्णमयपहाहो ॥ कृष्णदेवोतन्मय॥६८॥
हृदयींनाहींसत्यभावो ॥ तंवकैसेनिपावेदेवो ॥ भीमकीभाग्याचीपाहा
हो ॥ उठिलादेवोसत्वर॥६९॥ कृष्णसांगेद्विजाजवळी ॥ रात्रींचीअव
स्थासकळी॥मगहांसोनियांवनमाळी ॥ टाळियाटाळीपिटिली॥७०॥
एकाविनवीजनार्दना ॥ कृष्णचालिलापाणिग्रहणा ॥ भक्तवचनासीअ
वगणना ॥ सर्वथाजाणदेवनकरी ॥ ७१ ॥ इतिश्रीमद्भागवतेमहापुरा
णेदशमस्कंधेहरिवंशसंहितासंमतेरुक्मिणीस्वयंवरेचतुर्थःप्रसंगः ॥४॥

प्रसंग ५ वा.

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ सिद्धकरतांदळभार ॥ येथेंलागेलउशीर ॥ मीए
कलाएकांगवीर ॥ भीमकीघेऊनयेईन ॥ १ ॥ जोदुजीयाचीवाटपा
हे ॥ त्याचेंकार्यकांहींचनोहे ॥ यशकैंसेनितोलाहे ॥ साह्यपाहेसांगा
तीं ॥ २ ॥ विकल्परुक्मियामजद्वेषी ॥ तेणेंनिवारिलेंविवाहासी ॥
तरीविटंबूनत्याचियामुखासी ॥ रुक्मिणीसीआणीन ॥ ३ ॥ चैद्या
दिकपक्षपाती ॥ त्यांसीरणींलावीनख्याती॥मीतंवकोपलियाश्रीपती॥
त्रिजगतींकोणराहे ॥ ४ ॥ जैशाकाष्ठद्वयाच्याअरणी ॥ मंथूनकाढि
जेजेवींअग्नी ॥ तेवींअरिवीरांतेंविभांडोनी ॥ पवित्ररुक्मिणीआणीन
॥ ५ ॥ माझियाकोपाचीभ्रुकुटी ॥ रणाआणीनसकलसृष्टी ॥ त्या
मजयुद्धाचीआटाआटी ॥ लग्नासाठींकेवढी ॥ ६ ॥ रुक्मिणीचिया
लग्नासीं ॥ कवणदिवसकवणेमासीं ॥ कवणनक्षत्रद्विजासीं ॥ मधुसूद
नेंपुसिलें ॥ ७ ॥ सारथीबोलावूनदारुकासी ॥ वेगींसंजोगींरथासीं ॥

जाणेंअसेकौंडिण्यपुरासी ॥ दुजियासीकळोंनेदीं ॥ ८ ॥ जैसातरीगुरु
पार्थ ॥ तैशावारुनींजुंपीरथ ॥ ऐकानांवेंसुनिश्चित ॥ जेथेंकृष्णनाथ
आरूढे ॥ ९ ॥ शैब्यसुग्रीवबलाहक ॥ चौथामेघपुष्पदेख ॥ चारीवारू
अतिनेटक ॥ सारथीदारुकधुरेसी ॥ १० ॥ अनर्घ्यरत्नींरत्नखचित ॥
गरुडध्वजींलखलखित ॥ लोलपताकाडोलत ॥ रथशोभतअति
शोभा ॥ ११ ॥ शस्त्रास्त्रांचेसंभार ॥ रथींघालूनिअपार ॥ दारुकेंके
लानमस्कार ॥ जोडोनिकरराहिला ॥ १२ ॥ रथींचढलानारायण ॥
तुरंगींबैसविलाब्राह्मण ॥ एकेदिवशींजनार्दन ॥ कौंडिण्यपुरापात
ला ॥ १३ ॥ नगरदेखिलेंश्रीपतीं ॥ जैसीमुमुक्षूचीसंपत्ती ॥ तेथेंरा
जाकौंडिण्यपती ॥ विधानस्थितीकरीतसे ॥ १४ ॥ भीमकवश्यजा
हलापुत्रासी ॥ जैसाविवेकमहामोहासी ॥ कन्यानेमिलीशिशुपाळा
सी ॥ जीवींकृष्णासीदेयावी ॥ १५ ॥ जरीअसेलआमुचेंभाग्य ॥

भीमकीभाग्याचीसभाग्य ॥ भावेंपावेलश्रीरंग ॥ येणेंउल्हासेंकरीत
से ॥ १६ ॥ नगरशृंगारिलेंवाडेंकोडें ॥ घातलेकुंकुमाचेसडे ॥ तोर
णेंपताकाचहुंकडे ॥ महोत्साहमांडिला ॥ १७ ॥ गंधाक्षताकुसुम
माळा ॥ नागरीलोकांसकळां ॥ वस्त्रेंभूषणेंपाहतांडोळां ॥ जनली
लाशोभत ॥ १८ ॥ वाद्यवातलीनिशाणीं ॥ मंगलतुरेंवेदध्वनीं ॥
हळदीलाविलीरुक्मिणी ॥ मंगळस्नानकरविलें ॥ १९ ॥ पीतांबरप
रिधान ॥ लेइलीअलंकारभूषण ॥ नोवरीचेंदुश्चित्तमन ॥ कृष्णाग
मनपाहातसे ॥ २० ॥ नांदीश्राद्धादिकविधान ॥ केलेंब्राह्मणाचेंपूज
न ॥ यथाविधिब्राह्मणसंतर्पण । स्वस्तिवाचनविधीचें ॥ २१ ॥
चहुंवेदींचेब्राह्मण ॥ येऊनिपुरोहितआपण ॥ अथर्वणवेदेंकेलेंहवन ॥
ग्रहशांतिदानयथोचित ॥ २२ ॥ सोनेंरुपेंनानावस्त्रें ॥ घृतेंसहिततिं
ळपात्रें ॥ गोभूदानेंविचित्रें ॥ द्विजांनृपवरेंदीधलीं ॥ २३ ॥ दमघोष

याचियापरी ॥ महोत्साहआपुलेनगरीं ॥ पुत्रविवाहाचाकरी ॥ द्विजव
रींयथोचित ॥२४॥ वऱ्हाडनिघालेंबाहेरी ॥ हयगजपरिवारिलेभारी॥
सुवर्णरथांचियाहारी ॥ वीरअश्वांवरीआरूढले ॥२५॥ चालतीपायांचे
मोगर ॥ पातलेकौंडिण्यपुरनगर ॥ आणीकवऱ्हाडीमहावीर ॥ चैद्यभा
रतेहीआले ॥ २६ ॥ रुक्मिणीकृष्णासिहोतीदीधली ॥ तेशिशुपाळा
देऊंकेली ॥ तेसंधीपाहिजेसाधिली ॥ म्हणोनिआलेपक्षपाती ॥२७॥
शाल्वजरासंधासहित ॥ वक्रदंतविदूरथ ॥ पौंड्रकवीरअद्भुत ॥ सैन्य
भारेंशींपातले ॥ २८ ॥ वऱ्हाडीमानलेतैंकैसे ॥ महामोहाचेमेहुणे
जैसे ॥ खद्योतसमुदायनिशिंवसे ॥ वीरतैसेवाढिव ॥२९॥ कृष्णतर
णोचियाकिरणीं ॥ मावळतीलरणांगणीं ॥ भीमकीउल्हासेलकमळि
णी ॥ कृष्णदिनमणीदेखोनी ॥ ३० ॥ जैसेंगंधर्वनगरींचेहुडे ॥
तैसेशिशुपाळाचेवीरगाढे ॥ वऱ्हाडआलेंवाडेंकोडें ॥ भीमकापुढेंसां

गीतलें ॥ ३१ ॥ रावसामोरागेलात्यासी ॥ केलेंसीमांतपूजनासी ॥ सन्मानुनीसमस्तांसी ॥ जानवशासीआणिलें ॥ ३२ ॥ रुक्मिणीहरणासीउद्युक्त ॥ एकलागेलाकृष्णनाथ ॥ यादवसभेसीआलीमात ॥ जाहलाविस्मितबळिभद्र ॥ ३३ ॥ कालआलाहोताब्राह्मण ॥ भीमकीचेंपत्रघेऊन ॥ प्रगटनकरीचकृष्ण ॥ निवारूंकोणीम्हणवूनि ॥ ३४ ॥ यालागींगुप्तकेलीमात ॥ एकलागेलाकृष्णनाथ ॥ अंतर्बळीहाअनंत ॥ नाहींभीतकळिकाळा ॥ ३५ ॥ तोब्राह्मणनव्हेचिनिश्चित ॥ मूर्तिमंतभीमकीचाभावार्थ ॥ भावेंनेलाकृष्णनाथ ॥ एकाएकींएकला ॥ ३६ ॥ वक्रदंतजरासंध ॥ शाल्वपौंड्रकउन्नद्ध ॥ चैद्यमीनलेसन्नद्ध ॥ होईलयुद्धदारुण ॥ ३७ ॥ कृष्णकरीलकार्यसिद्धी ॥ हेंतंवनचुकेत्रिशुद्धी ॥ ठाकूनजावेंयुद्धसंधी ॥ हेचिबुद्धीसर्वथा ॥ ३८ ॥ रथकुंजरपालाणा ॥ सन्नद्धकराचतुरंगसेना ॥ घावघातलानिशाणा ॥ केलीगर्जनाबळिभ

द्रें ॥ ३९ ॥ सेनापतितोसात्त्विक ॥ भारीबळरामनेटक ॥ यादववीरांसीहरिख ॥ अतिसुटंकपळभार ॥ ४० ॥ सुखसंतोषआणिस्वानंद ॥ कैवल्यापाशींनिजबोध ॥ तैसापावलाहलायुध ॥ यादववीरींहरिपाशीं ॥ ४१ ॥ नातरीशमदमादिसंती ॥ बोधावेगळीनव्हेनिश्चिती ॥ तैसेकौंडिण्यपुरायेती ॥ जेथेंश्रीपतीउभाअसे ॥ ४२ ॥ येरीकडेराजकुमरी ॥ अवस्थालागलीसेभारी ॥ कांपांनयेचिश्रीहरी ॥ विचारकरीलिखिताचा ॥ ४३ ॥ कृष्णासीनाहींविषयगोडी ॥ म्यांपत्रिकालिहिलीकुडी ॥ भार्याहोईनआवडी ॥ जाहलीअनावडीतेणेंकृष्णा ॥ ४४ ॥ आटालटालाचिपैंथोर ॥ अभावभावेंअतिसुंदर ॥ दाटोनिरिघोंपाहेघर ॥ वशीकरणमजकरील ॥ ४५ ॥ मगमीहोईनतिजआधीन ॥ जीवेंजिताकरीलदीन ॥ अमनाआणूनियांमन ॥ नाचवीलनिजछंदें ॥ ४६ ॥ कार्याकारणसमस्त ॥ तेंचिकरीलनिश्चित ॥ सुचित्तआणिदुश्चित्त ॥

आंदण्यादासीआणील ॥ ४७ ॥ तिचाविकल्पियाबंधू ॥ आंदणा
येईलकामक्रोधू ॥ तिचाबोळावागर्वमदू ॥ घरभेदूदाटेल ॥ ४८ ॥
माझेनिआंगेंथोरावेल ॥ मजतेंनांवरूपकरील ॥ विषयगोडीवाढवी
ल ॥ मुद्दलवेंचीलनिजज्ञान ॥ ४९ ॥ होईलनिर्लज्जनिःशंक ॥ म
जदेखोंनशकतीललोक ॥ ऐसेंजाणोनिनिष्टंक ॥ नयेचिदेखश्रीकृष्ण
॥ ५० ॥ लिखितींचुकीपडलीमोठी ॥ पावेनशतजन्मांपाठी ॥ हेंदे
खोनजगजेठी ॥ उठाउठीनपवेची ॥ ५१ ॥ नाहींवैराग्यकडाडी ॥
भेटीनमागेंचिरोकडी ॥ माझियामुखरसाचीगोडी ॥ प्रतिबंधकमज
झाली ॥ ५२ ॥ शिवादिचरणरजवांछित ॥ त्यामजपाठविलेंलिखि
त ॥ आंगींउडीनघालीचयेथ ॥ आळसयुक्तभीमकी ॥ ५३ ॥ लि
खितासाठींमीसांपडें ॥ तरीकांसाधकशिणतीगाढे ॥ भीमकीआहे
केवळवेढें ॥ येणेंनघडेमजतेथें ॥ ५४ ॥ कृष्णनयावाएकभावो ॥

द्विजेंदेखिलादेवाधिदेवो ॥ विस्मयदाटलापहाहो ॥ कार्यआठवोंवि
सरला ॥ ५५ ॥ कृष्णदेखतांत्रिशुद्धी ॥ ब्राह्मणासीलागलीसमाधी॥
हरपलीमनोबुद्धी ॥ लग्नशुद्धीकोणसांगे ॥५६॥जेकृष्णासीमीनले ॥
तेपरतोनीनाहींआले ॥ मजआहेवेडलागलें॥वाटपाहेंद्विजाची ॥५७॥
मायबापासीनेणत ॥ वधूनेंपाठविलेंलिखित ॥ हेंचिजाणोनिनिंदि
त ॥ येतयेतहरपला ॥ ५८ ॥ लग्नाआडयेकराती ॥ कांपांनयेती
श्रीपती ॥ परात्परउपरीवरती ॥ घाटपाहतउभीअसे ॥ ५९ ॥ डो
ळानलागेशेजेसीं ॥ निद्रेमाजींदेखेकृष्णासी ॥ तेणेंस्वप्नसुषुप्तीसी ॥
जागृतीसीनाठवे ॥ ६० ॥ अन्ननखाववेतत्त्वतां ॥ जेवितांदेखेकृष्णना
था ॥ गोडीलागलीअनंता ॥ नलागेआतांधडगोड ॥६१॥करूंजातां
उदकपान॥घोंटासवेंआठवेकृष्ण ॥ विसरलीकभूकतहान ॥ लागलेंध्या
नहरीचें ॥ ६२ ॥ तोंडींलागलियाफोडी ॥ घेऊंविसरलीतेविडी ॥

कृष्णींलागलीसेगोडी ॥ अनावडीविषयांची ॥ ६३ ॥ आळविल्या कांनींनायके ॥ थापटिलीयातेंनवचके ॥ देहव्यापियेलायदुनायकें ॥ शरीरसुखेंविसरली ॥ ६४ ॥ पायठेवितांधरणीं ॥ कृष्णाआठवीरुक्मिणी॥सर्वांगथरथरोनी ॥ रोमांचितहोऊनिठाके ॥ ६५ ॥ लीलाकमलघेतांहातीं ॥ कृष्णचरणआठवती नयनींअश्रुलोटती ॥ कृष्णप्राप्तीलागींपिशी ॥ ६६ ॥ गोविंदेंहरिलेंगेमानस ॥ जाहलींविषयभोगींउदास ॥ पाहेद्वारकेचीवास ॥ मनींआसकृष्णाची ॥ ६७ ॥ कांपांनयेचिगोविंद ॥ तरीमाझेंचिभाग्यमंद ॥ नाहींपूर्वपुण्यशुद्ध ॥ म्हणउनीखेदकरीतसे ॥ ६८ ॥ मगम्हणेगाकटकटा ॥ कितीकरूंहोहांकाटा ॥ मरमरविधातयादुष्टा ॥ कायअदृष्टालिहिलेंअसे ॥ ६९ ॥ आजिचेनिहेंकपाळ ॥ कृष्णप्राप्तीवीणनिष्फळ ॥ म्हणूनियांभीमकबाळ ॥ उकसांबुकसींस्फुंदत ॥ ७० ॥ मजनलगेविंजणवारा ॥तेणेंहो

तोअधिकउबारा ॥ प्राणरिघोंपाहेपुरा ॥ शार्ङ्गधरावांचोनी ॥ ७१ ॥ आगींनलावागेचंदन ॥ तेणेंअधिकचिहोयदीपन ॥ माझेनिघोंपाहतीप्राण ॥ कृष्णचरणनदेखतां ॥ ७२ ॥ साह्यनव्हेचिगेअंबा ॥ विन्मुखजाहलीजगदंबा ॥ आतांकायसीलग्नशोभा ॥ प्राणउभासांडीन ॥ ७३ ॥ शिवाभवानीरुद्राणी ॥ कांपांनपावतीचकोणी ॥ कांविसरलीकुळस्वामिणी ॥ चक्रपाणीनपवेची ॥ ७४ ॥ नेत्रींअश्रूंचियाधारा ॥ दुःखेंकांपतसेथरथरां ॥ धरितांनधरवेचिधीरा ॥ विकळसुंदराजातसे ॥ ७५ ॥ तंवलविन्नलाडावाडोळा ॥ बाहुस्फुरतीवेळोवेळां ॥ हींतवचिन्हेंगेगोपाळा ॥ प्राप्तीकरपैंहोती ॥ ७६ ॥ कृष्णेंसांगितलेंद्विजासीं ॥ वेगींजावेंभीमकीपासीं ॥ थोरचिंताहोतसेतिसीं ॥ उद्वेगेंसींअपार ॥ ७७ ॥ तिसीद्यावेंआश्वासन ॥ उदईकआहेतुझेंलग्न ॥ तुवांअसावेंसमाधान ॥ पाणिग्रहणकरीनमी ॥ ७८ ॥ आठा

भावांचीपरवडी ॥ उभवूनस्वानंदाचीगुढी ॥ द्विजधांविन्नलालवडस
वडी ॥ घातलीउडीत्वरित ॥ ७९ ॥ भीमकीकरीतसेचिंता ॥ द्विज
देखिलाअवचिता ॥ हरिखेंवोसंडलीचित्ता ॥ प्रसन्नतादेखोनी ॥ ८० ॥
पहिलाब्राह्मणअतिदीन ॥ याचेंपालटलेंसेचिन्ह ॥ दिसतआहेप्रसन्नव
दन ॥ घेउनीकृष्णपैंआला ॥ ८१ ॥ कृष्णदर्शनाचीप्राप्ती ॥ द्विज
पालटलादेहस्थिती ॥ आनंदमयजाहलीवृत्ती ॥ लिखितासाठींद्वि
जाची ॥ ८२ ॥ जीवप्रयाणाचीमुहूर्तता ॥ भक्तीनवरत्नांचेंतारूंबुड
तां ॥ धैर्याचास्तंभपडतां ॥ जाहलाराखतासुदेवो ॥ ८३ ॥ मरेतया
अमृतपान ॥ किंवाअवर्षणींवर्षेघन ॥ दुष्काळियाजेवींमिष्टान्न ॥ ते
वींआगमनद्विजाचें ॥ ८४ ॥ मोहअंधारींमणिपडला ॥ तोयुक्तीच्या
हातींचांचपिला ॥ नसांपडेतयादीपलाविला ॥ कृष्णागमनसुखाचा
॥ ८५ ॥ यावरीआलातोब्राह्मण ॥ कृष्णागमनभीमकीप्राण ॥ घे

ऊनआलाजीसंपूर्ण ॥ जीवदानींसुदेवो ॥ ८६ ॥ ब्राह्मणम्हणेनाभीं
आतां ॥ घेऊनआलेंअनंता ॥ देखिलागरुडध्वजझळकतां ॥ आनं
दचित्तानसमाये ॥ ८७ ॥ आंगींचीउतटलीकांचोळी ॥ मुद्रिकादा
टलीअंगोळी ॥ सर्वांगेंहरिखलीवेल्हाळी ॥ जीवेंवोवळीद्विजातें ॥
॥ ८८ ॥ याचियाउपकाराउत्तीर्णता ॥ पाहतांनदेखोंसर्वथा ॥ जेणें
आणिलेंश्रीकृष्णनाथा ॥ त्यासीमीआतांकायदेऊं ॥ ८९ ॥ याला
गींहोसद्गुरूसी ॥ उत्तीर्णतानाहींशिष्यासी ॥ कवणद्यावेंपदार्थासी ॥
हेंवेदांसीनबोलवे ॥ ९० ॥ चिंतामणिदेचिंतिल्याअर्था ॥ कल्पतरु
विकल्पलेंदेता ॥ सद्गुरुदेनिर्विकल्पता ॥ त्यासीउत्तीर्णताकैसेनी
॥ ९१ ॥ जोचुकवीजन्ममरण ॥ त्यासीनव्हेचिउत्तीर्ण ॥ कोटिज
न्मांचेंजन्ममरण ॥ चुकविलेंयेणेंगुरुनाथें ॥ ९२ ॥ देहेंउतराईहो

ऊंगुरूसी ॥ तंवनश्वरतायादेहासी ॥ नैश्वरअनैश्वरासी ॥ उत्तीर्णताकै
सीघडे ॥ १३ ॥ जीवेंव्हावेंउतराई ॥ तंवतोसमूळमिथ्यापाहीं ॥
जीवासीजीवपणनाहीं ॥ होईलकाईउतराई ॥ १४ ॥ गुरूसीउतराई
होतां ॥ नदेखोंकोणीपदार्था ॥ यालागींचरणींठेविलामाथा ॥ मौ
नेंकरूनीरुक्मिणीनें ॥ १५ ॥ मनींदेखोनिसाचारभावो ॥ अतिसं
तोषलासुदेवो ॥ तुझेनिधर्मैंआम्हांपहाहो ॥ कृष्णप्राप्तीसाचार ॥१६॥
श्रीकृष्णआलापरिसोन ॥ भीमकीपावलीसमाधान ॥ उल्हासयुक्त
जाहलेंमन ॥ हर्षैंत्रिभुवनकोंदलें ॥ १७ ॥ करितांअंबिकापूजन ॥
कृष्णकरीलभीमकीहरण ॥ एकाविनवीजनार्दन ॥ श्रोतींअवधान
मजद्यावें ॥ १८ ॥ इतिश्रीमद्भागवतेमहापुराणेदशमस्कंधेहरिवंशसंहि
तासंमतेरुक्मिणीस्वयंवरेपंचमःप्रसंगः ॥५॥ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

प्रसंगा. ६ वा.

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥भीमकीचाविवाहसंभ्रम॥पाहोंआलेकृष्णराम ॥ हेंपरिसोनभीमकोत्तम ॥ दर्शनासकांनउठिला ॥ १ ॥ भेरीनिशा णमृदंग ॥ नानावाजंत्रेंअनेग ॥ पूजासामग्रीघेऊनिसांग ॥ समारं भेंशीघ्रेंआला ॥ २ ॥ कृष्णदेखोनिसावधान ॥ केलेंसाष्टांगनमन ॥ कृष्णेंदिधलेंआलिंगन ॥ विस्मितमनरायाचें ॥ ३ ॥ मूळेंवीणतूंआ लासी ॥ परमसुखहेंआम्हांसी ॥ शब्देंवीणसोयराहोसी ॥ तूंजाणसी ब्रह्मसूत्र ॥ ४ ॥ वरवरिष्ठकृष्णदेवो ॥ मनींधरूनीहाचिभावो ॥ मधु पर्कविधीपहाहो ॥ पूजाविधानकरीतसे ॥ ५ ॥ नानापरींचींउपाय नें ॥ वस्त्रेंअलंकारभूषणें ॥ अंगिकारिलींश्रीकृष्णें ॥ जीवींचीखूण जाणोनी ॥ ६ ॥ बळिभद्रादिप्रमुख ॥ जेआलेयादवादिक ॥ त्यांची पूजाकेलीदेख ॥ यथोचितविधानें ॥ ७ ॥ रावम्हणेश्रीहरी ॥ आतां

चलावेंनगरांतरीं ॥ समारंभेंशींसहपरिवारीं ॥ चलावेंझडकरीकृपा कुवा ॥ ८ ॥ जानवसानगराआंत ॥ देतांबोललाकृष्णनाथ ॥ विरो धआम्हांमागधांत ॥ निकटवासकरूंनये ॥ ९ ॥ जवळीराहतांबोला बोली ॥ शोभनामाजीहोइलकळी ॥ निकराजाईलरांडोळी ॥ आ म्हांआणीरुक्मिया ॥ १० ॥ यासाठींपावलेंदोनदुरी ॥ राहुंनगरा बाहेरी ॥ ठावद्यावाअंबिकापुरीं ॥ ऐसेंश्रीहरीबोलिला ॥ ११ ॥ तं वरावहांसिन्नलामनीं ॥ होयबुद्धिमंतशार्ङ्गपाणी ॥ ठावदिधलाअंबि काभुवनीं ॥ घावनिशाणींवातला ॥ १२ ॥ राजाम्हणेचक्रपाणी ॥ मार्गनगराचेमधुनी ॥ कृष्णदर्शनाउचितराणी ॥ यालागोनीबुद्धि केली ॥ १३ ॥ जाणोनियांतोभावो ॥ रथींचढलाश्रीकृष्णदेवो ॥ जवळींबैसविलारावो ॥ थोरउत्साहोमांडिला ॥ १४ ॥ लागलीवा

द्यांचीघाई ॥ चवरेंढळतीदोन्हींबाहीं ॥ बंदीजनगर्जतीपाहीं ॥ कृष्ण कीर्तीहीकीर्तनें ॥ १५ ॥ छेदावयाहृदयबंध ॥ साधकांमाजीरिघेबो ध ॥ तैसाप्रवेशलागोविंद ॥ नगरामाजीनिजबळें ॥ १६ ॥ नगरा आलाश्रीकृष्ण ॥ नगरनागरिकजन ॥ उतावळेकृष्णदर्शन-॥-करा वयाधांविन्नले ॥ १७ ॥ कृष्णपहावयानरनारी ॥ मंडपघसणीहोतसे भारी ॥ एकचढलेमाडीयागोपुरीं ॥ पहावयाश्रीहरीस्वानंदें ॥ १८॥ कृष्णमुखकमळसुंदर ॥ जननयनतेचिभ्रमर ॥ तेथेंचिगुंतलेसाचार ॥ कृष्णआमोदरसभावें ॥ १९ ॥ नयनद्वारेंप्राशनकरून ॥ हृदयींआणि तीकृष्णध्यान ॥ सबाह्यपावलीसमाधान ॥ समदृष्टीकृष्णातें ॥२०॥ ऐसादेखोनश्रीपती ॥ कृष्णमयजाहलीवृत्ती ॥ लवोंविसरलींनेत्रपा तीं ॥ कृष्णमूर्तीपाहतां ॥२१॥ घेऊननिजबोधाचीवेताटी ॥ विवेक

दृश्याचीमांदीलोटी॥तैसासात्त्विकजगजेठी॥जनसंकुलतावारित॥२२॥ मागेंपरमात्माकृष्णवीर ॥ करूनीनिजबोधाचाभार ॥ चालतसेस्थि रस्थीर ॥ आत्मस्थितोच्यापाउलीं ॥ २३ ॥ बोलतीनरनारीसक ळां ॥ कालमिरविलेंगेशिशुपाळा ॥ नदेखोंनोवरेपणाचीकळा ॥ ना हींजिव्हाळालग्नाचा ॥ २४ ॥ कृष्णनोवराभीमकीलागीं ॥ भीमकीहो यकृष्णाजोगी ॥ सृष्टींशोभतीहेहीदोघीं ॥ नदेखोंजगींतिसरें ॥ २५ ॥ आमुचेंजन्मोजन्मींचेंसुकृत ॥ शुद्धपुण्यसुशोभित ॥ तेणेंतरीकृष्ण नाथ ॥ भीमकीकांतहोलग्नीं ॥ २६ ॥ ऐसेआशीर्वाददेती ॥ कृष्ण रूपींवेधल्यावृत्ती ॥ प्रत्यावृत्तीहरिपाहती ॥ नाहींउपरतीजनांसी ॥ २७ ॥ कृष्णेंकेलामेळीकार ॥ भीमकेंकेलाआदरथोर ॥ सकळसै न्यापाहुणेर ॥ यथोचितयादवांतें ॥ २८ ॥ भीमकेंदेखिलेंकृष्ण।

सी ॥ दृष्टिजडलीत्यारूपासी ॥ साखरेवरूननुठेमाशी ॥ तेवींराया सीजाहलें ॥ २९ ॥ भीमकेंपूजिलेंकृष्णासी ॥ विकल्पवाढेलचैद्या सी ॥ यालागींसकळिकांरायांसी ॥ पूजाविधीसीमांडिली ॥ ३० ॥ यथाकुलतथाशील ॥ जैसेंवीर्यतैसेंबळ ॥ तदनुसारेंराजेसकळ ॥ भीम केंकेवळपूजियेले ॥ ३१ ॥ कृष्णआलामहाबळी ॥ ऐकोनचिंतेची काजळी ॥ वाढिन्नलीहृदयकमळीं ॥ तोंडेंकाळींतेणेंझालीं ॥ ३२ ॥ कृष्णआणिहलायुध ॥ आलेऐकोनीचैद्यमागध ॥ दचकोनिम्हणती विरोध ॥ थोरआम्हांसीमांडेल ॥ ३३ ॥ परस्परेंआपणांत ॥ कुजबु जकरूंलागलेबहुत ॥ एकमेकांतेंखुणावित ॥ समस्तत्यांतमिळाले ॥ ३४ ॥ भीमकेंपूजिलेंकृष्णासी ॥ केलामधुपर्कविधीसी ॥ तोहीमी नलाआहेत्यासी ॥ आहेचआम्हांसीसोयरिक ॥३५॥ लग्नलागलिया

पाठी ॥ कायसीयादवांचीगोष्टी ॥ कार्यकरूंदाटोदाटी ॥ आम्हीज गजेठीअसतां ॥ ३६ ॥ रुक्मियाआहेआम्हांकडे ॥ भीमकसात्त्विक तेंबापुडें ॥ म्हातारपणींजाहलेंवेडें ॥ त्याचेंत्यापुढेंकायचाले ॥ ३७ ॥ वेगींविस्तारापैंफळ ॥ सन्नद्धझालेवीरसकळ ॥ तूयेंलागलींप्रबळ ॥ घावनिशाणींवातला ॥ ३८ ॥ शुद्धमतीम्हणेरायासी ॥ तुम्हीविसर लेतिकुळधर्मासी ॥ कन्यान्यावीअंबिकेसी ॥ गौरीहरासीपूजावया ॥ ३९ ॥ तंवरायासीज्येष्ठकुमर ॥ कोपाचढिन्नलाथोर ॥ मिथ्याबा यकांचाविचार ॥ केविंसाचारमानितां ॥ ४० ॥ श्लोक ॥ आत्मबुद्धि र्हितार्थायगुरुबुद्धिर्विशेषतः ॥ परबुद्धिर्विनाशायस्त्रीबुद्धिःप्रलयंगतः॥ ॥ १ ॥ टीका ॥ आपुलोबुद्धितेहिताशीं ॥ गुरुबुद्धित्याहूनवि शेषीं ॥ परबुद्धितेविनाशासी ॥ मूळप्रळयासींस्त्रीबुद्धी ॥ ४१ ॥

अंबालयींयादववीर ॥ उतरलेअसतीअकर्मकर ॥ हिरोननेतीलसुंद
र॥ लाजथोरहोईल ॥ ४२ ॥ ऐसेंबोलेरुक्मियावीर ॥ करूंनये
आणीकविचार ॥ कार्यासाधावेंसत्वर ॥ मगहोकांभलतेंची ॥ ४३ ॥
राजाम्हणेकटकटा ॥ व्यर्थआलासीमाझियापोटा ॥ नव्हेसीवीरवृ
त्तिलाठा ॥ अतिकरंटानपुंसक ॥ ४४ ॥ आजिकळलीतुझीबुद्धी ॥
वाटीवनुसंधीहाडियासांधी ॥ हागीरभ्याडतूंत्रिशुद्धी ॥ गाढायुद्धीं
नव्हेसी ॥ ४५ ॥ वर्मिंखोंचलारुक्मिया ॥ कन्यानेईनअंबालया ॥
ख्यातोलावीनयादवांतयां ॥ मजकोपलियाकोणसाहे ॥ ४६ ॥
ऐसेंहोतेंमाझेपोटीं ॥ लग्नलागलियापाठीं ॥ दोघेंवधुवरेंगोमटीं ॥
न्यावींभेटीजगदंबे ॥ ४७ ॥ ऐसानव्हेचीकुळधर्म ॥ लग्नापूर्वीलहा
नेम ॥ सिद्धीपाववीनसुगम ॥ पराक्रमपाहेंमाझा ॥ ४८ ॥ ऐसेंसां

गोनीरायासी ॥ वेगींआलावैद्यापाशीं ॥ गुजसांगतसेतयासी ॥
विघ्नलग्नासीवोढवलें ॥ ४९ ॥ कृष्णाकडेआमुचापिता ॥ जीवेंभा
वेंतिकडेचमाता ॥ कार्याकारणेंप्रपंचता ॥ मिथ्यादावितीआम्हांकडे
॥ ५० ॥ ऐकाआमुच्याकुळधर्मासी ॥ नोवरीन्यावीअंबिकेसी ॥
सकळसैन्यसंभारेंसीं ॥ आलेंतुम्हांसीपाहिजे ॥ ५१ ॥ येरीकडेचौ
वेबंधू ॥ वेऊनीनिघालेजीवधू ॥ करूनीदळभारसन्नद्ध ॥ महावी
रउदित ॥ ५२ ॥ भीतरींपरवडीआढावांची ॥ शस्त्रेंउघडींहातींत्यां
चीं ॥ मागेंपरवडीधनुर्धरांची ॥ शितेंधनुष्यांचींवाहिलीं ॥ ५३ ॥
तयांमागेंवीरघोडीं ॥ रथजोडियलेजोडी ॥ वीरबैसलेपरवडीं ॥ श
स्त्रेंउघडींझळकती ॥ ५४ ॥ तयांमागेंकुंजरथाट ॥ गळांसांखळिया
एकवट ॥ खिळिलेचालतांगजघंट ॥ दुर्गअचाटसैन्याचा ॥ ५५ ॥

भक्तजनांचियाकाजा ॥ जेवींकरितीआवरणपूजा ॥ तैसेंसैन्यरचिलें वोजा ॥ कृष्णभाजारुक्मिणी ॥ ५६ ॥ नातरीउपासनायंत्र ॥ तैसें दिसेसैन्यसूत्र॥भीमकीमध्यपीठपवित्र ॥ कृष्णक्षेत्रनिजबीज ॥ ५७॥ जैसीसाधनचतुष्टयसंपत्ती ॥ परमात्मासन्मुखकरितीवृत्ती ॥ तैसेचौ घेबंधूघेऊनयेती ॥ कृष्णसन्मुखभीमकी ॥ ५८ ॥ नातरीजैसेचारी वेद ॥ उपनिषदेंकरितीबोध ॥ वृत्तिस्वयेंदेखेनिजपद ॥ तैसेबंधूभी मकीसी ॥ ५९ ॥ नातरीचारीपुरुषार्थजैसे ॥ भक्तापाशींयेतीआपै से ॥ चारीबंधूजाणतैसे ॥ भीमकीसरिसेचालती ॥ ६० ॥ विवेक वैराग्यांचेमेळीं ॥ तैसारुक्मरथरुक्ममाळी ॥ मागेंपुढेसांभाळी ॥ पारिकेजवळीयेऊंनेदी ॥ ६१ ॥ स्वानंदआणिअनुभवू ॥ जीवाहून आवडतीबहू ॥ तैसेरुक्मकेलीरुक्मबाहू ॥ दोघेभाऊदोहींभागीं

॥ ६२ ॥ ऐसेभीमकीच्याचहूंभागीं ॥ चौघेभाऊरंगलेरंगीं ॥ भीम कीसवेंचालतीवेगीं ॥ धन्यजगींरुक्मिणी ॥ ६३ ॥ वडीलबंधूचौ घांहुनी ॥ जोकांअतिगर्वीअभिमानी ॥ तोसांडिलासेत्यजुनी ॥ सा धुजनींजेंविंनिंदा ॥ ६४ ॥ कृष्णद्वेषियातोखरा ॥ मिळणीमिळाला सेअसुरां ॥ म्हणुनीत्यजिलापरबाहेरा ॥ नव्हेसोयरानिजाचा ॥ ६५॥ भोगत्यजुनीवैरागी ॥ योगसाधनानिघेयोगी ॥ तैसीमायामाहेरसां डूनवेगीं ॥ चरणचालीनिघाली ॥ ६६ ॥ लोकप्रतिष्ठामहंती ॥ बै सावेंअश्वगजरथीं ॥ जेणेंहोयकृष्णप्राप्ती ॥ भीमकीगतीतेजाणे ॥ ६७ ॥ परक्याठायींकृष्णठाके ॥ हेंबोलणेंसमूळलटिकें ॥ ऐसें जाणोनीनिष्टंकें ॥ चरणींचमकेवैदर्भी॥६८॥कृष्णचरणींजडलेंमन ॥ यालागींवाचेपडलेंमौन ॥ दृढलागलेंअनुसंधान ॥ सहजस्थितीचाल

ली ॥ ६९ ॥ आत्मसाक्षात्कारवृत्ती ॥ अनिवारअहिंसादिकयेती ॥ तेवींभीमकीसवेंसमस्तीं ॥ सखियाधांवतीआनंदें ॥ ७० ॥ जेकांनिरपेक्षमानसीं ॥ सिद्धीतिष्ठतीसेवेशी ॥ तैशासखियाभीमकीशी ॥ उपचारेंसीचालती ॥ ७१ ॥ वडिलांमाजीवडिलपणीं ॥ निजशांतीचीस्वामिणी ॥ वागवीतसेरुक्मिणी ॥ अग्रगणीसकळिकां ॥ ७२ ॥ बोधपुत्राचीजननी ॥ ब्रह्मवेत्त्यांचीब्राह्मणी ॥ अकामकामाचियाकामिनी ॥ सर्वेसुवासिनीचालती ॥ ७३ ॥ जैसाअनुहाताचागजर ॥ तैसींतुरेंवाजतिअपार ॥ नादेंकोंदलेंअंबर ॥ शब्दाकारनभझालें॥७४॥ पहिलेउठिलेघंटानाद ॥ मागेंकिंकिणींचेशब्द ॥ मधूनशंखांचेअनुवाद ॥ वीणावेणूरुणझुणती ॥ ७५ ॥ नादेंउठिल्याझल्लरी ॥ मृदंगध्वनीत्यामाझारी ॥ निशाणींदुमदुमिल्याभेरी ॥ नादभीतरींनस

माये ॥ ७६ ॥ कृष्णकीर्तीचियाकीर्तनीं ॥ चौघीजणीगातीगाणीं ॥ त्यांपुढेंनाचतीनाचणीं ॥ चारीमुक्तीउदास ॥ ७७ ॥ कृष्णवर्णावयाश्रेष्ठ ॥ चौघेजणगर्जतीभाट ॥ अठरामागधअतिउद्भट ॥ वंशावळीवर्णिती ॥ ७८ ॥ कळावाढवितीशब्द ॥ साहीजणींशीविवाद ॥ युक्तीप्रयुक्तींचेबोध ॥ नानाशब्दछंदचि ॥ ७९ ॥ पातलीअंबिकेचेंरंगण ॥ केलेंकरचरणक्षालन ॥ रुक्मिणीचेंसावधमन ॥ शुद्धाचमनतिनेंकेलें ॥ ८० ॥ श्रद्धापूजेचेसंभार ॥ शुद्धसुमनाचेपैंहार ॥ चिद्रत्नांचेअलंकार ॥ चिदंबरपूजेसी ॥ ८१ ॥ देवालयाआलीहरिखें ॥ अंबापाहतांकृष्णचिदेखे ॥ येणेंरूपेंयदुनायकें ॥ पाणिग्रहणकरावें ॥ ८२ ॥ सावधहोऊनपाहेचित्ता ॥ म्हणेहेआमुचीकुलदेवता ॥ आपुलेंरूपदावीअनंता ॥ होईलभर्तानिश्चित ॥ ८३ ॥ हरिखेंवो

आनंदलीपोटीं ॥ मगबांधिलीशकुनगांठी ॥ अतिउल्हासेंगोरटी ॥ पूजाविधीसींमांडिली ॥ ८४ ॥ षोडशोपचारींपूजा ॥ करितीजा हलीभीमकात्मजा ॥ विधीसांगतीद्विजभाजा ॥ गरुडध्वजप्राप्तीसी ॥ ८५ ॥ वस्त्रेंअलंकारभूषणें ॥ नानाउपचारबलिदानें ॥ दीपावली नीरांजनें ॥ सावधानेंअर्पिलीं ॥ ८६ ॥ कृष्णधरूनियांमानसीं ॥ भीमकीपूजीद्विजपत्न्यांसी ॥ जेंजेंबोलिलेंविधीसी ॥ तेंतेंत्यांसीदीध लें ॥ ८७ ॥ निंबंनारिंगेंनारिकेळें ॥ अपूपलाडूअमृतफळें ॥ इक्षुदं डआंबेकेळें ॥ दिधलींवाणेंनारींसी ॥ ८८ ॥ मुक्ताफळेंसींआभर णें ॥ सौभाग्यद्रव्यकंठाभरणें ॥ हळदीजिरेंलवणधणे ॥ दिधलींवा णेंनारींसीं ॥ ८९ ॥ होतीनीलोत्पलांचीमाळा ॥ तेघातलीजगदंबे च्यागळां ॥ वरदेईवोघनसांवळा ॥ उचितकाळाआजिच्या ॥ ९० ॥

म्हणोनिविसर्जिलेंमौन ॥ करूंआरंभिलेंस्तवन ॥ नमनामागेंठेवूनम न ॥ सावधानस्तवनासी ॥ ९१ ॥ जयजयवोअव्यक्तशक्ती ॥ जय जयवोअमूर्तमूर्ती ॥ जयजयवोविश्वस्फूर्ती ॥ चिच्छक्तीचिन्मात्रे ॥ ९२ ॥ जयजयवोजगदंबे ॥ जयजयवोआरंभस्तंभे ॥ जयजयवो सौभाग्यशोभे ॥ स्वयंस्वयंभकुमारी ॥ ९३ ॥ जयजयवोअनादि ॥ नाकळशीतूंमनोबुद्धी ॥ देवोदेवींइहींशब्दीं ॥ तूंत्रिशुद्धीनांदसी ॥ ९४ ॥शिवातुझेनीशिवपण ॥ जीवातुझेनीजीवपण ॥ देवातुझे नीदेवपण ॥ निजकारणतूंमाये ॥ ९५ ॥ तुझेनीशब्दांदिकांशोभा ॥ तुझेनीनभत्वआलेंनभा ॥ तूंचिमूळप्रारंभा ॥ विश्वकदंबाजीवनतूं ॥ ९६ ॥ तुझीउघडलियादृष्टी ॥ नांदोंलागेलसकळसृष्टी ॥ तुवांउपे क्षिलियापाठीं ॥ देवाहीनुठीदेवपण ॥ ९७ ॥ ओंपुण्याहंसुमुहूर्ती ॥

लग्नलावणेंतुझेहातीं ॥ मजनोवराश्रीपती ॥ समूळकीर्तीतूंमाये ॥ ९८ ॥ ऐसास्तुतिवादकरितां ॥ कंठींचीमाळआलीहाता ॥ येचिमाळेंश्रीकृष्णनाथा ॥ वरीनआतांनिर्धारीं ॥ ९९ ॥ महाप्रसादजी सर्वथा ॥ म्हणोनिचरणींठेविलामाथा ॥ अशीर्वाददेतीसमस्ता ॥ पतिव्रताद्विजपत्न्या ॥ १०० ॥ येणेंउल्हासेंसुंदरा ॥ वरूंनिघेश्रीकृष्णवरा ॥ स्वानुभवाचासेवकखरा ॥ त्यातेंकराधरूनी ॥ १०१ ॥ भीमकीसौंदर्येंअमूप ॥ जिचेनीजगानांवरूप ॥ तिचेलावण्याचेदीप॥ मुख्यस्वरूपकेवींवर्णूं ॥ १०२ ॥ जीवेंस्रजूंनशतीचतुरानन ॥ कृष्णप्रभावेंस्वरूपपूर्ण ॥ तिचियास्वरूपाचेंवर्णन ॥ एकाजनार्दनकरीतसे ॥१०३॥ ॥ इतिश्रीमद्भागवतेमहापुराणेदशमस्कंधेहरिवंशसंहितासंमतेरुक्मिणीस्वयंवरेअंबिकापूजनंनामषष्ठःप्रसंगः ॥ ६ ॥

प्रसंग ७ वा.

श्रीरुक्मिणीकांतायनमः ॥ ॥ श्रीकृष्णभक्तीलागींदेखा ॥ नवविधाभ
क्तीशींआवांका ॥ तैशानवरत्नमुद्रिका ॥ भीमककन्यकालेइलीसे
॥ १ ॥ सकळसौंदर्याचीखाणी ॥ बरवेपणतिजपासुनी ॥ स्वरूपरू
पाचीजननी ॥ वीरींरुक्मिणीदेखिली ॥ २ ॥ सुरवरपन्नगांच्या
ठार्यी ॥ हिंडतांसौंदर्याविश्रांतीनाहीं ॥ म्हणवुनीधाविन्नलेंलवला
हीं ॥ भीमकीदेहींविश्रांती ॥ ३ ॥ भीमकीकृष्णासीआलिंगन ॥
तेणेंसौंदर्यासमाधान ॥ तिहींलोकींचेंबरवेपण ॥ भीमकीपाशींधां
विन्नलें ॥ ४ ॥ जीचियासौंदर्यासी ॥ वेधलागलाश्रीकृष्णासी ॥
तीभीमकीवर्णावीकैसी ॥ सीमारूपासींनकरवे ॥ ५ ॥ नाहींस्रष्ट्या
नेंस्रजिली ॥ कृष्णप्रभावेंरूपाआली ॥ बरवेपणेंसीगेचढली ॥ सा
कारलीसौंदर्यें ॥ ६ ॥ गगनशून्यत्वाउबगलें ॥ कृष्णभेटीसीउदित
जाहलें ॥ भीमकीमस्तकासीआलें ॥ निरालंबेंशोभत ॥ ७ ॥ मस्त

कींचेनीलकुंतल ॥ तेंचिनभअतिसुनीळ ॥ तळींमुखचंद्रमानिर्मळ ॥
भीमकीमुखींउगवला ॥ ८ ॥ चंद्रक्षीणकृष्णपक्षीं ॥ म्हणेहापूर्वील
माझाबंधुकीं ॥ म्हणूनीकळवळलीभीमकी ॥ निजमुखींधरियेला
॥ ९ ॥ भीमकीमुखनिष्कळंक ॥ क्षयातीतपूर्णशशांक ॥ कृष्णप्रा
प्तीसीसम्यक ॥ भीमकीमुखींउगवला ॥ १० ॥ चंद्रसंपूर्णपौर्णिमा
एकीं ॥ येरवींक्षयवृद्धीत्यालोकीं ॥ तोसदाभीमकीमुखीं ॥ निजा
त्मसुखींपरिपूर्ण ॥ ११ ॥ चंद्रमंडलामागेंपुढें ॥ जैसेतारांगणांचे
वेढे ॥ तैशींमोतींलगतानवडें ॥ दोहींकडेतळपती ॥ १२ ॥ श्रीकृ
ष्णवेधेंवेधलीखरी ॥ म्हणवूनीविसरलीतेभोंवरी ॥ भोंवरीकृष्णमा
येकरी ॥ येअवसरींतेनाहीं ॥ १३ ॥ भोंवरीनसतांपक्षपाती ॥ पंखे
दोन्हीकडेझळकती ॥ भोंवरीयाभागींभिरवती ॥ भेटीहोईलनिजक
र्णीं ॥ १४ ॥ भीमकीथोरकपाळाची ॥ कृष्णदैवेंतदैवाची ॥ निढ

ळींप्रभाश्यामेची ॥ तोचिकस्तुरीमळवट ॥ १५ ॥ चंद्रबिंबींश्यामरे
खा ॥ तैसाभाळींमळवट्टदेखा ॥ भोंवयारेखिल्याकृष्णरेखा ॥ अति
सुरेखाव्यंकटा ॥ १६ ॥ कृष्णपहावयाजगजेठी ॥ भोंवईसांडिली
व्यंकटी ॥ कृष्णामीनलियादिठी ॥ सहजगांठीसुटेल ॥ १७ ॥
श्रीकृष्णरंगेंसुरंग ॥ अहेवपणतिचेंअभंग ॥ तेचिकुंकुमेंपैंचांग ॥
मुखचंद्रींचंद्रमा ॥ १८ ॥ नभींइंद्रधनुष्यरेखा ॥ तैसाभांगींशेंदुर
देखा ॥ भुलवावयायदुनायका ॥ मोहिनीमुखापूजियेलें ॥ १९ ॥
नातेसरस्वतीवेगीं ॥ आलीकृष्णभेटीलागीं ॥ जीवशीवहांसलिया
दोहींभागीं ॥ मुक्तीलागींतटस्थ ॥ २० ॥ जैसींनक्षत्रेंनभमंडळीं ॥
तैसीमुक्तमोतियांचीजाळी ॥ लेइलीसेभीमकबाळी ॥ तेणेंवेल्हाळी
शोभत ॥ २१ ॥ त्याहीवरीभक्तिफरारा ॥ झळकतसेनेवरत्नांचाख
रा ॥ खुणावीतसेसुरनरां ॥ भजायदुवीरानित्यभावें ॥ २२ ॥ दृश्य

देखतांशिणलेनयन ॥ धणीचेंघ्यावयाकृष्णदर्शन ॥ एकत्रहोऊनिदे
खणेपण ॥ भीमकीलोचनापैंआलें ॥ २३ ॥ पहावयाघनसांवळा ॥
कृष्णश्यामताआलीबुबुळां ॥ आसावलींदोहींडोळां ॥ सबाह्यदेखणें
समदृष्टी ॥ २४ ॥ कृष्णदेखावयानिधान ॥ नयनींसूदलेंअंजन ॥
योगयाचेंझळंबपण ॥ कटाक्षबाणपिसारे ॥ २५ ॥ भीमकीकटाक्षा
च्याघाई ॥ मदनपडलाठायींच्याठायीं ॥ सुरनरांचापाडकायी ॥
निधडापाहींश्रीकृष्ण ॥ २६ ॥ मुखामुखशोभाविक ॥ श्लेष्मागम
नेंशिणलेंनाक ॥ भीमकीमुखायेऊनिदेख ॥ नाकांबिकपैंचढलें २७॥
कृष्णसुवासआवडी ॥ तेणेंनासिकासीआलीगोडी ॥ दोहींनाकपु
ड्यांबुडीं ॥ दिधलीबुडीवसंतें ॥ २८ ॥ अधरदोन्हीझालेसादर ॥
बिंबीफळरंगाकार ॥ तेतंवपरिपाकेंनैश्वर ॥ हेअनैश्वरहरिरंगें ॥२९॥
भीमकीअधरामृतगोडी ॥ श्रीकृष्णाचीजाणेफुडी ॥ एकाएकींवा

ठूनउडी ॥ नेईलरोकडीप्रत्यक्ष ॥ ३० ॥ मुखामाजींदंतपंक्ती ॥ जैशाओंकारामाजीश्रुती ॥ चौकींचेचारीझळकती ॥ सोऽहंअस्मि सोलिंव ॥ ३१ ॥ अधरातळींहनुवटी ॥ गोरेपणेंअसेगोमटी ॥ ते थेंहीश्यामप्रभाउठी ॥ कृष्णवर्णकोंदलें ॥ ३२ ॥ वनिताअधरींसु वर्णफांसा ॥ पडोनमुक्तआलेंनासा ॥ भुलवावयाकृष्णपरेशा ॥ उ पावकेंसादेखिला ॥ ३३ ॥ भीमकीनाकीचेंसुपाणी ॥ सहजदेखेशा रंगपाणी ॥ अधोमुखअधिष्ठानीं ॥ वोळकंबनहरिलागीं ॥ ३४ ॥ हळदीमीनलीहेमळाक ॥ तेणेंउटिलेंमुखकमळा ॥ तेजझळकेगंड स्थळा ॥ सूर्यकळालाजल्या ॥ ३५ ॥ भीमकीमुखकमळसुंदर ॥ कृष्णनयनहेचिभ्रमर ॥ आमोदभावाचेंशेजार ॥ निजमंदिरहरीचें ॥ ३६ ॥ कृष्णमणीअहेवतंतु ॥ कंठींधरिलानतुटतु ॥ दिसोंनेदी लोकांतु ॥ केलाएकांतूनिजकंठीं ॥ ३७ ॥ फिटलाचिंतेचादचकू ॥

म्हणोनीनघालीचितांकू ॥ कृष्णपदींचापदांकू ॥ तेंचिपदकूहृदयींचें ॥ ३८ ॥ पृथ्वीनवखंडेंखंडिली ॥ जडजाडचत्वाउबगली ॥ भीम कीचेअंगींरिघाली ॥ सुनीळझालीकांचोळी ॥ ३९ ॥ पावावयाकृ ष्णदेवो ॥ सांडिलासवतीमत्सरभावो ॥ आलिंगावयाकृष्णरावो ॥ धरापाहाहोधाविन्नली ॥ ४० ॥ एकाअंगींभिन्नपणीं ॥ जीवशिववा ढिन्नलेदोनी ॥ तेणेंझालीघनस्तनी ॥ कुचकामिनीकुचभारें ॥ ४१ ॥ विद्याअविद्यापाखेंदोनी ॥ आच्छादिलेंदोहोंकडोनी ॥ दाटलीत्रिगु णांचीकसणी ॥ कृष्णावांचोनीकोणसोडी ॥ ४२ ॥ भीमकीकृष्णा आलिंगन ॥ तेणेंजीवशिवांसमाधान ॥ यालागींदोनीउचंबळलेजा ण ॥ कृष्णस्पर्शनवांछिती ॥४३॥ मुक्तनांवमुक्ताफळा ॥ नेणती मुक्तीचाजिव्हाळा ॥ म्हणोनपडलीभीमकीगळां ॥ भेटीगोपाळामा ळघाली ॥ ४४ ॥ पूर्वींक्षीरसिंधूचीबाळा ॥ नेसलीक्षीरोदकपाटो

ळा ॥ तोंतोपहावयाघनसांवळा ॥ कांसेलागलाक्षीराब्धी ॥ ४५ ॥
माझीकन्याहेगोरटी ॥ ह्मणीकोणाचीलागेलदृष्टी ॥ म्हणोनिघालित
सेकंठीं ॥ रत्नमाळाक्षीराब्धी ॥ ४६ ॥ प्रकृतिपुरुषांपडलीमिठी ॥
तैसेंबिरडेंकांचोळियेदाटी ॥ कृष्णसोडीलजगजेठी ॥ आयांबायांन
सुटेची ॥ ४७ ॥ शमदमादिसहासुभटें ॥ हस्तकडगेबाह्यवटें ॥
करींकंकणेंउद्भटें ॥ कृष्णनिष्ठेंरुणझुणती ॥ ४८ ॥ क्षणोक्षणींदिशा
उजळे ॥ तैसींजडितदशांगुळें ॥ दशावतारांचियेलीळें ॥ जडितकेलें
मुद्रिकां ॥ ४९ ॥ पाहतांतळ्हातींच्यारंगा ॥ उणेंआणिलेंसंध्यारा
गा ॥ करीचरणसेवाश्रीरंगा ॥ तळवातळ्हातीसदां ॥ ५० ॥ आ
तूनियांहेमकळा ॥ आटणीआटिल्याबारासोळा ॥ वोतींवकेलीकटि
मेखळा ॥ मध्यंघननीळाजडियेल्या ॥ ५१ ॥ दोहींकडेमुक्तखग ॥
तेणेंशोभतमध्यभाग ॥ भीमकीभाग्याचीसभाग्य ॥ तेणेंश्रीरंगवेधि

ला ॥ ५२ ॥ चरणींगर्जतीनूपुरें ॥ वांकीआंदुवाचेनीगजरें ॥ झालें
कामासींचेइरें ॥ धनुष्यपुरेंवाहिलें ॥ ५३ ॥ कृष्णधरूनियांचि
त्तीं ॥ चालतसेहंसगती ॥ चैद्यमागधपाहतो ॥ मदनेंख्यातीथोरके
ली ॥ ५४ ॥ माझीअभिलाषितीजननी ॥ म्हणोनिविंधिलेकामबा
णीं ॥ वीरपडिलेधरणीं ॥ कामबाणींमूर्छित ॥ ५५ ॥ कामेंहरित
ल्यादृष्टि ॥ धनुष्येंगळालीपैंमुष्टीं ॥ भीमकीशखावीगोरटी ॥ हेंही
पोटींविसरले ॥ ५६ ॥ रथींचेउलंडलेथोरथोर ॥ अश्वांखालतेपडि
लेवीर ॥ गर्जीचेकलंडलेमहाशूर ॥ रितेकुंजरगळदंडी ॥ ५७ ॥ भी
मकीपाहातसेसभोंवतें ॥ तंववीरभेदलेमन्मथें ॥ कृष्णत्रिशुद्धीनाहीं
जेथें ॥ जेणेंकामातेंजिंकिलें ॥ ५८ ॥ रमारमणींएकांतीं ॥ मीन
ल्याकामनुपजेचित्तीं ॥ यालागींनामेंतोश्रीपती ॥ भावनिश्चितीभी
मकी ॥ ५९ ॥ कामबाणींनव्हेच्युत ॥ यालागींनावेंतोअच्युत ॥

भोगभोगूनभोगातीत ॥ कृष्णनाथनिर्धारें ॥६०॥ कृष्णपाहावयालो
भेंउठी ॥ आलेआडवेकेशसलोभदृष्टीं ॥ धरूनऐक्याचियेमुष्टीं ॥ सुमनें
वीरगुंठीबांधिली ॥ ६१ ॥ कृष्णापहावयाभावएक ॥ तोतंवअर्कोचा
हीआदिअर्क ॥ नयनींनयनाप्रकाशक ॥ यदुनायककेवींदिसे ॥ ६२॥
निजभावेंपाहेगोरटी ॥ तंवघनश्यामपाहेदृष्टीं ॥ लाजावृत्तीझाली
उफराटी ॥ तंवजगजेठीपावला ॥ ६३ ॥ उपरमोनियांपाहेसुंदरी ॥
तंवअंगींआदळलाश्रीहरी ॥ प्रेमेंसप्रेमघाबरी ॥ करींधरीनिजमाळा
॥ ६४ ॥ वीराभिमानियाझालाहस्त ॥ मध्याह्नींआलागभस्त ॥
सुमुहूर्तअभिजित ॥ समयोवर्ततलग्नाचा ॥ ६५ ॥ काळसावधान
सांगत ॥ सूर्यलग्नघटिकापाहत ॥ वियोगअंतःपटसोडित ॥ भावा
र्थम्हणतओंपुण्या ॥ ६६ ॥ भीमकीपाहेकृष्णवदन ॥ नयनींगुंतले

नयन ॥ दोहींचाएकझालाप्राण ॥ पाणिग्रहणजीवशिवां ॥ ६७ ॥
ऐसियाभावाचेनिवाडे ॥ माळाघालीवांडेकोडे ॥ वीरमूर्छेंव्यापिले
गाढे ॥ आडवापुढेंकोणीनये ॥ ६८ ॥ यापरीशारंगपाणी ॥ रथीं
वाहोनियांरुक्मिणी ॥ निघताझालातत्क्षणीं ॥ परीप्रगटचीकोणीन
देखे ॥ ६९ ॥ एकाएकींवनमाळी ॥ रथींवाहोनिभीमकबाळी ॥
आलायादवांजवळी ॥ पिटिलीटाळीसकळिकीं ॥ ७० ॥ त्राहाटि
ल्यानिशाणभेरी ॥ गगनगर्जेमंगळतुरीं ॥ देवपुष्पेंवर्षतीअंबरीं ॥
जयजयकारप्रवर्तला ॥ ७१ ॥ यादवगर्जतीमहावीर ॥ सिंहनादक
रितीथोर ॥ भीमकीआनंदेंनिर्भर ॥ वरिलावरश्रीकृष्ण ॥ ७२ ॥
हर्षेंनाचतनारद ॥ आतांहोईलद्वंद्वयुद्ध ॥ यादवआणिमागध ॥
झोडधरणींभिडतील ॥ ७३ ॥ रथलोटतीरथावरी ॥ कुंजरआदळ

तीकुंजरीं ॥ स्वारआदळतीअश्वांवरी ॥ महावीरींमहावीर ॥ ७४ ॥ शस्त्रसुटतीलगाढीं ॥ वीरभिडतीलकडोविकडी ॥ डोळेभरीपाहीन गोडी ॥ शेंडीतडाडीनारदाची ॥ ७५ ॥ थोरहरिखेंपिटिलीटाळी ॥ साल्यामेहुण्यांहोईलकळी ॥ कृष्णकरीलरांडोळी ॥ तेमीन व्हाळीपाहीन ॥ ७६ ॥ एकाजनार्दनम्हणे ॥ रुक्मिणीहरणकेलेंकृष्णें ॥ वीरखवळतीलधांवणें ॥ युद्धसत्राणेंहोईल ॥ ७७ ॥ रसाळ कथाआहेपुढां ॥ रणींनाचेलरणधेंडा ॥ वोवाळणीबाणप्रचंडा ॥ परस्परेंपडतील ॥ ७८ ॥ ऐकायुद्धाचीकुसरी ॥ युद्धमांडिलेंकवणेपरी ॥ क्रोधेंझुजताझुंझारी ॥ मुक्तीचारीकामाच्या ॥ ७९ ॥ इतिश्री मद्भागवतेमहापुराणेदशमस्कंधेहरिवंशसंहितासंमतेरुक्मिणीस्वयंवरेभीमकीहरणंनामसप्तमःप्रसंगः ॥ ७ ॥ श्रीगोपालकृष्णार्पणमस्तु ॥

प्रसंग ८ वा.

श्रीकृष्णायनमः ॥ ॥ ऐकायुद्धाचीकुसरी ॥ युद्धमांडिलेंकवणेपरी ॥ क्रोधेंझुंजतीझुंजारी ॥ मुक्तीचारीकामाचिया ॥ १ ॥ रिघोनियांजंबुकांभीतरीं ॥ आपुलाभागनेतोकेसरी ॥ तैसीवेढिलीमहावीरीं ॥ नेलीनोवरीश्रीकृष्णें ॥ २ ॥ सांगातिणीजिवेंभावें ॥ जडल्याहोत्याभीमकीसवें ॥ त्यात्यजूनिकृष्णदेवें ॥ नेलीनिजभावेंभीमकी ॥ ३ ॥ आंदण्याअविद्येच्यादासी ॥ मोहोममतेच्यासखियांसी ॥ सांडूनिनेलेंभीमकीसी ॥ उकसाबुकसींस्फुंदती ॥ ४ ॥ सुडावीतनेलीवधू ॥ लाजिन्नलाअभिमानियाबंधू ॥ अपूर्णकामेंउपजेक्रोधू ॥ तैसामागधूधांविन्नला ॥ ५ ॥ कोणीनेलेंगेनोवरीसी ॥ येरीम्हणतीलाजहानींतुम्हांसी ॥ राखोंआलेतिभीमकीसी ॥ शेखीआम्हांसीपूसतां ॥ ६ ॥ जळोतुमचेंदादुलपण ॥ नपूंसकाहूनिहीन ॥ वृथागेलेंआंगवण ॥ कायवदनदावितां ॥ ७ ॥ श्लोकः ॥ स्यंदनेगरुडकेतुमंडिते

कुट्टिमेचतनयाधिरोपिता ॥ केनचिन्नवतमालकांतिवच्छयामलेनपुरुषेणनीयते ॥ १ ॥ टीका ॥ गरुडध्वजझळकेज्यासी ॥ तोडरगर्जेचरणांसी ॥ विजुखिळिलीमेखलेसी ॥ तैसाकांसेसीपीतांबर ॥ ८ ॥ टिळकरेखिलापिंवळा ॥ मुकुटकुंडलेंवनमाळा ॥ डोळससुंदरघनसांवळा ॥ भीमकबाळातेणेंनेली ॥ ९ ॥ मागधम्हणेगेलीवाढीव ॥ धैर्यगांभीर्यवैभव ॥ यशकीर्तीचीराणीव ॥ नेलीसर्वयादववीरीं ॥ १० ॥ धिक्धिक्पणझालेंजीवाचें ॥ आतांयेथोनिपरतणेंकैचें ॥ गोवळींयशनेलेंआमुचें ॥ म्हणोनीकवचेंबांधिलीं ॥ ११ ॥ पाठीचीहिरोनीनेलीभाज ॥ याहूनथोरकोणतीलाज ॥ करणेंनिर्वाणीचेंझुंज ॥ म्हणोनिपैजघेतसे ॥ १२ ॥ वीरवळंघलेअश्वांवरी ॥ नाचतीतिहींपायांवरी ॥ होहोमामाजीजीकारीं ॥ दावास्वारींदाविला ॥ १३ ॥ पुढेंपायांचेमोगर ॥ आढाउचालतीगंभीर ॥ शेलेसंबलेकोतकर ॥

धनुर्धरपायांचे ॥ १४ ॥ रथजोडिलेएकवट ॥ वरीवीरचढलेउद्भट ॥ घडघडलेचक्रवाट ॥ रजेंअंबरकोंदलें ॥ १५ ॥ घोडियाबाणलीमोहाळी ॥ कंगळटोपराघावळी ॥ पाखराझळकतीतेजाळी ॥ आरसेतळींलाविले ॥ १६ ॥ दोहींबाहींकुंजरथाट ॥ मदगलितगजघंट ॥ दांतींलोहबंधतिखट ॥ वीरउद्भटवळंघले ॥ १७ ॥ एकचढलेउंटांवरी ॥ एकचढलेअश्वांवरी ॥ एकचढलेखेचरीं ॥ वीरभारीगर्जती ॥ १८ ॥ शस्त्रेंझळकुतातीकैसीं ॥ प्रळयकाळींचीविजूजैशी ॥ मेघगर्जतीआकाशीं ॥ तैसागजांसींगजगर्जू ॥ १९ ॥ आम्हींप्रचंडधनुर्वाडे ॥ रणकर्कशरणींगाढे ॥ नोवरीघेऊनआम्हांपुढें ॥ कोणीकडेपळतील ॥ २० ॥ निशाणेंत्राहाटिल्याभेरी ॥ खाखाइल्यारणमोहरी ॥ सिंहनादकेलावीरीं ॥ उपराउपरीधांविन्नले ॥ २१ ॥ शस्त्रास्त्रींसन्नद्धदळ ॥ मीनलेमहावीरसकळ ॥ धांविन्नलेउतावेळ ॥

यादवदळठाकलें ॥ २२ ॥ अवघेमिळोनदीधलीहांक ॥ कृष्णादाखवींपांमुख ॥ भीमकीपावलोंहेंसुख ॥ झणीदेखमानिसो ॥ २३ ॥ सांडींसांडींभीमकीचासंग ॥ अबद्धींबांधिजेशीलचांग ॥ आलाकोपिष्ठांचालाग ॥ पडेलपांगदुजयाचा ॥ २४ ॥ एकलाएकटाहोतासी ॥ तैंतूंकोणानाटोपसी ॥ स्त्रीलोभेंअडकलासी ॥ सांपडलासीवैरिया ॥ २५ ॥ तूंहृदयशून्यअविवेकी ॥ दुजियातेंनमानिसीशेखी ॥ तुजजेमीनलेविवेकी ॥ तेत्वांवृत्तिशून्यपैंकेले ॥ २६ ॥ अविचारीतूंएकाएकीं ॥ चोरिलीपरात्परभीमकी ॥ तेतंवनजिरेइहलोकीं ॥ वीरींकामुकेंवाहिलीं ॥ २७ ॥ अविद्याचोरिलीचंद्रावळी ॥ विद्याराधातेगोवळी ॥ तैसीनेऊंपाहसीभीमकबाळी ॥ असुरींफळीमांडिली ॥ २८ ॥ नकरितांरेयावागाढा ॥ सवेगींजाऊंपाहसीपुढां ॥ पळों

नकोरेपरतभेडा ॥ होईंगाढावीरवृत्ती ॥ २९ ॥ गौगोरसमंथनकरि
तां ॥ चोरिशीसारांशनवनीता ॥ तैसीचनेऊंपाहसीराजदुहिता ॥
बहुतांझुंझतांतेंनये ॥ ३ ॥ यापरीतूंगोवळाजाण ॥ आतांकरींशहा
णपण ॥ भीमकीसांडूनवांचवींप्राण ॥ जीवदानतुजदिधलें ॥ ३१ ॥
जैसेअहंकाराचेदुर्ग ॥ तैसेंआलेंचतुरंग ॥ भीतरींवीरअनेक ॥ काम
क्रोधादिखवळले ॥३२॥ महामोहाचेमेहुडे ॥ तैसेंसैन्यआलेंपुढें ॥
कृष्णनिजबोधाचेनिजगडे ॥ यादवगाढेपरतले ॥ ३३ ॥ भीमकी
ऐशानेणोंकिती ॥ कृष्णेंवरिल्याअनंतशक्ती ॥ तुम्हांमशकांचापाड
किती ॥ वेगेंदळपतीपरतला ॥ ३४ ॥ पळतांजन्मगेलेंतुमचें ॥ बो
लबोलतांनाकउंचें ॥ आतांचीजाणवेलसाचें ॥ बहुबोलाचेंफळकाय
॥ ३५ ॥ सत्रावेळंपेळालेती ॥ निर्लज्जमागुतीआलेती ॥ रणीं

तुम्हांलावीनख्याती ॥ धनुष्येंहातींवाहिलीं ॥ ३६ ॥ दोहींसैन्याझा
लीभेटी ॥ वोढिल्याधनुष्याच्यामुष्टी ॥ होतबाणांचीपैंवृष्टी ॥ कूर्म
पृष्ठीकांपतसे ॥ ३७ ॥ तडकफुटलाएकसरें ॥ भिंडीमाळांचेपा
गोरे ॥ वीरगर्जतीहुंकारें ॥ रणतुरेंलागलीं ॥ ३८ ॥ पायींचेलोट
लेपायींच्यावरी ॥ अश्वस्वारस्वारांवरी ॥ वीरअडखळलेवीरीं ॥ पर
स्परेंहाणिती ॥ ३९ ॥ गजआदळलेगजासी ॥ महावंतमहावंतां
सी ॥ शस्त्रेंओढवितीशस्त्रेंसीं ॥ घायींघायासींनिवारण ॥ ४० ॥ वो
डणेंआदळतीवोडणा ॥ बाणसुटतीसणसणा ॥ खड्गेंवाजतीखणख
णा ॥ काळकंदनामांडिलें ॥ ४१ ॥ धीरवीराहेसाहे ॥ मागेंनठेवि
तीपाय ॥ माथांवाजतीघाय ॥ रुधिरवाहेभडभडां ॥ ४२ ॥ शस्त्रेंतु
टतीहातींचीं ॥ कव्यारकाढितीम्यानाची ॥ उदरेंफोडितीगजाचीं ॥

वीरपायांचेचवताळती ॥ ४३ ॥ वोडणउचलोनियांठायीं ॥ वारुतो
डिलेपायीं ॥ वीरपाडोनियांभुई ॥ आढाउपायींभीडली ॥ ४४ ॥ भा
तडीचेसरलेशर ॥ शरधनुष्यदंडींमहावीर ॥ झोडूनपाडितीअपार ॥
घोरांदरमांडिलें ॥ ४५ ॥ लाथाहाणोनियांगजातें ॥ झोडधरणीमहा
वंतांतें ॥ तळींआणोनियांत्यांतें ॥ घार्यींआंतडींकाढिती ॥ ४६ ॥
घार्यींपाडितीगजांतें ॥ उपडूनिघेतीगजदंतांतें ॥ धांवोनिहाणितीर
थांतें ॥ एकेचिघार्यींशतचूर्ण ॥ ४७ ॥ घार्यींपातलेमहावीर ॥ वोढि
तीअंत्रमाळांचेभार ॥ तरीधांवतीसमोर ॥ थोरथोरांपाडिती ॥ ४८ ॥
कृष्णाबळेंयादवगाढे ॥ रणींलोटलियापुढें ॥ देखोनिमागधधनु
र्वाडे ॥ कोपेंवेंगाडेउठावले ॥ ४९ ॥ हांकदिधलीमहावीरीं ॥ बाण
सुटलेएकसरीं ॥ यादवसैन्याचामहागिरी ॥ शरधारींझांकोळला

॥ ५० ॥ आमुचेबाणांचेंलाघव ॥ आजिफावलेतीयादव ॥ धांवापा
वाचलासर्व ॥ आलेगौरवूंआम्हांसी ७ ५१ ॥ देखोनिवैरियांचावरव
ळा ॥ कांपिन्नलीभीमकबाळा ॥ नाशहोईलदोहींकुळां ॥ बोलक
पाळालागेल ॥ ५२ ॥ दीरभावेपडतीलरणीं ॥ सासुऱ्याहोईलटे
हणीं ॥ कैंचीआणिलीहेवैरिणी ॥ धडकोणीनबोलती ॥ ५३ ॥ सखे
बंधूपडतीलरणीं ॥ दुःखेंफुटेलजननी ॥ माहेरतुटेलयेथुनी ॥ मुखकै
सेनीदाखवावें ॥ ५४ ॥ कृष्णपावलियापुढें ॥ कैसेंमांडलेंसांकडें ॥
कठिणवोढलेंदोहींकडे ॥ कपालकुडेंमाझेंची ॥ ५५ ॥ थोरवोढवलें
दुस्तर ॥ तुटलेंसासुरमाहेर ॥ कृष्णावेगळानदिसेथार ॥ पाहिलेंव
ऋहरीचें ॥ ५६ ॥ देखोनिहांसिन्नलावनमाळी ॥ भिऊंनकोवोवेल्हा
ळी ॥ यादवउठावलेमहाबळी ॥ रणकंदळीकरितील ॥ ५७ ॥ तुझे

दीरभावेरणीं ॥ शत्रुभेदितीलबाणीं ॥ धडमुंडांकितधरणी ॥ अर्धक्ष
णींकरतील ॥५८ ॥ यादवदळींथोरथोर ॥ परतलेजीवमहावीर ॥ प
रिसानांवेंसादर ॥ सविस्तरसांगेन ॥ ५९ ॥ वीरांमाजींमुख्यहलायु
ध ॥ अक्रूरकृतवर्माआणिगद ॥ सारणसात्विकसन्नद्ध ॥ चक्रदेवम
हावीर ॥ ६० ॥ सात्यकीआणिदंतश्वफल्क ॥ महाबाहूवीरकंक ॥
इतुकेमुख्यकारणींदेख ॥ वीरअनेकयदुभारीं ॥ ६१ ॥ हरिवंशींयादव
वीर ॥ सांगितेलजीअपार ॥ तितुकानकरवेविस्तार ॥ ग्रंथअपारवा
ढेल ॥ ६२ ॥ दोन्हींपंचकेंआणिकएक ॥ इतुकेयेथेंवीरनायक ॥ ये
रयेरांसींसाह्यदेख ॥ मुख्यचालकबळिभद्र ॥ ६३ ॥ अवघियांश्रीकृ
ष्णाचेंबळ ॥कृष्णबळेंअतिप्रबळ ॥ यादवउठावलेसकळ ॥ सन्नद्धद
ळकरूनियां ॥ ६४ ॥ परदळींअतिदारुण ॥ वीरआलेकोणकोण ॥

जयांसीगाढीआंगवण ॥ तेराजेजाणसांगिजेती ॥ ६५ ॥ जरेपासुनी
जन्मलामोहो ॥ तैसाजरासंधपहाहो ॥ वेगेंउठावलामहाबाहो ॥
सैन्यसमुदायलोटला ॥ ६६ ॥ जरासंधासवेंप्रबळ ॥ राजेचाललेस
कळ ॥ कोणकोणआलेभूपाळ ॥ नांवेंसकळपरियेसा ॥ ६७ ॥
शाल्वपौंड्रकविदूरथ ॥ बळेंप्रबळवक्रदंत ॥ यावीरांचायावाअद्भुत ॥
वेगनधरितपावले ॥ ६८ ॥ गवेषणअंगवंग ॥ कौशिककारूषकलिं
ग ॥ हेहीराजेजीअनेग ॥ बळेंचांगउठावले ॥ ६९ ॥ सकळांमु
ख्यजरासंध ॥ सबळबळेंसीमागध ॥ अवघेझालेसन्नद्ध ॥ दारुणयुद्ध
मांडिलें ॥ ७० ॥ चढिलाबळिभद्रासीरणमद ॥ देखोनिबोलिलावी
रगद ॥ वीर्यशौर्यअतिविनोद ॥ गोत्रसंबंधयुद्धाचा ॥ ७१ ॥ दैवें
जोडिलेंयुद्धसंपत्तीसी ॥ एकलाचीतूंनेऊंपाहसी ॥ स्वार्थीऐसाकैसा

होसी ॥ वांटाआम्हांसीपाहिजे ॥ ७२ ॥ वीरविभागतवप्रसिद्ध ॥ माझावांटाजरासंधू ॥ सात्यकीआमुचाधाकुटाबंधू ॥ वक्रदंतत्यासी दिधला ॥ ७३ ॥ पौंड्रकदिधलाकृतवर्म्यासी ॥ विदूरथदिधलाअ क्रूरासी ॥ येरअवघेदिधलेतुम्हांसी ॥ गोत्रजांसीसमजाविंजे ॥ ७४॥ कोणींविकल्पधरीलचित्तीं ॥ संबंधनाहींअर्थाअर्थी ॥ वाटाकेलाअ तिनिगुती ॥ वीरवृत्तींनांदावें ॥ ७५ ॥ दायादएकादेआपुले ॥ र णींदेखालखंगलेभंगले ॥ त्यांसीपाहिजेसांभाळिलें ॥ धनजोडिलें त्यानांव ॥ ७६ ॥ हांसूंआलेंबळिभद्रासी ॥ टाळीपिटिलीटाळी सीं ॥ रणचतुरतूंयोद्धाहोसी ॥ म्हणोनिपोटासींधरियेला ॥ ७७ ॥ एकाजनार्दनींसन्नद्ध ॥ मीनलेगदहलायुध ॥ कोपेंखवळलाजरासंध ॥ दारुणयुद्धमांडिलें ॥ ७८ ॥ ॥ इतिश्रीमद्भागवतेमहापुराणेदशमस्कंधे हरिवंशसंहितासंमतेरुक्मिणीस्वयंवरेयुद्धप्रारंभोनामअष्टमःप्रसंगः॥८॥

प्रसंग. ९ वा.

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ येऊनीजरासंधाप्रती ॥ वीरप्रतिज्ञाबोलती ॥ धनुष्येंवाहिलींहातीं ॥ रणींव्यातीलावूंआम्ही ॥ १ ॥ आमुच्या बाणांचोप्रौढो ॥ केवींसाहतीरुबापुडीं ॥ नेणतीयुद्धाचीपरवडी ॥ रणनिरवडीमाराची ॥ २ ॥ यादवांचेंबळतेंकिती ॥ आम्हांसन्मुख केवींराहती ॥ नोवरीसांडूनियांपळती ॥ महारथीलोटले ॥ ३ ॥ आचांगळीअधिकशब्द ॥ ऐकूनउठलावीरगद ॥ कोपेंखवळलाह लायुध ॥ रणमदेंचालिला ॥ ४ ॥ रागेंपेटलाप्रबळ ॥ घेतलेंनागर मुसळ ॥ नेत्रींहूनीनिघतीज्वाळ ॥ परदळखवळलें ॥ ५ ॥ सैन्य आटीहलायुध ॥ देखोनिचालिलाजरासंध ॥ त्यावरीउठलावीर गद ॥ द्वंद्वयुद्धमांडिलें ॥ ६ ॥ महावीरबळिभद्र ॥ म्हणोनीचालि लादंतवक्र ॥ त्यावरिउठावलासात्यकिवीर ॥ येरयेरांपडखळले ॥ ७ ॥ दोघांझालीदृष्टादृष्टी ॥ वडघडिल्याचक्रवाटी ॥ वोढल्याधनुष्यांच्या

मुष्टी ॥ दोघेहट्टीमहावीर ॥ ८ ॥ रागेंपौंड्रकपातला ॥ त्यावरीकृ तवर्मालोटला ॥ रथासीरथतगटला ॥ गुणसुटलाधनुष्याचा ॥ ९ ॥ बाणवोढूनियांवोढी ॥ कृतवर्मासवेगसोडी ॥ पौंड्रकाचाध्वजतो डी ॥ पताकापाडीमहीतळीं ॥ १० ॥ ध्वजतोडिलादेखोनी ॥ वेगें विंधिलासहाबाणीं ॥ हातींचेंधनुष्यतोडूनी ॥ पाडिलाधरणींकृतव र्मा ॥ ११ ॥ कृतवर्मावीरअंगें ॥ रथावरीचढलावेगें ॥ धनुष्यवाहू नियांरागें ॥ बाणअनेकवर्षला ॥ १२ ॥ पौंड्रकबाणांतेंताडित ॥ बाणामागेंबाणसोडित ॥ लक्ष्यलक्षूनीभेदित ॥ वीरविख्यातकृतव र्मा ॥ १३ ॥ हातींघेऊनतीनबाण ॥ धगधगितअतिदारुण ॥ पौं ड्रकातुझाघेईनप्राण ॥ वेगींविंदानपाहेंमाझें ॥ १४ ॥ पौंड्रकनि वारणकरी ॥ परीतेअनिवारभारी ॥ एकसारथियातेंमारी ॥ दोनउ दरींआदळले ॥ १५ ॥ बाणभेदिलेसपिच्छेंसीं ॥ पौंड्रकपाडिलाध

रणीसीं ॥ मूर्च्छेनादाटलीत्याकैसी ॥ देहभावासीविसरला ॥ १६ ॥
पौंड्रकपाडिलामूर्छित ॥ तंवधांविन्नलाविदूरथ ॥ त्यातेंअक्रूरत्वरि
त ॥ पाचारितरणभूमीं ॥ १७ ॥ अक्रूरवीरअतिगाढा ॥ रथआड
वारथापुढां ॥ घालोंउठिलागावेढा ॥ बळेंमेंढावाहिला ॥ १८ ॥
तुझेंनांवतंवअक्रूर ॥ दारुणयोद्धानव्हेसिक्रूर ॥ तुजकोणगणीलवीर ॥
रणींधीरनधरवे ॥ १९ ॥ जयासीनाहींवीरवृत्ती ॥ तयासीअरक्रूगा
म्हणती ॥ तुजसींयुद्धतेंकिती ॥ बाणशितींलाविला ॥ २० ॥ तुझि
याहृदयाचीक्रूरता ॥ समूळबाणेंछेदिनआतां ॥ पाहेंमाझीअक्रूरता ॥
मदगर्विताझाडीन ॥ २१ ॥ सुटलेदोघांचेहीबाण ॥ अतिझणत्कारें
वाजतीगुण ॥ बाणींगगनझालेंपूर्ण ॥ सूर्यकिरणेंझाकुळ्ती ॥ २२ ॥
मेघांमाजीविजुतळपती ॥ तैशाभाळींझळकताती ॥ बाणबाणातेंआ
दळ्ती ॥ तिडक्याउठतीअंतराळीं ॥ २३ ॥ षड्विकारसाहीबाण ॥

अक्रूरावरघालीदारुण ॥ येरेंनिर्विकारलक्षसाधून ॥ बाणींबाणनि
वारिले ॥ २४ ॥ तिखटउर्मीचियाभाली ॥ सवेंचिविदूरथघाली ॥
घायेंकरूनजीवमूळीं ॥ गर्जूनबोलींविंधीत ॥ २५ ॥ काढिलानिज
बोधाचाकुऱ्हाडा ॥ गुणींलावुनीलोटलापुढां ॥ भालीसींहतताडिला
मेंढा ॥ गाढाधनुर्वाडाअक्रूर ॥ २६ ॥ घेऊनसक्रोधाचाभाला ॥
रथावरूनतोउडाला ॥ निश्चळनिजशांतींविंधला ॥ भालातोडिला
माझारी ॥ २७ ॥ गुप्तहोतीवासनासुरी ॥ हाणोंधांविन्नलाउरावरी ॥
स्वानुभवाचीभालीखरी ॥ वीरेंनिर्धारींविंधिली ॥ २८ ॥ भाळींआ
दळ्लीसत्राणें ॥ विदूरथझणाणिलातेणें ॥ सुरीउडविलीकोणेंमानें ॥
गेलीगगनादिसेना ॥ २९ ॥ बाणअव्यक्तकाढिला ॥ गुणींअवगुणा
तेंजोडिला ॥ अक्रूरेंकानाडींओढिला ॥ उडविलाहोविदूरथ ॥ ३० ॥
बापअक्रूरवीरराणा ॥ कोणीसोडिलेंनेणेबाणा ॥ रथासकटउडविला

गगना ॥ रणप्रदक्षिणाकरविली ॥ ३१ ॥ बाणभेदिलेजिव्हारीं ॥
विदूरथपाडिलाधरणीवरी ॥ डोळांलागलीअर्धचंद्री ॥ जेवींखेचरी
योगियां ॥ ३२ ॥ श्वफल्कसात्यकीचक्रदेव ॥ कंकसारणादिकयाद
व ॥ यांवरीउठावलेराजेसर्व ॥ अंगवंगादिकलिंग ॥ ३३ ॥ बाण
सणसणासुटती ॥ खड्गेंखणखणावाजती ॥ रथरथांसीआदळती ॥
वीरगर्जतीसिंहनादें ॥ ३४ ॥ रणींउडविलालोहधुरोळा ॥ तेणेंचा
लोंनशकेवारा ॥ रणमदचढलाअसेवीरां ॥ येरयेरांहांकिती ॥ ३५ ॥
बाणबाणांतेंआदळती ॥ धार्यीठिणकियाउसळती ॥ तेणेंपिसारेपेटघे
ती ॥ बाणजळतीअंतराळीं ॥ ३६ ॥ कारूषेंघेऊनिबाणनव ॥ वेगीं
विंधिलाचक्रदेव ॥ बाणासरसीघेऊनिधांव ॥ रथावरुनीआसुडिला
॥ ३७ ॥ चक्रदेवेंलवडसवडी ॥ कारुषिकावरीघातलीउडी ॥ येरूसां

पडल रथबुडीं ॥ बुद्धीगाढीतेणेंकेली ॥३८॥ अंगचुकवूनवेगेंसीं ॥
चक्रदेवधरिलाकेशीं ॥ थडकहाणोनउराशीं ॥ कारूषिकासीपाडिलें
॥ ३९ ॥ गजारूढवीरविख्यात ॥ अंगरायेंपेलिलाहस्त ॥ चक्रदे
वाचामोडिलारथ ॥ वीराविरथकरीतसे ॥ ४० ॥ अंगयोद्धामहाब
ळी ॥ रथरगडीगजातळीं ॥ यादवसैनिकमंडळीं ॥ रणींरांगोळीक
रूंआला ॥ ४१ ॥ यादवांमाजीकंकबळी ॥ रागेंकरीतउठिलाहो
ळी ॥ अंगासीहाणोनीकपाळीं ॥ गजासहितमारिला ॥ ४२ ॥
कलिंगसैन्यावरीदेख ॥ रागेंउठिलासात्यक ॥ वीरमारिलेअनेक ॥
रणींसैनिकपाडिले ॥ ४३ ॥ कोपआलाकलिंगासी ॥ सात्यकी
विंधिलाबाणेंसीं ॥ एकाचिबाणेंतोडूनत्यासी ॥ कलिंगासीपाचारिलें
॥४४॥ गुणींलावूनिकुन्हाडा ॥ मुकुटपाडूनितोडिलामेंढा ॥ ध
नुष्यघेऊनिउठावेगाढा ॥ कलिंगगाढाकोपला ॥ ४५ ॥ रथविंधि

लामकरतोंडीं ॥ सर्वेचिदोन्हीचाकेंफोडी ॥ पडलीसात्यकीचीसुर
कुंडी ॥ बाणवितंडीविंधिला ॥ ४६ ॥ सात्यकीवीरजगजेठी ॥
पडतपडतसर्वेचिउठी ॥ गदाघेऊनियांमुष्टी ॥ कलिंगदृष्टींसूदलां
॥ ४७ ॥ सव्यअपसव्यभोंवंडीगदा ॥ नधरतपातलातोयोद्धा ॥
कलिंगेंतोडिलीतेगदा ॥ सात्यकीक्रोधाचढिन्नला ॥ ४८ ॥ घेऊ
निरथाचापैंआंख ॥ वेगेंधाविन्नलासन्मुख ॥ कोपेंहाणोंआलासात्य
क ॥ येरेंमस्तकचुकविला ॥ ४९ ॥ रथाखालींघातलीउडी ॥ आंग
चुकविलेंरथाबुडीं ॥ कलिंगाचारथमोडी ॥ चारीघोडींमारिलीं
॥ ५० ॥ वंगराजारणप्रवीण ॥ कोपेंचालिलाघेऊनिबाण ॥ त्याव
रीउठावलासारण ॥ युद्धदारुणतेथेंझालें ॥ ५१ ॥ भोंवताबाणांचा
वळसा ॥ सैन्यपाडिलेंधारसा ॥ बाणभेदिलेसपिच्छा ॥ वंगत्रा
सापावला ॥ ५२ ॥ सारणेंथोरकेलामारु ॥ सारथीआणिमारि

लेवारु ॥ बाणींभेदिलेरहंवरु ॥ आणिदळभारुझोडिला ॥ ५३ ॥
विरथकेलावंगराजा ॥ सर्वेचिचढेपट्टगजा ॥ धनुष्यवाहोनियांवो
जा ॥ बाणपैजाघेतल्या ॥ ५४ ॥ बाणसोडिलेसारणावरी ॥ सार
णबाणांतेंनिवारी ॥ गजेंरथकेलाचुरी ॥ दांतउरींलाविले ॥ ५५ ॥
रथाखालींघातलीउडी ॥ गजधरिलाशुंडादंडीं ॥ सारणसोंडेतेंमुरडी ॥
गजाबुडींनिघाला ॥ ५६ ॥ गजमारावयाएकसरें ॥ सारणग
जातळींफिरे ॥ वंगवर्षताहेशस्त्रें ॥ सारणबाहेरनिघोनेदी ॥ ५७ ॥
सारणकोंडिलामहावीर ॥ यादवदळींहाहाकार ॥ ऐकोनपातलाब
ळिभद्र ॥ वृक्षथोरउपडिला ॥ ५८ ॥ रहेंसाहेंम्हणेवंगातें ॥ तेणेंविं
धिलाबाणसातें ॥ मुसळघेऊनडावेहातें ॥ त्याबाणातेंनिवारिलें
॥ ५९ ॥ दक्षिणहातींहोतावृक्ष ॥ एकेचिघायींकपाळमोक्ष ॥ गज
निमालानिःशेषदेख ॥ अधोमुखपडियेला ॥ ६० ॥ आडवाधांविन्न

लाकेशिक ॥ राजेउठावलेमुख्य ॥ झालाबळिभद्रासन्मुख ॥ दोघेदे
खखवळले॥ ६१ ॥ केशिकावरीहलायुध ॥ मारापडिलासुबद्ध ॥
येरीकडेराजेसन्नद्ध ॥ यादवांवरीउठावले ॥ ६२ ॥ केशिकराजाअ
तुर्बळी ॥ रामेंमारिलानिजहलीं ॥ गवेषणराजानिजकल्लोलीं ॥
घेईलसमफळीयादवासीं ॥ ६३ ॥ तेव्हांराममाजवीलरणनदी ॥
तेथेंचहूंपुरुषार्थांमोक्षसिद्धी ॥ कृष्णदृष्टीचियाप्रबोधीं ॥ सायुज्यपदीं
निजयोद्धे ॥६४॥ श्रीकृष्णाचियादृष्टीपुढें ॥ रणायेतांसायुज्यचढे ॥
निधडियावीरांभाग्यचोखडें ॥ सायुज्यरोकडेंसाधिती ॥ ६५ ॥
द्वंद्वयुद्धअतितुंबळ ॥ रणींमाजेलरणकल्लोळ ॥ एकाजनार्दनींरसाळ ॥
कथाकलिमलनाशिनी ॥ ६६ ॥ ॥ इतिश्रीमद्भागवतेमहापुराणेदश
मस्कंधेहरिवंशसंहितासंमतेरुक्मिणीस्वयंवरेनवमःप्रसंगः ॥ ९ ॥

प्रसंग १० वा.

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ राजेचालिलेमुगुटांचे ॥ थोरबळगवेषणाचें ॥ से
न्यपातलेंमागधाचें ॥ युद्धत्याचेंदारुण ॥ १ ॥ वेगींधनुष्यींवाहिला गु
ण ॥ शितींलावूनियांबाण ॥ शस्त्रेंझळकतीदारुण ॥ रणकंदनकरूंआले
॥२॥ राजेचालिलेप्रबळ ॥ यादवउठावलेसकळ ॥ दुमदुमलींदोन्हींद
ळें ॥ एकमेळेंमिसळले ॥३ ॥ गगनकोंदलेंतिहींबाणीं ॥ तळींखळबळ
लीधरणी ॥ मागेंपायनठेवितीकोणी ॥ वीररणींखवळले ॥४॥ वीरवो
रांतेंहाणित ॥ लोहधुरोळाउसळत ॥ वाऱ्यावाटनचलेतेथ ॥ वीरअद्भुत
मातले ॥ ५ ॥ शस्त्रेंसहिततोडितीकर ॥ मुगुटेंसहितपाडितीशिर ॥ ग
जांसहितमारितीवीर ॥ सपिच्छतीरभेदिले ॥६॥चरणतोडिलेगजांचे ॥
राजेपाडिलेब्रीदांचे ॥ खुरछेदिलेअश्वांचे ॥ अंकरथांचेभेदिले ॥ ७॥
राजेनिवटिलेअनेक॥त्यांवरीउठावलाश्वफल्क ॥बाणींत्रासूनियांदेख ॥
एकेंएकखिळियेले ॥८॥ वीरभिडिन्नलेपडिपाडें ॥ यादवांचेंबळगाढें ॥

गवेषणचालिलापुढें ॥ गुणींकुऱ्हाडेलाविले ॥९॥ श्वफल्कविंधिलापां
चबाणीं ॥ रथछेदूनपाडिलाधरणीं ॥ कंकसात्यकीहेदोन्ही ॥ वीसबा
णींविंधिले ॥ १० ॥ बाणआनिवारनिर्व्यंग ॥ भेदिलेंवीरांचेंअष्टांग ॥
गवेषणयोद्धाचांग ॥ नकळेपांगदुजयाचा ॥११॥ चक्रदेवचालिलारा
गें ॥ एकेबाणेंविंधिलावेगें ॥ रथासहितघातलामागें ॥ रणभूमीसांड
विली ॥१२॥ देखोनिचालिलाअतिदंत ॥ कोपेंखवळलाअद्भुत ॥ दहा
वीसपांचसात ॥ बाणशतवरूषला ॥१३ ॥ बाणेंनिवारिलेबाण ॥ हां
सिन्नलागवेषण ॥ येरकोपलेदारुण ॥ आठबाणसोडिले ॥१४॥ दारु
णबाणआलेआठ ॥ अनिवारअतिउद्भट ॥ रथसारथीकेलापीठ ॥ शि
रींचामुगुटपाडिला॥१५॥एकखडतरलाबाण ॥ गगनागेलागवेषण ॥
क्रमूनियांग्रहगण ॥ ध्रुवमंडळींउडविला ॥१६॥ घायासरसीआलीभवं
डी ॥ पडतपडतआवरीमुरकुंडी ॥ रणांगणींघातलीउडी ॥ मूर्च्छागा

ढीसांवरिली ॥ १७ ॥ गवेषणआणिकेरथा ॥ चढोनिपातलाअवचि
ता ॥ पाचारूनअतिदंता ॥ होयविंधितासाहाबाणीं ॥१८॥ बाणसुट
लेकडाडी ॥ पडलीडोळियांझांपडी ॥ काढोंविसरलावोढी ॥ थोरहडब
डीअतिदंता ॥१९॥ दोनभेदलेभुजांवरी ॥ एकउरीं एकशिरीं ॥ दोनीरु
तलेदोहींकरीं ॥ धरणीवरीपाडिला ॥२०॥ घायेंलोळविलामहाबळी ॥
अधोमुखमहीतळीं ॥ झोंटीसुटलीमोकळी॥ भातेतळींरिचविले॥२१॥
हांकदेउनीगवेषण ॥ रणांगणींउभाआपण॥त्यावरीचालिलासारण ॥
बाणदारुणघेउनी ॥२२॥ बाणविंधितचपळ॥ धनुष्यतोडिलेंतत्काळ ॥
दुजेंधनुष्यघेउताविळ ॥ तेंहीसबळतोडिलें ॥ २३ ॥ एकखडतरलाबा
ण ॥ तोहीकेलानिवारण ॥ बाणींबाणतोडिलेजाण ॥ हांकदेउनीउभा
असे ॥२४॥ तिजेधनुष्यावाहिलागुण ॥ तेंहीतोडिलेंविंधोनिबाण ॥
जेंजेंधनुष्यघेईगवेषण ॥ तेंतेंसारणतोडित ॥ २५ ॥ सारणेंथोर

केलीख्याती ॥ धनुष्यघेऊंनेदीहातीं ॥ देखोनकोपलाभूपती ॥ मेंढा
निगुतीवाहिला ॥२६॥ सारणेंविंधिलासारथी ॥ ध्वजस्तंभपाडिला
क्षितीं ॥ येरेंविंधिलाबाणेंसातीं ॥ दोहींहातींखोंचला ॥२७॥ सारण
विकळपाडिलारथीं ॥ वीरमूर्च्छितपाडिलेक्षितीं ॥ गवेषणेंलाविली
ख्याती ॥ भद्रजातीखवळला ॥२८॥ मगमिसळलादळभारीं ॥ करी
तअसेमहामारी ॥ वीरखिळिलेजेशरीं ॥ शरधारींवर्षतीते ॥ २९ ॥
येरीकडेकेशिकवीर ॥ वर्षतबाणांचामहापूर ॥ बाणींत्रासिलाबळिभ
द्र ॥ दळभारवेढिला ॥ ३० ॥ खड्गतोमरगदापरिघ ॥ वीरहाणितातीसं
संघ ॥ रामसाधकअतिचांग ॥ घायअंगालागोंनेदी ॥ ३१ ॥ हलभ
वंडीचहूंकडां ॥ वीरपाडिलेदडदडां ॥ नांगरेंकेलाजीववेडा ॥ केशिक
गाढाहांकिला ॥३२॥ बाणींविंधिलाप्रबळें ॥ तिखटसोडिलींशरजा
ळें ॥ बाणतोडोनीपाडिले ॥ निजबळेंलोटला ॥ ३३ ॥ नांगरउचलू

नियांवाडें ॥ नेटूनपायठेविलापुढें ॥ पायींचूरकेलींहाडें ॥ अशुद्धउडे आकाशीं ॥ ३४ ॥ सैन्यावरीलोटलादेखा ॥ ठायींपाडिलेंसेनानाय का ॥ धरितांनधरवेचितवका ॥ वीरांअनेकांमारिलें ॥३५॥ रथभूमी सीआफळी ॥ गजशुंडादंडींपिळी ॥ शिरेंखेळतीचेंडूफळी ॥ रणकं दोळीमांडिली ॥ ३६ ॥ धाकघेतलाझुंजारीं ॥ केशिकसैन्यपळा लेंदूरी ॥ बळिभद्रपेटलामहामारी ॥ युद्धवीरींमांडिलें ॥३७॥ जरासंध देखिलादुरी ॥ रामचढेरथावरी ॥ रथपेलिलाझडकरी ॥ उपराउप रीहांकिला ॥ ३८ ॥ वेगींधनुष्याचढविलागुण ॥ रामेंकाढिलेनिर्वा णबाण ॥ गदेंघातलीआपुलीआण ॥ रणविंदानपाहेंमाझें ॥ ३९ ॥ धीरधरींअर्धघडी ॥ पाहेंयुद्धाचीनिरवडी ॥ जरासंधातेंबाणप्रौढी ॥ गर्वझाडीकरीन ॥४०॥ गदूनिजगडामहावीर ॥ योद्धारणरंगींचतु र ॥ बळिभद्रासीकेलास्थिर ॥ रहंवरथांबविला ॥ ४१ ॥ येरीकडेया

दवभारा ॥ गवेषणपेटलामारा॥बाणेंविंधिलेंमहावीरां ॥ मुख्यधनुर्ध रखेंचले ॥ ४२ ॥ विकळदेखोनिदळभार ॥ मागधवीरींकेलामार ॥ आटभविन्नलाजोरथोर ॥ हाहाकारउठिन्नला ॥ ४३॥ निजसैन्यासीम हावीवीर ॥ दुरोन देखेबळिभद्र॥ कोपेंखवळलाअतिदुर्धर ॥ रहंवरलो टिला ॥४४॥ परसैन्यदेखोनिदृष्टीं ॥ वेगेंचालिलाजगजेठी ॥ घड घडिल्याचक्रवाटी ॥ उठाउठींपातला ॥ ४५ ॥ देखोनिशत्रूचाखटा टोप ॥ बळिभद्रासीनधरवेकोप ॥ बाहुस्फुरणेंआलाकंप ॥ वेगेंसा टोपउठिन्नला ॥४६॥ रथाखालींघातलीउडी॥ शेषफडीदडपलीबुडीं॥ वराहाचीदाढतडाडी ॥ कूर्मेंगाढीपाठकेली ॥ ४७ ॥ वीरखिळू नियांबाणीं ॥ गवेषणगर्जेरणांगणीं ॥ आलाबळिभद्रावरीधांवोनी ॥ निर्वाणबाणींविंधित ॥४८॥ बाणविंधिलासबळ॥ येरेंपरजिलेंमुसळ॥ स धकबळिभद्रप्रबळ ॥ बाणजाळतोडिलें ॥ ४९ ॥ नांगरउचलू

नियांबळें ॥ नधरतपातलातयेवेळे ॥ रथसांडिलातत्काळें ॥ वेगेंपळे
गवेषण ॥ ५० ॥ सवेंचिपरतावयापाहात ॥ पायींघातलानांगरदांत ॥
गवेषणपाडिलातेथ ॥ भूमीदांतआदळले ॥ ५१ ॥ उठताझालात्वरि
त ॥ बळिभद्रेंदीधलीलाथ ॥ येरूअशुद्धातेंवमित ॥ पडिलामूर्च्छित
अचेतन ॥ ५२ ॥ सांडूनियांधनुष्यबाण ॥ सैनिकधाविन्नलाआपण ॥
रथींघालोनियांगवेषण ॥ घेऊनप्राणपळाला ॥ ५३ ॥ देखोनिबळिभ
द्राचेंबळ ॥ राजेचालिलेसकळ ॥ पुढेंकरूनियांगजदळ ॥ एकवेळलो
टले ॥ ५४ ॥ आलेंदेखोनिपरदळ । करीतहरुषाचागोंधळ ॥ झेलि
तनांगरमुसळ ॥ वेगेंसबळलोटला ॥ ५५ ॥ गजाहाणीतसेमुसळें ॥
घायींकिलकिलतीएकवेळे ॥ विदारिलींकुंभस्थळें ॥ गजकलेवरेंपा
डिलीं ॥ ५६ ॥ नांगरहाणोनिरथांवरी ॥ शतसहस्रांकरीचुरी ॥ प
ळतेगजापायींधरी ॥ आसडूनिमारीभूमीसी ॥ ५७ ॥ चपळचौता

ळतीघोडीं ॥ नांगरघालोनीत्यांतेंवोढी ॥ घायेंमुसळाचेनिपाडी ॥
वीरझोडीमांडिली ॥ ५८ ॥ वीरवरुषतातीशरां ॥ जैशामेघवर्षतीप
र्जन्यधारा ॥ रणींचालतांबळिभद्रा ॥ वीरथरथरांकांपती ॥ ५९ ॥
पायींचेरगडिलेपायीं ॥ अश्वगजपाडिलेभुई ॥ रथेंरथमोडिलेपाहीं ॥
सन्मुखघायींकोणराहे ॥ ६० ॥ पृथ्वीतेचिउखळजाण ॥ नांगरेंवीर
घालीवैरण ॥ मुसळघायेंकरीचूर्ण ॥ रणकंदनमांडिलें ॥ ६१ ॥ सा
त्यकीदंतवक्रयुद्ध ॥ गदेंगोविलाजरासंध ॥ मोकळापडिलाहलायु
ध ॥ वऱ्हाडीसुबुद्धकोंडावया ॥ ६२ ॥ वीरींघेतलारणकाहो ॥ दे
खोनिधांविन्नलाशाल्वो ॥ मिळोनिवीरांचासमुदावो ॥ महाबाहोख
वळला ॥ ६३ ॥ धांवतादेखोनिशाल्ववीर ॥ आडवाआलाअक्रूर ॥
राहेंसाहेंम्हणेस्थिर ॥ धरींधीरसंग्रामीं ॥ ६४ ॥ तंवबळिभद्रपातला
रागें ॥ अक्रूरातेंम्हणेउगें ॥ मजपाचारितांअंगें ॥ तूंकांसंगेंआलासी

॥ ६५ ॥ रणींझुंजारविकळजाय ॥ तरीदुजयानेंव्हावेंसाह्य ॥ शाल्व बापुडेंतेंकाय ॥ कौतुकपाहेंपैंमाझें ॥ ६६ ॥ मगचालिलाशाल्वाव री ॥ बळिभद्रेंवेढिलावीरीं ॥ बहुतउठिलेमहामारी ॥ शरधारींवर्षती ॥ ६७ ॥ बापबळिरामजगजेठी ॥ नांगरेंबाणकरीपिठी ॥ अंगाला गूंनेदीचिरटी ॥ शाल्वदृष्टींसूदला ॥ ६८ ॥ बाणींविंधिलाअमित ॥ रामबाणातेंनगणित ॥ वेगेंउसळलाअद्भुत ॥ आलानधरतआंगासीं ॥ ६९ ॥ रथतोडिलामकरतोंडी ॥ शाल्वेंवेगींघातलीउडी ॥ सांप डलातोरथाबुडीं ॥ वोढाकाढीनिष्ठला ॥ ७० ॥ रथआपटिलाभूमं डळीं ॥ वीरसांपडलारथातळीं ॥ घायेंकेलीरांगोळी ॥ निधापाता ळींऊठिला ॥ ७१ ॥ तेवेळींशाल्वेंचुकविलेंआंग ॥ घायासरिसाउ डालासवेग ॥ मागुताआवेशधरूनियांचांग ॥ रणींअव्यंगउभाअसे ॥ ७२ ॥ शाल्वघेऊनियांगदा ॥ हृदयींहाणितहलायुधा ॥ गगना

उसळेतोयोद्धा ॥ घायवसुधातळींगेला ॥ ७३ ॥ शाल्वरथींजंवचढे ॥ तंवमुसळवोपिलेंरोकडें ॥ घायेंउडतीअशुद्धांचेसडे ॥ मूर्छितपडेअव नीये ॥ ७४ ॥ मगमिसळलामागधांत ॥ घायेंशतसहस्त्रांमारित ॥ अशुद्धभडभडांवहात ॥ नांगरेंअंतपुरविला ॥ ७५ ॥ बळिभद्रेंकेली महामारी ॥ वीरझोडिलेनांगरीं ॥ तेथेंवीरवीरांतेंपरस्परीं ॥ ऐशियाप रीबोलती ॥ ७६ ॥ हतियारासींदुकाळपडला ॥ त्यांसींनांगरसांपड ला ॥ सैन्यनागरावयाआला ॥ वीरकाशियाकाढिती ॥ ७७ ॥ नां गरघालूनियांबुडीं ॥ थोरथोरउचलिल्यापेढी ॥ रथगजखुंटमोडी ॥ पालव्यातोडीवीरांच्या ॥ ७८ ॥ अतिरथीजेउद्भट ॥ समूळखुडिये लेखुंट ॥ बळिभद्रहाकुळंबट ॥ केलीचोखटरणभूमी ॥ ७९ ॥ महावीरां घालितांघावो ॥ अशुद्धेंडवरिलाबलदेवो ॥ तेणेंशोभतमहाबाहो ॥ रणभैरवडुल्लत ॥ ८० ॥ रणमदेंझालामत्त ॥ नांगरघेऊनियांनाचत ॥

वीरदेखोनियांधांवत ॥ पुरलाअंतसैन्याचा ॥ ८१ ॥ घायेंमारितमहा
वीर ॥ भडभडांवाहेरुधिर ॥ लोटिलाअशुद्धाचापूर ॥ नदीदुस्तरचालि
ली ॥ ८२ ॥ नदीवाहतांदुथडी ॥ झाल्याप्रेतांच्यादरडी ॥ बोढणेंकम
ठपृष्ठीगाढी ॥ गरजकुरवंडीमहाग्राह ॥८३॥ बाबरझोटियाकेशजाळ ॥
तेचिनदीमाजीशेवाळ ॥ मगरसुसरमहाविशाळ ॥ शिरेंविक्राळवीरां
चीं ॥ ८४ ॥ बाणतरतीसपिच्छेंसीं ॥ तेचिमत्स्यरणनदीसी ॥ धनु
ष्येंवाहतीशितेंसीं ॥ वक्रगतीसींतेसर्प ॥ ८५ ॥ पडलेगजांचेअलंका
र ॥ घंटाघागरियानूपुर ॥ तेचिनदीमाजीदुर्धर ॥ लहानथोरकिरकि
रती ॥ ८६ ॥ रथध्वजेंसींवाहत ॥ तेंचितारुंशिडेंसहित ॥ वीरांमो
क्षभरिलेंभरित ॥ तारुंतेथेंश्रीकृष्ण ॥ ८७॥ घायासरसेंशिरपडे ॥
स्वर्गापर्यंततेंउडे ॥ स्वर्गभोगत्यानावडे ॥ कृष्णाकडेतेंपरते ॥ ८८ ॥
कृष्णदृष्टींदेहत्याग ॥ तुच्छकरुनीसांडितीस्वर्ग ॥ जिंकिलाजन्मम

रणाचापांग ॥ सुखअव्यंगपावलें ॥ ८९ ॥ घायींउडालेंशिरकमळ ॥
टाकूनगेलेंध्रुवमंडळ ॥ पदनपवेचीअढळ ॥ उतावीळपरतलें ॥ ९० ॥
देहअर्पितांश्रीकृष्णासी ॥ चारीमुक्तीहोतीदासी ॥ म्हणोनिआलेंकृ
ष्णचरणासीं ॥ निजसुखासीपावलें ॥ ९१ ॥ घायींउडालेंशिरएक ॥
टाकूनगेलेंसत्यलोक ॥ ब्रह्मसदननावडेदेख ॥ कृष्णसदनापरतलें
॥९२॥ देखोनिश्रीकृष्णाचेंमुख ॥ धिःकारिलासत्यलोक ॥ ब्रह्मसद
नवांछितीमूर्ख ॥ परमसुखहरिचरणीं ॥ ९३ ॥ घायासरिसेंशिरउडे ॥
वैकुंठपर्यंततेंचढे ॥ एकदेशीगतीनावडे ॥ हरीकडेमुरडलें ॥ ९४ ॥
साडूनियांकृष्णनाथा ॥ आम्हींनघेऊंसलोकता ॥ हरिचरणींठेविला
माथा ॥ नघेऊंसर्वथावैकुंठ ॥ ९५ ॥ शिरउडालेंअंतराळीं ॥ अहंका
रमुकुटपडलातळीं ॥ शिरनउतरेचीभूतळीं ॥ हरीजवळीपावलें॥९६॥
जेथेंअभिमानतुटला ॥ तेथेंचित्यासहरीभेटला ॥ युद्धमिषेंलाभजा

हला ॥ वीरांफावलानिजमोक्ष ॥ ९७ ॥ अत्यंतप्रळयींचाचिद्घन ॥ वर्षत‌हेसंकर्षण ॥ वीरांचाअभिमानमर्दून ॥ लिंगदेहबंधनछेदिलें ॥ ९८ ॥ अधिकारियांमोक्षभावो ॥ द्यावयालागींकृष्णदेवो ॥ मिषभीमकीचाविवाहो ॥ रणींनिर्वाहोमोक्षाचा ॥ ९९ ॥ निधड्या वीरांजाहलीमुक्ती ॥ देहलोभियांकवणगती ॥ रणसांडोनियांजेपळती ॥ तेविन्मुखहोतीकृष्णासी ॥ १०० ॥ अश्वगजजेरणाआले ॥ तेहीश्रीकृष्णेंउद्धरिले ॥ युद्धसांडोनिपळाले ॥ तेपावलेअधोगती ॥ १ ॥ यापरीतोबळिभद्र ॥ कृपेनेंकोपलादुर्धर ॥ ब्रह्मसायुज्येंकरूनमार ॥ वीरेंवीरआटिले ॥ २ ॥ एकाजनार्दनींकौतुक ॥ कथा रहस्यसुखदायक ॥ पुढीलकथाअलोलिक ॥ समाधिसुखसंग्रामीं ॥ १०३ ॥ ॥ इतिश्रीमद्भागवतेमहापुराणेदशमस्कंधेहरिवंशसंहितासंमतेरुक्मिणीस्वयंवरेचैद्यमागधपराजयोनामदशमःप्रसंगः ॥ १० ॥

प्रसंग ११ वा.

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥येरीकडेवक्रदंत ॥ सात्विकातेंपाचारित ॥ कोपेंख
वळलाअद्भुत ॥ टाकूनबोलतयेरयेरां ॥ १ ॥ केवळसात्विकतूंपैंगा ॥
तापसियांमाजीतूंहोसीदांडगा ॥ नसाहवेयुद्धवेगा ॥ पळोनवमागांजा
शील ॥२॥ सात्विकासीयुद्धघडे॥ हेंतंवबोलणेंचिकुडें ॥ केवळसात्वि
कतेंबापुडें ॥ युद्धापुढेंकेंविराहें ॥ ३ ॥ अरेमीसात्विकांसींनभेटतां ॥वक्र
दंतासींश्लाघ्यता ॥ तुझीतोंडीनरेवक्रता ॥ सात्विकतापाहेंमाझी ॥४॥
सात्विकाशरणनरिघतांसाचें ॥ तोंवरीतुम्हांसत्यत्वकैचें ॥ लेइलेतिअ
भिमानाचींकवचें ॥ लक्ष्यसाचेंभेदीन ॥५॥ लागतांसात्विकाचाघावो॥
परतोनिजावयानाहींठावो ॥ आलीवाटभुलवीनपहाहो ॥ महाबा
होखवळला ॥ ६ ॥ घायेंवीणघेईनप्राण ॥ तुझीमाताकरीलरुदन॥ति
चेंदेखोंनशकसीवदन ॥ देहबंधनछेदितां ॥७॥ वक्रदंतकोपलागाढा ॥

वाहिलारजतमांचामेंढा ॥ ममताभालीतडतडां ॥ कोपावेगाढाविं
धित ॥ ८ ॥ बापसात्विकनिजगडा ॥ बोधकवचेंलेइलागाढा ॥
निजबळेंचालिलापुढां ॥ भालीतडतडांतोडिल्या ॥ ९ ॥ लक्ष्य
अंतुल्यापरवडी ॥ गुणधनुष्याचेंशीततोडी ॥ खुंटलीविषयबाणाची
वोढी ॥ धनुष्यलडबडीनुसतेंची ॥ १० ॥ धनुष्यतुटलियापाठीं ॥
कामकोतेसवेगउठी ॥ सत्वेंसात्विकजगजेठी ॥ लक्ष्यदृष्टींसाधि
लें ॥ ११ ॥ काढिलाकामांतकबाण ॥ धगधगितअतिदारुण ॥
कामकोतेंकेलेंचूर्ण ॥ बाणेंसंपूर्णसात्विकें ॥ १२ ॥ घेऊनिक्रोधा
चापरिघ ॥ अविचारीटाकिलाअव्यंग ॥ शांतिबाणींविंधिलाचां
ग ॥ घायेंपरिघउडविला ॥ १३ ॥ घेऊनलोभाचीपैंगदा ॥
भुलवूनिकरितांहृदयभेदा ॥ वैराग्यबाणेंविंधिलासांधा ॥ तोडोनि

गदासोडिली ॥ १४ ॥ गदातुटलियावरी ॥ मोहओडणआदळे उरीं ॥ गुप्तशस्त्रघेऊनिकरीं ॥ हृदयावरीहाणोंआला ॥ १५ ॥ दृढसात्वि काचेनुसंधानें ॥ विवेकतेजेंतिखटबाणें ॥ विंधोनिउडविलींओडणें ॥ वक्रदंतमार्गेसारिला ॥ १६ ॥ घेऊनीवासनेचेंवज्र ॥ वेगेंधाविन्नलादं तवक्र ॥ भेदावयाजिव्हार ॥ सोहंकारचालिला ॥ १७ ॥ सात्विकें थोरधरिलाधीर ॥ अव्ययतेजेंतिखटतीर ॥ विंधोनिवज्रकेलेंचूर ॥ घायींअंबरगार्जिन्नलें ॥ १८ ॥ वज्रछेदिलेंवीरनायकें ॥ वक्रदंतचालि लारोखें ॥ चहूंमुक्तींचींवाघनखें ॥ हृदर्थीतिखेंहाणोंआला ॥ १९ ॥ सात्विकउठिलाआंगें ॥ शस्त्रसंधानतोडिलेंवेगें ॥ लातामारोनिघातला मागें ॥ मोडिलींरागेंवाघनखें ॥ २० ॥ मगसात्विकेंदीधलीहांक ॥ वक्रदंतेंघेतलाधाक ॥ देहालोभाभेणेंदेख ॥ अधोमुखपळाला ॥ २१ ॥

पळतांभुललातोवाट ॥ पडिलाअभिमानाचामुगुट ॥ सात्विक झुंजारचोखट ॥ पळत्यापाठींनलागेची ॥ २२ ॥ जरासंधआ णिगद ॥ दोघांचढलारणमद ॥ क्रोधेंझालेसक्रोध ॥ वीरउन्नद्धलोटले ॥ २३ ॥ मेरुमांदारझगटले ॥ तैसेरथासींरथतगटले ॥ दोघेमहा मारींपेटले ॥ विरुद्धबोलेंबोलती ॥ २४ ॥ सन्मुखदेखोनियांगद ॥ हांसिन्नलाजरासंध ॥ मजसींपुरेंनशकेगोविंद ॥ बुद्धिमंदतूंकेंचा ॥ २५ ॥ विपाकेंजरीऐसेंघडे ॥ जैंअंधारींसूर्यबुडे ॥ उडुगणस्वयेंभिं तींचढे ॥ तरीयुद्धनघडेतुजमजसीं ॥ २६ ॥ मशकाचेनिचरणप्रहारें ॥ महामेरूउभाचिचिरे ॥ इंद्रासींभिडिजेउंदिरें ॥ तैतुजमजसमोरेंसंग्रा म ॥ २७ ॥ वटामजीसिंहसांपडे ॥ जांभाईमाजीआकाशबुडे ॥ वा गुरेमाजीवाराअडे ॥ तैंतुजमजघडेसंग्राम ॥ २८ ॥ मुरकुटसगळासमु

द्रसोखी ॥ गजघालिजेमुंगीचेमुखीं ॥ आकाशपडळकाढिजेटांकीं ॥
तैंतुंजमजवडेसंग्राम ॥ २९ ॥ चित्रींचादेखोनियांसर्प ॥ गरुडांअंगीं
सुटेमहाकंप ॥ तैसाचतुझाहासाटोप ॥ खटाटोपघडेयुद्धीं ॥ ३० ॥
सूर्यातेंखद्योतरणांगणीं ॥ भिडेंशकतीझोंडधरणी ॥ तरीतुजमजला
गोनी ॥ पडिपाडरणींअसेना ॥३१॥ नवग्रहांचेंबळघटासीं ॥ परीं
नभिडवेपाषाणासीं ॥ तेवींतूंयादवांमाजीयोद्धाहोसी ॥ तरीमजसी
नभिडवे ॥ ३२ ॥ ससाचढोनसिंहाचेमाथां ॥ जरीनाचवीलनिजस
त्ता ॥ तरीतुजमजसीसमता ॥युद्धींसर्वथाघडेना ॥ ३३॥ वांझेचापुत्र
महारोगी ॥ संध्यारागकरुनीभोगी ॥ कांसवघृतासीआरोगी ॥ नि
र्जरारोगीव्हावया ॥ ३४ ॥ तैसाप्रकारआजिझाला ॥ यादववीरींदु
काळपडला ॥ यालागींगदयेथेंधाडिला ॥ नावाजिलापुरुषार्थी ॥३५॥

गदूनावाचेरेशब्दीं ॥ तुझासंग्रहकीजेवैद्यीं ॥ पोतडींघालोनकाखेखां
दीं ॥ दारोदारींहिंडविती ॥ ३६ ॥ रोगियांमाजीतूंसबळ ॥ तुजयु
द्धींकैंचेंरेबळ ॥ धर्मवाटदिधलीपळ ॥ सांडींस्थळयुद्धाचें ॥ ३७ ॥
हांसूनिबोलिलावीरगदू ॥ तुझाजरेंनेंसांधिलारेसांधू ॥ संधानबैस
वींसुबद्धू ॥ फाडशुद्धतुजकरूंआलों ॥ ३८ ॥ शस्त्रवालीनमीगदू ॥
काढीनअभिमानाचारेंदू ॥ तोडीनजरामरणकंदू ॥ हृदयशुद्धकरीन
॥ ३९॥ ऐकोनिखवळलामागध ॥ झालाकवचेंसींसन्नद्ध ॥ किती
करशीलअनुवाद ॥ होईसावधचावटा ॥ ४० ॥ वोढीकाढोनीसत्रा
णें ॥ गदींविंधिलाआठबाणें ॥ येरूधनुर्विद्याजाणे ॥ बाणतत्क्षणीं
तोडिले ॥ ४१ ॥ गदेंओढोनियांकानाडी ॥ धगधगितबाणसोडी ॥
पाडीजरासंधाझापडी ॥ निवारणझणीनकरवे ॥ ४२ ॥ जरेनेंसांधि

लाजासांद्र ॥ तोसांधापाहनिर्विधीगदू ॥ वर्मीखोंचलाजरासंधू ॥
रणपदूउतरला ॥ ४३ ॥ बाणखोंचलाअतिनिगुती ॥ विकळगेला
दोहींहातीं ॥ धनुष्यगळूनपडिलेंक्षितीं ॥ गदेंख्यातीलाविली ॥४४॥
मागधाशींपडलेठक ॥ तटस्थगेलामुहूर्तएक ॥ पोटींधरिलाजीधा
क ॥ तुटलेंतुकयुद्धाचें ॥ ४५ ॥ जरासंधमागेंपाहे ॥ रणींकोणीच
नदेखेसाह्य ॥ बळिभद्रेंझोडिलेराय ॥ हुंबतघायेंपडियेले ॥४६॥ मुळीं
चझालाअपशकून ॥ पडिलेहातींचेधनुष्यबाण ॥ सिद्धीनपवेचिआंग
वण ॥ रणांगणसांडिलें ॥४७॥ काळसाह्यश्रीकृष्णासी ॥ यशआ
लेंयादवांशीं ॥ पाठीदेऊनगदासी ॥ निघेवेगेंसींजरासंध ॥ ४८ ॥
जरासंधमोडल्यापाठीं ॥ पळतीराजेदेखतांदृष्टी ॥ तिहिंसांडिलीयुद्ध
गोष्टी ॥ उठाउठीपळाले ॥ ४९ ॥ यादवांयशआलेंगाढें ॥ पळतां

नपाहेमागेंपुढें ॥ रथगजसांडोनिघोंडे ॥ वीरगाढेपळाले ॥ ५० ॥
पळतांपडतातीवेंगडी ॥ योद्धेनव्हों आम्हींवऱ्हाडी ॥ बळिभद्रेंनिजप-
रवडी ॥ रणलुगडींवोपियेलीं ॥ ५१ ॥ नवरीचावडीलभावो ॥ ते
णेंकेलाजीगौरवो ॥ पाठीतांबड्याकरोनिपहाहो ॥ रावोरायेंबोळवि
ले ॥ ५२ ॥ निजप्राप्तीसीविन्मुख ॥ युद्धींझालापराङ्मुख ॥ राजेनर
वीरअनेक ॥ पळतांदुःखपावले ॥ ५३ ॥ देहलाभियेंबापुडीं ॥ पा
यींमयतेचीवेंगडी ॥ विस्मरणाचीखरसतोंडीं ॥ जेंमुरकुंडोघातलीं
॥ ५४ ॥ अत्यंनप्रळयकरितांदेख ॥ संकर्षणेंदिधलीहांक ॥ पोटीं
घेऊनियांधाक ॥ एकाएकपळाले ॥ ५५ ॥ सांडिलींपुरुषार्थाचींलु
गडीं ॥ केवळनागवींउघडीं ॥ विन्मुखपडतांउबडीं ॥ मलींमडींहोऊ
निठेलीं ॥ ५६ ॥ चहूंपुरुषार्थींनहोयवाट ॥ केवळनरस्तुतीचेभा

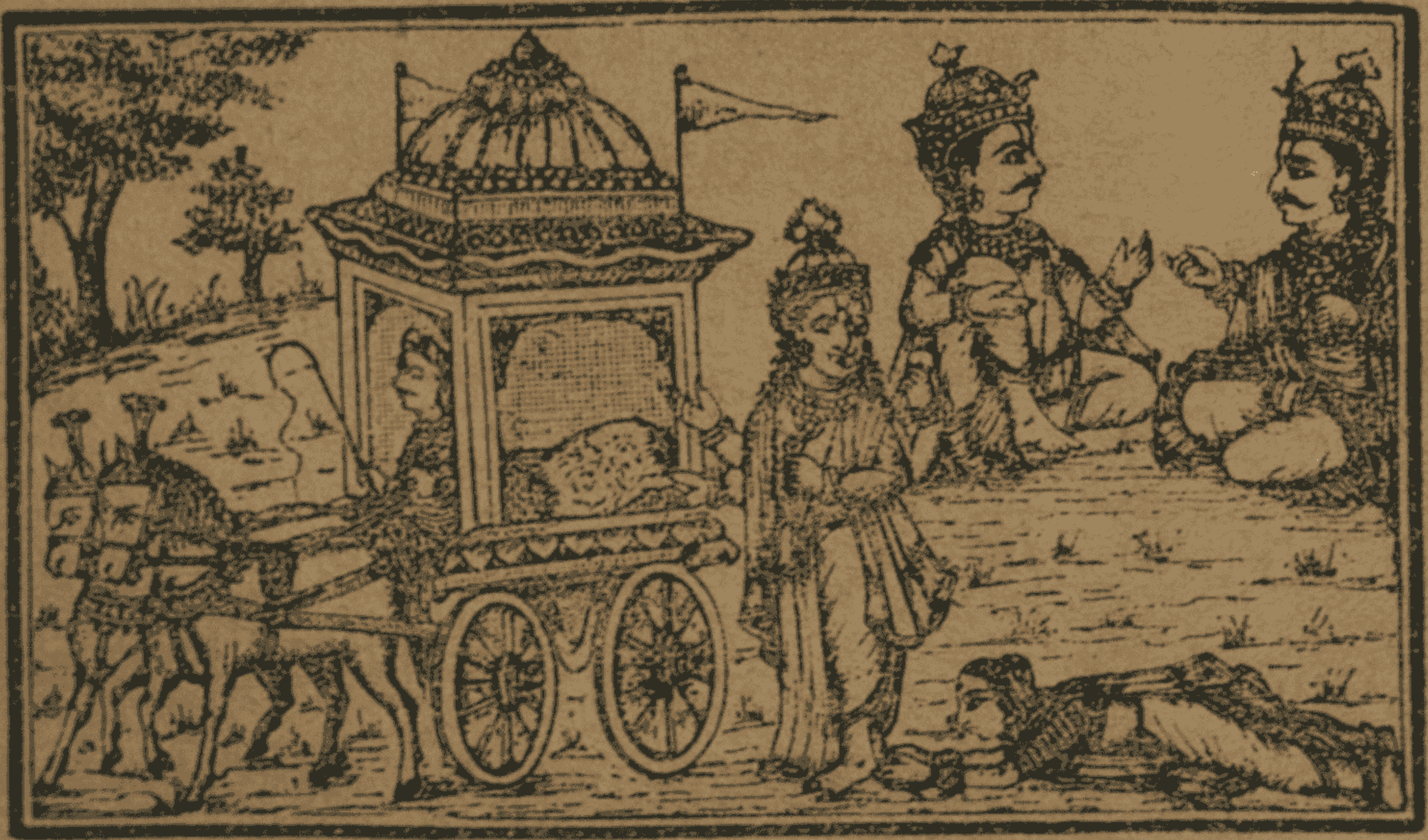
ट ॥ करितीयुक्तीचीखटपट ॥ भिकेंपोटभरूंआले ॥ ५७ ॥ एकल
टिकेंकरूनिखत ॥ धरणेंधरूंऐसेंबोलत ॥ आम्हांसीविन्मुखजगन्ना
थ ॥ जीवघातकरूंनका ॥ ५८ ॥ नवविधासांडूनिलुगडींवेगीं ॥
प्रपंचराखलावितोआंगीं ॥ लक्षचुकोनझालेयोगी ॥ भिकेलागींहिं
डावया ॥ ५९ ॥ एकमरणाचेनिधाकें ॥ काखेलोभाचेंचौडुकें ॥
प्रपंचगोंधळाचेहरिखें ॥ उदोम्हणुनीनाचती ॥ ६० ॥ एकींधाकधे
तलाभारी ॥ धनलोभेंकांपवितीटिरी ॥ अधर्मटोलेवाजतीशिरीं ॥
मुखींउच्चारीनकारा ॥ ६१ ॥ कामखंडेरायापुढें ॥ एककुतरेंझालेंगा
ढें ॥ कोणीआलियादारापुढें ॥ वसवसूनीउठती ॥ ६२ ॥ एकझा
लेकापडी ॥ सलोभलोभेंरंगविलींलुगडीं ॥ धरूनिजीविकेचीगोडी ॥
तीर्थपरवडीसांगती ॥ ६३ ॥ पळतांनपळवेनिश्चित ॥ म्हणोनिबैस

लेध्यानस्थ ॥ पूजालोकांचीवांछित ॥ भोगींचित्तठेवोनियां ॥ ६४ ॥
दांतींतृणतोडितीपाहीं ॥ एकम्हणतीआम्हीगाई ॥ पशुझालोंमनुष्य
देहीं ॥ अभक्ष्यपाहींभक्षितां ॥ ६५ ॥ केवळदेहलोभासाठीं ॥ मोक्ष
श्रियेसीपाडिलीतुटी ॥ युद्धींपळालियापाठीं ॥ आपदामोठीवीरां
सी ॥ ६६ ॥ यादववीरजगजेठी ॥ नलागतपळत्याचेपाठी ॥ भेडा
वलीनपहातीचदृष्टीं ॥ उठाउठींपळाले ॥ ६७ ॥ रणींजिंकिलेमहा
शूर ॥ तुरेंवाजतीअपार ॥ विजयीजाहलेयादववीर ॥ जयजयकार
प्रवर्तला ॥ ६८ ॥ वीरसांगतीयुद्धगोष्टी ॥ सोडिल्याकवचांच्यागां
ठी ॥ उल्हासभीमकीच्यापोटीं ॥ हरिखसृष्टींनसमाये ॥ ६९ ॥
आपुलेनपडतीरणीं ॥ बंधुआलेनाहींतकोणी ॥ राजेगेलेजीपळूनी ॥
भीमकीमनींहरिखली ॥ ७० ॥ पुढेंहोईलविनोदकथा ॥ युद्धरुक्मि

याकृष्णनाथा ॥ तयाविनोदाचियाअर्था ॥ संतींपरमार्थापरिसावें ॥ ७१ ॥ कृष्णरुक्मियासन्नद्ध ॥ दोघांहोईलद्वंद्वयुद्ध ॥ मेहुणेपणाचाविनोद ॥ अतिविनोदनिकराचा ॥ ७२ ॥ पुढीलकथाअतिगहन ॥ रसाळआहेनिरूपण ॥ एकाविनवीजनार्दन ॥ सावधानवृत्तींपरिसावें ॥ ७३ ॥ ॥ इतिश्रीमद्भागवतेमहापुराणेदशमस्कंधेहरिवंशसंहितासंमतेरुक्मिणीस्वयंवरेयादवविजयोनामएकादशःप्रसंगः ॥ ११ ॥

॥ श्रीगोपालकृष्णार्पणमस्तु ॥

प्रसंग १२ रा.

श्रीकृष्णेशायनमः॥ ॥निजमंडपींशिशुपाळ॥ करीतहोतागदारोळ॥ भी
मकीघेऊनगेलागोपाळ ॥ ऐकोनविकळपडियेला ॥१॥पांडुरवर्णझाले
डोळे॥ मुखांतूनलाळगळे ॥ सेवकधरितीआंगबळें ॥ गात्रेंविकळपडि
येलीं ॥२॥ भीमकीअप्राप्तीचेबाण ॥ हृदयींलागलेदारुण ॥ घायेंवीणघे
तलाप्राण ॥ अकालमरणवोढवलें ॥३॥ वोखटवाणेंदिसेमुख ॥ नाडीतु
टल्यानिःशेषदेख ॥ कृष्णधाकाचीधुकधुक ॥ हृदयामाजीउरलीअसे
॥४॥ बोंबउठलीमंडपद्वारीं ॥ मिळालियानरनारी ॥ मातायेऊनरुदनक
री ॥ कपाळकरींपिटीत ॥५ ॥ सिद्धिनपवेचीशोभन ॥ वांयांगेलेंबरमा
यपण ॥ अंबिकाक्षोभलीजाण ॥ वराचेप्राणवांचोतकां ॥६ ॥ थोरओढ
वलेंवोदुःख ॥नदेखोंचिसुनमुख ॥ बुडालेंसोहळ्याचेंसुख॥ हरिखींविख
कालवीलें ॥७॥ अगेहारुक्मियादुर्बुद्धी ॥ नपाहेचलग्नशुद्धी॥मृत्युपंच
काचेसंधी ॥ लग्नसंधिमांडिली ॥८॥ कृष्णज्योतिषीहोनिका ॥ वशनो

हेपांचांपंचकां ॥ काळसाधिलानेटका ॥ समयोदेखातोजाणे ॥९॥ तेणें
चिसाधिलीगेवेळ ॥ साधोनगेलीभीमकबाळ॥ आमुचेंचीकरंटेंकपाळ॥
आतांशिशुपाळवांचवा ॥१०॥ विलापकरूनिअनेक ॥ शिंपिलेंशिशु
पाळाचेंमुख ॥ वारावालितीएक ॥ झालानावेकसावध ॥११॥ उठूनिब
सलाएकसरें ॥ श्वासघातलापैंथोर ॥ दुःखहृदयींचेंनावरे ॥ नेत्रद्वारींज
ळचालिलें ॥१२॥ शिशुपाळाआलेंरुदन ॥ नधरतचाललेंस्फुंदन ॥ धी
रेंआवरूनियांजाण ॥ शहाणपणमांडिलें ॥१३॥ नोवरीनेलीसुंदर ॥ प
डिलेंममर्थासीवैर॥कृष्णनेटकाझुंजार॥आणिबळिभद्रमहाबळी ॥१४॥
हेचिदोघेनावरती॥येरयादवनेणोंकिती ॥ ऐसेंविचारूनिचित्तीं ॥ का
यवीरांप्रतीबोलिला ॥१५॥ सैन्यपालाणापालाणा ॥ घावघालारेनि
शाणा ॥ रथसंजोगोनिआणा ॥ रणांगणाजाऊंवेगीं ॥१६॥ सन्नद्धकरू
नियांदळ ॥ रथींचढलाशिशुपाळ ॥ नगरद्वाराआलेसकळ ॥ पुढेंघाया

ळभेटले ॥१७॥ घायींतुटलेजीसबळ ॥ अशुद्धेंझालेजांबंबाळ ॥ बाणीं
भेदलेंकपाळ ॥ वीरविकळपडताती ॥१८॥ वीरींघेतलेंघायबरें ॥ म्हण
तीपळारेपळारे ॥ मारिलेजालबळिभद्रें ॥ साह्यदुसरेंकोणीनये ॥१९॥
एकेंघेतलाभेदरा ॥ एककांपतीथरथरां ॥ मारूंनकाबाबळिभद्रा ॥ दास
डिंगराआह्मीतुझे॥२०॥एकांचेतुटलेहात ॥ एकींविचकिलेदांत॥एकेंक
ण्हतकुंथत ॥ तवकादेतपैंएक ॥ २१ ॥ घाईंजर्जरबहुत ॥ एकबतहुं
बत॥एकाएकाचींलोंबतीआतें ॥ घायींकातेंअडकलीं ॥ २२ ॥ एकरड
तपडत ॥एकअत्यंतचडफडित ॥ एकपाणीजीमागत ॥ खुणाहातेंदाउ
नी ॥२३॥ मस्तकफुटोनिवाहेरुधिर ॥ एकाचेंअर्धतुटलेंशिर ॥ एकाच
घायींबुडालेतीर ॥ तेणेंवीरतळमळती ॥२४॥ भलेगौरविलेवऱ्हाडी ॥
स्थितीगेलीलेणींलुगडीं ॥ एकनागवींउघडीं॥भेलींमढींवोढिलीं॥२५॥
घायाळाघालोनिवोढणां ॥ धनुष्यदंडाच्याअडणी ॥ उचलोनियांचौधीं

जणीं ॥ वारश्रेणीआटिल्या ॥२६॥ एकमार्गींझालेंपुरें ॥ एकाचेंआणि
लेंखटारें ॥ वीरआटिलेजीवीरें ॥ बळिभद्रेंमारिले ॥ २७॥ गयखोंचले
मुगुटांचे ॥ अत्यंतप्राणविकळत्यांचे ॥ सेवकउचलितीपायांचे ॥ ढाळे
मोरकुंचेवारिती ॥ २८॥ देखोनिदचकलाशिशुपाळ ॥ धाकिन्नलेंत्याचें
दळ ॥ राजेमारिलेसबळ ॥ प्रबळबळयादवांचें ॥२९॥युद्धींझालेपराङ्
मुख ॥ राजेभंगिलेअनेक ॥ आलेजरासंधादिक ॥ मोडलेंकटकघेऊनी
॥३०॥भेटलाशिशुपाळसन्मुख ॥ अत्यंतकोमाइलेंमुख ॥ बुडालेंसोह
ळ्याचेंसुख ॥ हृदयींदुःखभीमकीचें ॥३१॥ दुःखेंमुखकाळवंडलें ॥ दो
न्हीओठजीवाळले ॥ लाजेंनबोलवेबोलें ॥ तेंदेखिलेंजरासंधें ॥३२॥ म
गम्हणेपुरुषपंचानना ॥ व्यर्थखेदकांकरिसीमना ॥ प्राप्तअप्राप्तीचोगण
ना ॥ आधीनकोणापैंनाहीं ॥३३॥ संसारम्हणजेखांबसूत्र ॥ चौऱ्याय
शींलक्षपुतळ्याविचित्र ॥ त्यांचासूत्रधारीईश्वर ॥ त्याचियाइच्छेंवर्तिजे

॥ ३४ ॥आपणराहोनियांदूरी ॥ हालवीप्राचीनाचीदोरी ॥भूतेंतदनुसा रसारीं॥ निजव्यापारींवर्तती ॥३५॥ तेथेंसुखदुःखनिजतंत्र ॥ मांडूनि ठेविलेंस्वतंत्र ॥ तेतेतयेंगतीपात्र ॥ अहोरात्रहोताती ॥३६॥ येथेंयश आलियाचेंसुख ॥ अथवाअपेशाचेंदुःख ॥ अहंपणींमानितीमूर्ख ॥क र्तादेखतोनव्हे ॥३७ ॥ येथेंकर्ताजोमोम्हणे ॥ तोपडेसुखदुःखानागव णें ॥ जन्ममरणासी आवंतणें ॥ दोधलेंतेणेंसर्वथा॥३८॥अहंकर्तव्यप णाचाभावो ॥ तेणेंचिसुखदुःखाचाठावो ॥ जन्ममरणाचानिर्वाहो ॥ ते णेंचिपाहाहोहोतसे ॥ ३९॥ यालागींअहंकर्तव्यता ॥ नधरावीगासर्व था ॥ भीमकीअप्राप्तीचीव्यथा ॥दुर्मतायेऊंनेदीं ॥४०॥ म्यांचिपाहें पांकेवळ ॥तेवीसअक्षौहिणीदळ ॥ युद्धकेलेंसत्राँवेळ ॥ एकवेळजयोआ ला ॥४१॥ भंगझाल्याचेंदुःख ॥ यशआलियाचेंसुख ॥ नमानुनीयांदे ख॥ यथासुखेंवर्तावें ॥४२॥एवंसुखदुःखजेंआहे ॥ तेंकाळाधीनपाहें ॥

तोकाळज्यासीसाह्यहोय॥ तोचिलाहेयशातें ॥ ४३ ॥ आजितुजयुद्धा सीजातां॥ यशनयेगासर्वथा॥ काळसाह्यकृष्णनाथा ॥झालातत्त्वतांनि जबळें॥ ४४॥काळसाह्यझालेपणीं ॥ प्राप्तझालीपैंरुक्मिणी ॥ मजसहि तराजेरणांगणीं ॥ तृणप्रायकरूनिजिंकिले ॥४५ ॥ तोजंवकाळसाह्यना हीं ॥तंववरीयुद्धकरिशीलकाई ॥ वीरझोडिजेतीलघायीं ॥ योद्धेठायींप डतील॥४६॥जंवअनुकूळनाहींकाळ॥ तोंवरीकायकरिशीलबळ ॥ सि द्धीनपवेसकळ॥ श्रमकेवलपावशील॥ ४७॥ यालागींधीरधरींशहाण पणीं॥ जंवहोयकाळसाह्याचीमांडणी॥ मगयादवजिंकूनअर्धक्षणीं ॥ केवीरणींराहतील ॥४८॥ यापरीराजमित्रजरासंध॥ करीतशिशुपाळा सीबोध॥मगसांडोनियुद्धक्रोध॥ निजनगरासीनिघाला॥४९ ॥ शिशु पाळासीयुद्धअंत ॥ जीवचिवेताकृष्णनाथ ॥ आजिचाचुकलाजीअन र्थ॥ हितमानितदमघोष ॥५०॥ माताम्हणेजरासंधासी॥ उत्तीर्णनव्हें

पकारासी ॥ तुवांवांचविलेंशिशुपाळासी ॥ पुत्रदानासीतूंदाता ॥५१॥ ऐसेंमानूनियांसुख ॥ परतलादमघोषदेख ॥घेऊनिसायरेंसेवक ॥ एकए कपरतले ॥५२॥ युद्धींयादवांनींमारितां ॥ राजेउरलेजेझुंजतां ॥ तेही मानूनियांहिता ॥ मागेंसर्वथानिघाले ॥५३॥ घायींजर्जरनेणों किती ॥ नागवसैन्यसंपत्ती ॥ आपुलालियानगराप्रती ॥ वेगेंभूपतीनिघाले ॥५४॥ मागेंपरतलाशिशुपाळ ॥ राजेचालिलेसकळ ॥ रुक्मियाकोप लाप्रबळ॥सन्नद्धदळतेणेंकेलें ॥५५॥समरंगणींहोयविन्मुख ॥तेव्हांचि त्याचेंकाळेंमुख ॥ कवणवांचल्याचेंसुख ॥ वेऊनिविखमरावें ॥ ५६ ॥ जरासंधाशिशुपाळादेखत ॥ सकळराजेहीऐकत ॥ तंवउभाराहोनिभीम कसुत॥थोरगर्जतापैंझाला ॥५७॥ तुम्हींसांडिलेंपुरुषार्था॥मीतंवनेऊंने दींराजदुहिता ॥ रणींजिंकोनकृष्णनाथा ॥ भीमकाआतांआणीन ॥५८॥ कृष्णविभांडोनीबाणीं॥ हिरोनिनाणींचरुक्मिणी ॥ तरीस्वध

र्मसांडिजेब्राह्मणीं ॥ मजलागोनीतोदोष॥५९॥जेकरितीसाधुनिन्दा ॥ त्यापापाच्यामजआपदा ॥ रणींनाजिंकितांगोविंदा॥ जरीमीनुमतापर तेन ॥६०॥ विद्याघेऊनगर्वायेती ॥ विकल्पूनगुरुसिनिंदती ॥ तींपापें मजहोती ॥ जरीमीश्रीपतीनजिंकें ॥६१॥ केवळपूज्यमातापिता ॥त्यां सीपुत्रहाणीलाथा ॥ तींपापेंमजचीहोतआतां ॥जरीश्रीकृष्णनाथानजिं कें॥६२॥ ॥देखोनिसाधुसज्जनांसी ॥ दोषआरोपितीत्यांसी॥ तींतींपा पेंमजपासीं ॥ जरीमीकृष्णासीनजिंकें ॥६३॥ कृष्णनजिंकितांरणीं ॥ घेऊननयेतांरुक्मणी ॥ पुरीनप्रवेशेंकौंडिणी ॥ मुखपरतोनीदाखवींना ॥६४॥ ऐसीवाहूनियांआण ॥ कवचेंलेइलाआपण॥ वेगेंघेऊनधनुष्य बाण ॥ आंगवणपहामाझी ॥६५॥ कृष्णअज्ञानाचेंअनादी॥ त्यासीह दयींनाहींवुद्धी ॥ पर्णूपाहेराक्षसविधीं ॥ तोमीसिद्धीजाऊंनेदीं ॥६६॥ कृष्णगर्वितएकलेपणीं ॥ दुजियातेंदृष्टीनाणी ॥ हिरोननेलीमाजीबहि

णी ॥ तोमीबाणींदंडीन॥६७॥दांतखातसेकरकरां ॥ धूम्रनिघतनेत्रद्वा
र ॥ रागेंकांपतसेथरथरां ॥ रहंवराचढियेला॥६८॥ रथींबैसलामदग
र्वित ॥ वेगेंसारथ्यातेंम्हणत ॥ चपळचौताळोंदेरथ॥कृष्णनाथजेथेंअसे
॥६९॥आजिकृष्णासीसन्नद्ध ॥ करणेंअसेद्वंद्वयुद्ध ॥ अगर्वीधरितोगर्व
मद ॥ बुद्धिमंदश्रीकृष्ण ॥७०॥आजिमाझ्यातिखटबाणीं ॥ कृष्णखि
ळीनरणांगणीं ॥ चोरूनिनेतोमाझीबहिणी ॥ कैसेनरुक्मिणीजिरेल
॥७१॥सैन्यअवलोकिलेंदृष्टीं ॥ वीरचालिलेजगजेठी ॥ अश्वगजरथां
चियाथाटीं ॥ शस्त्रेंमुष्टींझळकती॥७२॥चातुरंगसैन्यसकळ॥एकअक्षौ
हिणीदळ ॥ सन्नद्धकरूनियांसकळ॥ संख्याकेवळपरियेसा॥ ७३॥दोन
लक्षअठरासहस्र ॥ आणिसातशेंअधिकवीर ॥ संख्याअक्षौहिणीप्रका
र ॥ केलानिर्धारमनाचा ॥ ७४ ॥ कितीगजकितीरथ ॥ अश्वपदा
तीसमस्त ॥ विभागसंख्यासुनिश्चित ॥ पुराणोक्तसांगेन ॥ ७५ ॥

एकवीससहस्रआठशत ॥ सत्तरीसंख्याजीरथ ॥ तितुकेचिगजभारउन्न
त॥सैन्यआंतचालती ॥ ७६ ॥ एकलक्षसहस्रनव ॥ तीनशतेंपान्नसअ
श्व॥ पायांचेवीरअभिनव ॥ सांगेनसर्वपरियेसा ॥७७॥ पांसष्टसहस्रसा
तशतें॥ एकदशकअधिकतेथें ॥ वीरपायांचेभिडते॥ युद्धींपुरतेनिजगडे
॥ ७८ ॥ इतुकीसैन्याचीमिळणी ॥ तयानांवअक्षौहिणी ॥ संख्याबो
लिलीपुराणीं ॥ महामुनीश्रीव्यासें॥७९॥ऐसेंनिजसैन्यअद्भुत ॥ त्या
माजीरुक्मियाविराजित ॥ साह्यआलेराजेदक्षिणाइत ॥ वीरगर्जतीमहा
बळी ॥ ८० ॥ रणींजिंकोनिजरासंध ॥ मिळालेगदहलायुध॥अविवेक
रितातीविनोद ॥ थोरआल्हादपैंत्याचा ॥ ८१ ॥ यादवमिळोनिथोर
थोर ॥ करितीपरतावयाचाविचार ॥ येतांदेखोनिपारिकाभार॥मगसा
मोरेलोटले ॥८२॥ दोन्हीसैन्यांझालामेळा ॥ घायींउठलाहलकल्लोळ॥
वाजंत्र्यांचाध्वनीप्रबळ ॥ रणवेतांळखवळला ॥ ८३ ॥ कोपेंचालिलारु

क्मियावीरु॥दाटोनाआलायादवभारु ॥ तेथेनदिसेशारंगधरु ॥रथस्वरूपेलिला ॥ ८४ ॥ एकाएकींएकलाचक्रपाणी ॥ दुरोनिदेखिलानयनीं ॥ एकारथींकृष्णआणिरुक्मिणी ॥ देखोनिमनींप्रज्वाळला॥८५॥ सांडोनिगोत्रजकुटुंबासा॥जेवींवैरागोनिंघयोगासी ॥ तेवींसैन्यसांडोनियादवांसी ॥ एकेरथेंसींधांविन्नला ॥८६॥ धनुष्यमांडूनमांडणीं ॥ गुणवाहिलातत्क्षणीं ॥ बाणलावूनियांगुणीं ॥ वोढीकाढोनीचालिला ॥ ८७ ॥ कृष्णदेवाचाआदिदेवा ॥ ईश्वरनियंतानेणेप्रभावो ॥ कुमतीधरोनियांमदगर्वो ॥ कायपहाहोबोलत ॥ ८८ ॥ कृष्णासीम्हणेराहेंसाहें ॥ माझाबाणआलापाहें ॥ चोरीकरूनपळशीलकाय ॥कोणमायराखील ॥८९॥ जगामाजीतूंचोरटाहोसी ॥ चोरीदिसूंनदेशालोकांसा॥ आजिमीपावलोंरागासी ॥ केउताजाशीलनिजचोरा ॥ ९० ॥ उद्देशदेवांइंद्रादिकीं ॥ होमकीजेअग्निमुखीं ॥ तेंअवघेंतूंखाशीशेखीं ॥ अग्नि

मुखींकांहींनुरे ॥ ९१ ॥ देवह्मणतीआह्मासीपावलें ॥त्यांसीठकवूनीहव्यत्वांनेलें ॥ तेंकाउळेंमतयेथेंनचाले ॥ सांडींवहिलेंभीमकीसी ॥९२॥ जन्मोनियांयादववंशीं ॥ कुळगोत्रासीनाशकरिसी ॥ बुडविलेंनामरूपाशीं ॥ जातीतुजपाशींपैंनाहीं ॥९३॥ भोगअवघेभोगशी ॥ आणितूंयोगियाह्मणीबिशी ॥ मूळमायातेंतुजपाशीं ॥ वेषधरिशीकपटाचा ॥ ९४ ॥ तुझियाकपटाचीझाडणी ॥ करावयाआलोंमीगुणीं ॥ झाडणीकरीनरणांगणीं ॥ झणींपळोनीजाशील ॥ ९५ ॥ सांडींसांडींरेमाझीबहिणी ॥ नाहींतरीखोंचीनतिखटबाणीं ॥ निजबाणलावूनगुणीं ॥ चक्रपाणीधांविन्नला॥९६॥ शार्ङ्गटणत्कारुनिहरी ॥ सहाबाणघेतलेकरीं ॥ तीनसोडूनमाझारीं ॥ धनुष्यकरींचेंछेदिलें ॥९७॥ सवेंचिसोडिलेंआठबाणांसी ॥ चारीचहूंवारुंसी ॥ सारथीपाडनधरणीसी ॥ ध्वजस्तंभछेदिला ॥९८॥ रुक्मियाकोपाचढिन्नलाभारी ॥ पंचीबाणघेतले

करीं ॥ रागेंसोडिलेकृष्णावरी ॥बळेंनिर्धारींविंधित ॥९९॥ कृष्णधनु
वाडानिजगडी ॥अचुकसंधानपरवडी ॥ पांचहीबाणबाणेंतोडी ॥ धनु
ष्यपाडीछेदुनो ॥१००॥ आणीकधनुष्यघेतलेंवेगें ॥ सन्मुखाविंधोंआ
लारागें ॥ तेहीतोडिलेंश्रीरंगे ॥ आणीकआंगेंघेतलें ॥ १ ॥
बाणलावोनियांवोढी ॥ तेंहीकृष्णसवेंचितोडी ॥ जेंजेंधनुष्यरुक्मिया
काढी ॥ तेंतेंतोडीश्रीकृष्ण ॥२॥ धनुष्यघेतलेंघावटाळुनी ॥ अग्निअस्त्र
लाविलेंगुणीं ॥ धूम्रकोंदलादिशाव्यापुन ॥ज्वाळागगनींनसमाती॥३॥
पर्जन्यास्त्रसोडहरी ॥ मेघवर्षतीमुसळधारीं ॥ अग्निशांतिक्षणा
माझारीं ॥वेगेंश्रीहरीनेंपैंकेलो ॥४॥ येरेंवायव्यास्त्रलविलेंगुणीं ॥ झं
झामारुतसुटलारणीं ॥ वाऱ्यानेंजाऊंपाहेअवनी ॥ कानटाळींबैसलीं
॥५॥पर्वतास्त्रसोडीश्रीकृष्ण ॥ वारासांडिलाबुझोन ॥येरेंवज्रास्त्रसोडून ॥
गिरीतोडूनसांडिले ॥ ६ ॥ रुक्मियाकोपलाथोर ॥ कृष्णासीह्मणे

स्थीरा॥गुणींलाविलेंरुद्रास्त्र ॥ महारुद्रप्रगटला ॥७॥ दाढाविक्राळतिख
टा॥माथांमोकळियाजटा ॥काळिमाआलीसेकंठा ॥ मिशापिंगटाआ
रक्त॥८॥श्रीकृष्णअस्त्रविद्याचतुर ॥ अस्त्रींयोजिलाभस्मासुर ॥ बाण
देखोनिपळेरुद्र॥धाकेंथोरकांपतसे ॥९॥ रुक्मियाआणिकशस्त्रविचारी
॥ तंवकृष्णेंधनुष्यछेदिलेंकरीं ॥ सरलीकोदंडसामुग्री ॥ रथावरिकांहीं
नाहीं॥११०॥सरलीधनुष्याचीप्रौढी ॥ परिघघेऊनघालीउडी ॥ कृष्ण
विंधोनीपरिघतोडी॥अवघीपरवडीवांयांची ॥ ११ ॥ परिघखुंटलिया
पाठीं॥रागेंपट्टिशघेऊनियांउठी ॥ नधरतपातलाउठाउठी ॥ कृष्णदृष्टीं
सूदला॥१२॥कृष्णेंविंधिलेंतीनबाणां ॥ पट्टिशउडविलागगना ॥ सवें
चिशूळघेउनीजाणा॥हाणोंकृष्णापैंआला ॥१३॥ दांतखातसेकरकरां ॥
शूळभवंडीतसेगरगरां॥साहेंह्मणेशार्ङ्गधरा ॥ घायेंपुराकरीन ॥ १४ ॥
कृष्णेंबाणसोडिलेपाहीं ॥शूळतोडिलातिहींठायीं॥सवेंचिपाडिलाभुई ॥

तिहींठायींतीनखंडें॥११५॥ शूळवायांगेलाथोर ॥ रुक्मियादोनीचूरी
कर ॥ सर्वेचिघेऊनितोमर ॥ कृष्णासमोरधांविन्नला ॥११६ ॥ साहेंम्ह
णेकृष्णनाथा ॥ तोमरहाणोंपाहेमाथां ॥ माझारींविंधिलायेतयेतां ॥
घायेंमागुतासारिला ॥११७॥ बाणआदळिलाथोर ॥ छेदूनपाडिला
तोमर ॥रुक्मियाम्हणेनरमर ॥ शक्तिथोरकाढिली ॥ ११८ ॥ शक्तिघे
ऊनियांहातीं ॥ म्हणेकृष्णातुझापाडकिती ॥ रणींलावीनरेख्याती ॥
भद्रजातीलोटला ॥११९॥ कृष्णजेजेबाणसोडी ॥ शक्तिहस्तेंरुक्मिया
तोडी ॥ रथतोडिलामकरतोंडी ॥ शक्तिभवंडीहाणावया ॥ १२० ॥
कृष्णेंबाणसोडिलातिधारा ॥ रुक्मियासीलागलापिसारा ॥
मागेंसारिलाहातबारा ॥ शक्तिअंबराउडविली ॥ २१ ॥ रुक्मि
याचीक्षीणशक्ती ॥ साह्यआलेदक्षिणपती ॥ तीहींहांकारिला
श्रीपतो ॥ सैन्यसंपत्तिअनिवार ॥ २२ ॥ कृष्णनेटकाझुंझार ॥

बाणींत्रासिलामहावीर ॥ आठबाणींखोचलाधुर ॥ हाहाःकारउ
ठियला ॥ २३ ॥ बाणसोडिलेनिर्व्यंग ॥ घायींनिवटिलेंचातु
रंग ॥ त्याच्यासैन्याझालाभंग ॥ रणींश्रीरंगखवळला ॥ २४ ॥
बाणवरुषेशार्ङ्गधर ॥ सैन्याझालाथोरमार ॥ कोपेंखवळलारुक्मिया
वीर ॥ साटोपदुर्धरमांडिला ॥ २५ ॥ कृष्णमारीनहेंनिर्धारी ॥ वो
डणखांडेघतलेंकरीं ॥ पतंगजैसादीपकावरी ॥ तैशापरीधांविन्नला
॥२६ ॥ रुक्मियामहावीरनेटक ॥ वोडणखर्गांचासाधक ॥ सरकथर
कदावीचवक ॥ अतिनिःशंकनिजगडा ॥ २७ ॥ वोडणढकलूनीआद
ळित ॥ खर्चतोलोनिपेलित ॥ उल्हाळदेऊनीउसळत ॥ हातमिरवित
खड्गाचा ॥ २८ ॥ कृष्णजेजेबाणसोडी ॥ खड्गधारींतितुकेतोडी ॥
चारीमारावघायोर्डी ॥ रथाबुडींरिघोंआला ॥ २९ ॥ दारुकसारथीनि
जगढा ॥ रथाचाकरूंपाहेरगाडा ॥ कृष्णेंविंधिलाकऱ्हाडा ॥ रथाबुडीं

येऊंनेदी ॥ १३० ॥ बाणआदळलासत्राणें ॥ आडवेंवोडणधरिलेंते
णें ॥ वोडणभेदूनियांबाणें ॥ शिरींचामुगुटपाडिला ॥३१॥ कोपआ
लारुक्मियासी ॥ वेगेंधांविन्नलामोकळेकेशीं ॥ हातघांसोनिभूमीसी॥
हातींवशीखड्गातें ॥३२॥ कृष्णासीम्हणेदेखदेख ॥ घायींछेदीनेरमस्त
क ॥ विकटदेऊनियांहांक ॥ वेगींसन्मुखप्रगटला ॥ ३३ ॥ कृष्णेंविं
धिलेतिखटबाण ॥ ३३ ॥ तिळप्रायकेलेंवोडण ॥ खड्गछेदूनियांजा
ण ॥ अणुप्रमाणतेंहोकेलें ॥३४॥ बाणवर्षलाघनदाट ॥ रुक्मियाभु
लविलाआलीवाट ॥ रथलोटूनियांघडघडाट ॥ मौर्व्याकंठबांधिला
॥३५॥धनुष्यवाळूनियांगळां ॥ वोढोनिआणिलारथातळा ॥ कांपि
न्नलीभीमकबाळा ॥ घनसांवळादेखतअसे ॥३६॥ दाटूनआणिलाजी
क्रोधा॥झळपळितकाढिलीगदा ॥ याच्याकरीनशिरच्छेदा ॥ येरीथर
थरांकांपतसे ॥३७॥ कांहींनबोलवेसर्वथा ॥ म्हणोनिचरणावरीठेवि

लामाथा ॥ कृपाळुवाजगन्नाथा ॥ यासीसर्वथानमारावें ॥३८॥ कृष्ण
म्हणेपरतीसर॥येणेंनिंदाकेलीथोर ॥ याचेंछेदीनमीशिर ॥ म्हणोनिश
स्त्रउचलिलें ॥३९॥ तिखटदेखोनशस्त्रधारा ॥ चरणनसोडीचसुंदरा ॥
मृदुमंजुळउत्तरा ॥ गदाधराविनवीतसे ॥१४०॥ सुरांअसुरांतूंदुर्धर ॥
योगियांमाजीयोगेश्वर ॥ विश्वनियंताईश्वर ॥ वेदांपारनकळेची॥४१॥
ऐशियाशींतुजयुद्धीं ॥ आकळूंपाहेअहंबुद्धी ॥ पिताअवगणूनतूतेंनिं
दी ॥ होयअपराधीसर्वथा ॥ ४२ ॥ हाअभिमानियामारिशीरणीं ॥
मायप्राणसोडोलतत्क्षणीं ॥ होईललौकिकींटेहणी ॥ माहेरयेथूनि
तुटेल ॥ ४३ ॥ जेथुनिउठेनिंदाक्रोधू ॥ त्यालिंगदेहासींकरोछेदू ॥
मारूंनकोजेष्ठबंधू ॥ लोकविरुद्धनकरावें ॥ ४४ ॥ धरिलियाकृष्णा
चीकास ॥ द्यावादोहींपक्षींउल्हास ॥ नांदवावेंसावकाश ॥ येथेंतेथें
समत्वें ॥ ४५ ॥ नधरतचाललेंस्फुंदन ॥ नेत्रींलोटलेंजीवन ॥ झा

लेंकृष्णपदक्षालन ॥ जगज्जीवनहांसिन्नला ॥ ४६ ॥ देखूनिबोला
चीचातुरी ॥ मगउचलिलीदोहींकरीं ॥ आलिंगिलीप्रीतीथोरी ॥
बंधुनमारींसर्वथा ॥४७॥ मस्तकवपनाआणापाणी ॥ नाहींआडना
विहीररणीं ॥ घालावाटेचेंवाटवणीं ॥ विनोदमेहुणींमांडिला ॥४८॥
अर्धखांडअर्धमिशी ॥ पांचपाटकाढिलेशिरासीं ॥ विरूपकरूनीरु
क्मियासीं ॥ गळारथासींबांधिला ॥ ४९ ॥ रुक्मिणीसीम्हणश्रीकृ
ष्ण ॥ पाहेंबंधूचेंवदन ॥ वेगेंकरींनिंबलोण॥सकळजनहांसती॥ १५०॥
रुक्मियाचेंविरूपकरण ॥ यापरीकरीश्रीकृष्ण ॥ बळिरामयेउनीआप
ण ॥ बंधमोचनकरीलत्यासी ॥ ५१ ॥ परिउपहासमिषेंबोध ॥ रु
क्मिणीसीकरीलहलायुध ॥ एकाजनार्दनींविनोद ॥ परमानंदप्रगटे
ल ॥ ५२ ॥ ॥ इतिश्रीमद्भागवतेमहापुराणेदशमस्कंधेहरिवंशसंहि
तासंमतेरुक्मिणीस्वयंवरेरुक्मिपराभवोनामद्वादशःप्रसंगः ॥ १२ ॥

प्रसंग १३ वा.

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ येरांकडेदळभार ॥ देखोनिचालिलायादववीर ॥ लोट लेयेरयेरांसमोर ॥ घायेंनिष्ठुरहाणिती ॥ १ ॥ दक्षीणराजेंनिज भारीं ॥ युद्धपाहतीराहोनदूरी ॥ रुक्मियाक्षीणकेलाहरी ॥ कृष्णा वरीउठावले ॥ २ ॥ उरलेंरुक्मियाचेंदळ ॥ यादववीरींत्रासिलेंप्रबळ ॥ वर्षोनियांबाणजाळ ॥ वीरसकळभेदिले ॥ ३ ॥ यादवांच्यातिख टबाणीं ॥ निधडेवीरपडिलेरणीं ॥ धडमुंडांकितधरणी ॥ अर्धक्षणीं तिहींकेली ॥ ४ ॥ कृष्णेंरुक्मियाबांधिला ॥ उरल्यासैन्यापळसुट ला ॥ जयोयादवांसीआला ॥ मगपरतलाबळिभद्र ॥ ५ ॥ गजक रीखंदळी ॥ सरोवरामाजीकमळीं ॥ तैसीमर्दूनशत्रूफळी ॥ कृष्णा जवळीतोआला ॥ ६ ॥ रुक्मियाचेंविरूपकरण ॥ देखताझालासं कर्षण ॥ कृपेनेंद्रवलेंअंतःकरण ॥ दीनवदनदेखोनी ॥ ७ ॥ सोडो

नियांगळबंधन ॥ कृष्णासीम्हणेहेबुद्धीकोण ॥ सोयरीयासींविरूप करण ॥ तेंनिंद्यजाणआम्हांसी ॥ ८ ॥ शरीरसंबंधासीविरूपबांधू ॥ हातंववधाहूनिअधिकवधू ॥ तुवांथोरकेलाअपराधू ॥ सुहृदसंबंधुला जविला ॥ ९ ॥ याचावधतूंकरितासी ॥ तरीहापावतानिजसुखासीं ॥ ॥ मानदेऊनसोडींयासी ॥ सोयरिकेसीश्लाघ्यता ॥ १० ॥ क्षत्रिय सांपडेरणसांकडीं ॥ त्यासीघावींलेणींलुगडीं ॥ युद्धींखांडमिशीबो डी ॥ हेपरवडीत्वांकेली ॥ ११ ॥ सर्वचिम्हणेरुक्मिणीसी ॥ दोषन ठेवावाकृष्णासी ॥ जोजोकर्मेंकरीलजैसीं ॥ फळेंतैसींतोपावे ॥ १२ ॥ कृष्णनिजतत्वतत्वतां ॥ कर्मकरूनअकर्ता ॥ बंधुवैरूप्याचादाता ॥ नव्हेसर्वथाश्रीकृष्ण ॥ १३ ॥ तुझ्याबंधूचेंवैरूप्य ॥ तेंत्याचें त्यासफळलेंपाप ॥ हेंचिजाणभोगाचेंनिजरूप ॥ सांडींकोप सर्वथा ॥ १४ ॥ येथेंकर्तातोचिभोक्ता ॥ बोलनठेविंकृष्णमाथां ॥

ऐसीकर्ममर्यादातत्वतां ॥ हृदयींव्यथानधरावी ॥ १५ ॥ सर्वेचिम्ह णेश्रीकृष्णासी ॥ रणींविटंबूंनयेशूरासी ॥ बोललागलाक्षत्रियधर्मा सी ॥ हृषीकेशीहेंअनुचित ॥ १६ ॥ दंडायोग्यजरीअपराधू ॥ तरीनदंडावासोयराबंधू ॥ दंडापरिसअधिकबाधू ॥ नमारूनवधूत्वां केला ॥ १७ ॥ इतरांपासूनअन्यायझाला ॥ तोआपणपाहिजेक्षमा केला ॥ शेखींत्वांसोयरादंडिला ॥ बोललागलानिजधर्मा ॥ १८ ॥ जोआवडीनेंविषप्याला ॥ तोआपआपणामारकझाला ॥ त्याअन्या यादंडनाहींवहिला ॥ घातकेलानिजकर्मे ॥ १९ ॥ यालागींप्रवर्ते जोअधर्मेंसीं ॥ तेणेंचिकर्मेंदंडिलेंत्यासी ॥ मेलेंचितूंकांमारूंपाहसी ॥ रुक्मियासीजाऊंदे ॥ २० ॥ मेलियासीचमारणें ॥ तेंआम्हांसी चलाजिरवाणें ॥ विनोदनकरावामेहुणेपणें ॥ सोडूनदेणेंसर्वथा ॥ २१ ॥

सर्वेचिम्हणेरुक्मिणीसी ॥ कठीणकर्मक्षत्रियांसीं ॥ उल्लंघननकरवे आम्हांसी ॥ निजधर्मासीसर्वथा ॥ २२ ॥ विधात्यानेंनेमिलानेम ॥ क्षत्रियाचेंघोरकर्म ॥ दारुणमांडिलियासंग्राम ॥ आपपरनम्हणावा ॥ २३ ॥ समरंगणींसन्नद्धू ॥ सन्मुखआलियापिताबंधू ॥ रणांगणीं करितांवधू ॥ नाहींबाधूक्षत्रियां ॥ २४ ॥ ऐसेंजाणूनरुक्मिणी ॥ खेदनकरींवोमनीं ॥ सर्वेचिम्हणेशार्ङ्गपाणी ॥ विरुद्धकरणीत्वांकेली ॥ २५ ॥ राज्यलोभेंश्रीमदांध ॥ त्यासीउपजेकामक्रोध ॥ तेणें लोभेंहोऊनियांमंद ॥ थोरविरुद्धआचरती ॥ २६ ॥ आपुलेंराज्यजा तां ॥ कींपुढिलांचेंराज्यघेतां ॥ तेणेंस्वार्थेंक्रोधचित्ता ॥ उठेसर्वथाअ निवार ॥ २७ ॥ नातरीवृत्तिभूमीउच्छेदू ॥ होतांसज्ञानहोयमंदू ॥ तोहीकरूंलागेविरोधू ॥ निंदानुवादूद्वेषाचा ॥ २८ ॥ अथवाधना

गमनागमनीं ॥ प्रबळलोभउपजेमनीं ॥ वेदविक्रयकरिजेब्राह्मणीं ॥ धनालागींकलियुगीं ॥ २९ ॥ धनालागींवेदाध्ययन ॥ धनालागीं पुराणपठण ॥ धनालागींव्याकरण ॥ शास्त्रश्रवणवेदांत ॥ ३० ॥ धनालागींयेतीदान ॥ धनालागींहोतीसज्ञान ॥ धनालागींनीचसेवन ॥ उपसर्पणहीनाचें ॥ ३१ ॥ धनालागींदेहविकिती ॥ धनालागींदांभिकभक्ती ॥ धनकामनाकर्मेंकरिती ॥ नानावृत्तीधनेच्छा ॥३२॥ त्याधनासीहोयअवरोधू ॥ तेव्हांसज्ञानियासीउपजेक्रोधू ॥ विवेकियाहोयबुद्धिमंदू ॥ प्रबळविरोधूधनवंता ॥ ३३ ॥ आणीक एकथोरकारण ॥ जेव्हांहोयदाराहरण ॥ नविचारितीआत्ममरण ॥ वेंचितोप्राणस्त्रीलोभें ॥ ३४ ॥ अश्ववाहोतांमानहानी ॥ विवेकीहोयअभिमानी ॥ निंदाद्वेषउपजेमनीं ॥ ध्यानालागोनीसर्वथा ॥ ३५ ॥

कांआंगींचेनिशौर्यतेजें॥येरयेरांनिंदितीराजे ॥ वीर्यशौर्याचेनिमाजें ॥ अतिउन्मत्तहोउनी ॥ ३६ ॥ अणुमात्रस्वार्थाचाअवरोधू ॥ होतां समस्तांउपजेक्रोधू ॥ स्वार्थालागोनिनिरोधू ॥ पडेसंबंधूद्वेषाचा ॥ ॥ ३७ ॥ इतकींकारणेंसर्वथा ॥ तुजतंवनाहींकृष्णनाथा ॥ यारुक्मियाचीविरूपता ॥ कवणेंस्वार्थातुवांकेली ॥ ३८ ॥ तूंपरिपूर्ण आत्माराम ॥ तुजसर्वथानाहींकाम ॥ तरीकांकेलेंनिंद्यकर्म ॥ क्षत्रियधर्मेहानव्हे ॥ ३९ ॥ सर्वंचिम्हणेरुक्मिणीसी ॥ पावोनियांकृष्णचरणासीं ॥ विषमबुद्धीतुजपाशीं ॥ निजमानसींनधरावी ॥ ४० ॥ सुहृदुर्हृदउदासीन ॥ ऐसेंत्रिविधनकरींवोमन ॥ सर्वाभूतींसदापूर्ण ॥ पाहश्रीकृष्णसर्वदा ॥४१ ॥ अभद्रव्हावेंशिशुपाळासी ॥ कल्याण रुक्मियावांछिसी ॥ हेविषमतातुजपाशीं ॥ कृष्णसुखासींप्रतिबद्ध ॥४२॥म्हणसीशिशुपाळकृष्णद्वेषी ॥ सर्वदाअभद्रपाहिजेत्यासी ॥

मगतेचिदशारुक्मियासी ॥ तोहीकृष्णातेंद्वेषित ॥ ४३ ॥ हासर्वभूतात्माहृषीकेशी ॥ ऐशियाद्वेषितीजेकृष्णासी ॥ तैशियादुष्टांसोयरियांसी ॥ भद्रवांछिसीतेंअभद्र ॥ ४४ ॥ ऐशियासर्वभूतद्वेषियासी ॥ दंडमुंडनतेंकल्याणत्यासी ॥ तेंतूंअकल्याणमानिशी ॥ चतुरनव्हेसीनिजबोधें ॥ ४५ ॥ कृष्णज्ञानियाचतुर ॥ विनोदरूपेंकेलाउपकार ॥ रुक्मियाचानरकघोर ॥ यमप्रहारचुकविला ॥ ४६ ॥ कृष्णयुद्धींरुक्मियासी ॥ दंडनकरितांखांडमिशांसी ॥ तरीहाहोतारौरववासी ॥ अधःपातासीपैंजाता ॥ ४७ ॥ कृष्णसोयरियास्नेहाळू ॥ वपनरूपेंअतिकृपाळू ॥ केलेंनिजकरेंनिर्मळू ॥ फेडिलाविटाळद्वेषाचा ॥ ४८ ॥ यालागींकृष्णेंकेलेंतेंभद्र ॥ तूंकांमानितेसीअभद्र ॥ कृष्णज्ञानियांचानरेंद्र ॥ वेदांपारनकळेचो ॥ ४९ ॥ दुर्घटमोहपैंप्राणिया ॥ कृष्णेंकेलीअसेकृष्णमाया ॥ ब्रह्मादिकांनयेआया ॥

देवमायादेहबुद्धी ॥ ५० ॥ तयेदेहबुद्धीचेंलक्षण ॥ सुहृददुर्हृदउदासीन ॥ त्रिविधत्रिगुणनकरींमन ॥ देहाभिमानउपजवी ॥ ५१ ॥ ऐश्वर्यदेहतवजाणती ॥ देहनिमालियामृत्युमानिती ॥ देहसंबंधाअतिप्रीति ॥ येराद्वेषितीउपेक्षा ॥ ५२ ॥ नानाअलंकारींकनक ॥ तैसासर्वांभूतींआत्माएक ॥ हेंचिनेणोनियांमूर्ख ॥ एकासीअनेकम्हणताती ॥ ५३ ॥ अनेकांघटींजेवींअनेक ॥ प्रतिबिंबोनिभासेअर्क ॥ तैसाविश्वात्माविश्वव्यापक ॥ दिसेअनेकदेहयोगें ॥ ५४ ॥ आकाशएकलेंएकनिर्मळ ॥ मठींचौकोनघटींवर्तुळ ॥ विकारयोगेंभासेप्रबळ ॥ नव्हेकेवळनिजवाच्य ॥ ५५ ॥ तैसापरमात्माश्रीहरी ॥ एकाअनेकत्वातेंधरी ॥ नानाकारविकारी ॥ देहसंचारीदेहयोगें ॥ ५६ ॥ येथेंदेहासीचजन्मनाश ॥ आत्मानित्यअविनाश ॥ घटभंगेंघटाकाश ॥ सहजस्थितीजेवींविरे ॥ ५७ ॥

देहाचेंजन्मकारण ॥ महाभूतेंगुणप्रमाण ॥ अविद्येनेंकेलेंजाण ॥ जन्ममरणयालागीं ॥ ५८ ॥ अविद्येनेंनवलकेलें ॥ मिथ्यादेहींस त्यत्वदाविलें ॥ तेंचिअभिमानेंवेतलें ॥ प्रेमबांधिलेंदेहबुद्धी ॥ ५९ ॥ जयासीदेहाभिमानथोरू ॥ तयासीकल्पनाअनिवारू ॥ तेणेंचिदृढ मूळसंसारू ॥ येरझारनखुंटे ॥ ६० ॥ आतांऐकेंवोसुंदरी ॥ परमा त्माअलिप्तचराचरीं ॥ संयोगवियोगाचियेपरी ॥ नधरींसंसारींसर्व था ॥ ६१ ॥ आत्मसंयोगाविणेंसहसा ॥ स्वयेंसंसारचालेकैसा ॥ विकल्पनधरींवोऐसा ॥ तेहीदशासांगेन ॥ ६२ ॥ जैसारविअलिप्त आकाशीं ॥ दृष्टिरूपानिजप्रकाशी ॥ तैसापरमात्माहृषीकेशी॥ संसा रासीद्योतक ॥ ६३ ॥ नातरीजैसाखांबसूत्री ॥ अचेतनपुतळ्याना चवीयंत्रीं ॥ एकाजैत्यएकाहारी ॥ देईपरीअलिप्त ॥ ६४ ॥ पुत ळ्यांचेनिझालेपणें ॥ नाहींसूत्रधारियाजन्मणें ॥ तयांचेनिनिमालेप

णें ॥ नाहींमरणेंसर्वथा ॥ ६५ ॥ ऐसाअलिप्तकृष्णप्रसिद्ध ॥ तयासी दंडमुंडनअपराधू ॥ लावितेसीतूंनववधू ॥ नव्हेशुद्धभावतुझा ॥ ६६॥ कृष्णचालकवेगळेपणीं ॥ तरीव्यापकत्वाआलीहानी ॥ ऐ सेंनम्हणवेंवोरुक्मिणी ॥ तेहीकहाणीऐकपां ॥ ६७ ॥ जैसेंगगन आपणावरी ॥ शीतउष्णपर्जन्यधरी ॥ परीअलिप्ततिहींविकारीं ॥ तैसाश्रीहरीकर्मासी ॥ ६८ ॥ गगनसर्वत्रतत्त्वतां ॥ तयासीचिखल लाऊंजातां ॥ चिखलेंमाखिजेलाविता ॥ गगनसर्वथाअलिप्त ॥ ॥६९॥ तैसेंचिजाणकृष्णनाथा ॥ भोगभोगोनिअभोक्ता ॥कर्मकरोनी अकर्ता॥ अलिप्ततानिजबोधें ॥ ७० ॥ कृष्णाअंगींलावितांकर्म ॥ तोचित्यासीहोयअधर्म ॥ हेंचिकोणानकळेवर्म ॥ कृष्णनिष्कर्मसर्व था ॥ ७१ ॥ यालागींतूंऐसेंजाण ॥ आत्माअविनाशीपरीपूर्ण ॥ दे

हासीचजन्ममरण ॥ जीवींहेखूणराखावी ॥ ७२ ॥ लोकापवादबर
ळा ॥नाशमानितीकेवळा ॥चंद्रींचतुटतीचंद्रकळा ॥ म्हणतीनासलाअ
मावास्येसी ॥७३॥ चंद्रींचंद्रयथास्थिती ॥ जैशाकळातुटतीवाढती ॥
तैसाआत्मासहजस्थितीं ॥ नाशउत्पत्तीदेहासी ॥ ७४ ॥ जैशीवां
झेचीसंपत्ती ॥ तैशीसंसारउत्पत्ती ॥ भ्रांतीसत्यत्वेंमानिती ॥ मि
थ्याप्रतीतीप्रबुद्धां ॥ ७५ ॥ स्वप्नींदेखेआत्ममरण ॥ चितींवाळू
निदेहदहन ॥ जागृतीउदयींमिथ्यास्वप्न ॥ जन्ममरणत्यानाहीं
॥ ७६ ॥ तैसाचिजाणसंसारक्रम ॥ यालागींभीमकीसोडींभ्रम ॥ कृ
ष्णपावलीसीपुरुषोत्तम ॥ मिथ्याभ्रमकरूंनको ॥ ७७ ॥ स्वप्नींसो
यरियाझालेंदुःख ॥ सत्यमानितीतेतंवमूर्ख ॥ बंधूवैरूप्याचेंअसुख ॥
सोडींनिःशेषवेल्हाळे ॥ ७८ ॥ कृष्णनपावतांचिआधी ॥ शोकमोह

जीवासीबाधी ॥ कृष्णपावलियाआधिव्याधी ॥ जातीत्रिशुद्धीसर्वथा
॥ ७९ ॥ कृष्णपावलियापाठीं ॥ मोहममतातुझेपोटीं ॥ कृष्णनोळ
खसीवोगोरटी ॥ आत्मदृष्टीतुजनाहीं ॥ ८० ॥ आत्मदृष्टीचेंलक्ष
ण ॥ दृश्यद्रष्टाआणिदर्शन ॥ तिहींहोऊनियांअकारण ॥ परिपूर्णश्री
कृष्ण ॥ ८१ ॥ तेथेंकैंचेंध्येयध्यान ॥ ध्याताध्येयझालेंशून्य ॥
तुटलाबोलखुंटलेंमौन ॥ चैतन्यघनश्रीकृष्ण ॥ ८२ ॥ उरलेंचिन्मा
त्रस्फुरण ॥ तेंहीमायिकतूंजाण ॥ हेंतुझ्यांतनाहींलक्षण ॥ ऐसाश्री
कृष्णजाणावा ॥ ८३ ॥ ऐकोनिबळिरामाचेंवचन ॥ होतीकृष्णरू
पींसल्लग्न ॥ कृष्णमयझालेंमन ॥ तेणेंस्फुंदनचालिलें ॥ ८४ ॥
कृष्णभावझालाचित्ता ॥ गेलीदेहबुद्धीतत्त्वतां ॥ चरणावरींठेविला
माथा ॥ तिन्हीअवस्थासांडुनी ॥ ८५ ॥ वाचाझालीसद्गद ॥ निः

शेषखुंटलाअनुवाद ॥ सुखेंकोंदलापरमानंद ॥ पूर्णबोधभीमकीसी ॥ ८६ ॥ नाठवतीभावेदीर ॥ वृत्तीझालीतदाकार ॥ ब्रह्मरूपचराचर ॥ देखेसुंदरनिजबोधें ॥ ८७ ॥ देखोनिभीमकीचीनिजवृत्ती ॥ हरिखनमायेरेवतीपती ॥ उचलोनियांदोहींहातीं ॥ अतिप्रीतींमानली ॥८८॥ कृष्णबळिभद्ररुक्मिणी ॥ तिघेंमीनलींपूर्णपणीं ॥ परमानंदरणांगणीं ॥ भावेंरुक्मिणीभोगित॥८९॥कृष्णरुक्मिणीहलायुध ॥ तिघांझालाएकचिबोध ॥ एकाजनर्दनींआनंद ॥ परमानंदप्रगटला ॥ ९० ॥ ॥ इतिश्रीमद्भागवतेमहापुराणेदशमस्कंधेहरिवंशसंहितासंमतेरुक्मिणीस्वयंवरेरुक्मिणीप्रबोधेरुक्मिबंधनमुक्तिर्नाम त्रयोदशःप्रसंगः ॥ १३ ॥ ॥ श्रीकृष्णअर्पणमस्तु ॥ ॥

प्रसंग १४ वा.

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ यापरीकृष्णपत्नी ॥ रामेंप्रबोधिलीवचनीं ॥
रुक्मियादिधलासोडोनी ॥ विरूपपर्णींसलज्ज ॥ १ ॥ दीनहीनगे
लीकळा ॥ वीर्यशौर्यमुकलाबळां ॥ केवींमुखदाखवूंभूपाळा ॥ भी
मकबाळानसुटेची ॥ २ ॥ पित्यानेंम्हणितलेंनपुंसक ॥ त्यावचना
चेंमोठेंदुःख ॥ दावितांविरूपतेचेंमुख ॥ सकळलोकहांसती ॥ ३ ॥
प्रतिज्ञाकरूनीवाहिलीआण ॥ रणींविभांडोनश्रीकृष्ण ॥ भीमकी
आणीनमीजाण ॥ तोहीपणसिद्धीनपवेची ॥ ४ ॥ यालागींनवचें
कौंडिण्यपुरा ॥ लाजांराहिलाबाहेरा ॥ उभवोनीभोजकटनगरा ॥
वस्तीसीथारातेथेंकेला ॥ ५ ॥ रुक्मियासोडिल्याउपरी ॥ यादवां
च्यादळभारीं ॥ लागल्यानिशाणभेरी ॥ जयजयकारींगर्जती ॥ ६ ॥
यापरीतयेरणांगणीं ॥ जिणोनिमहावीरश्रेणी ॥ कृष्णेंआणिलीरुक्मि
णी ॥ अतिविंदाणीलाघवी ॥ ७ ॥ कृष्णनिघालावेगेंसी ॥ आ

लाप्रभासक्षेत्रासी ॥ तेथेंपूजोनीसोमनाथासी ॥ दुसरेचौपाशींदिध
लीं ॥८॥ पाहोनिसावकाशवाडी ॥ कटकउतरलेंनिरवडी ॥ हा
टचोहाटपरवडी ॥ घडामोडीवस्तूंची ॥ ९ ॥ राजेप्रजादेशदेशिक ॥
नगरनागरिकलोक ॥ उपायनेंजींअनेक ॥ येतीसन्मुखघेउनी ॥१०॥
जिंकोनिसळिकरायांसी ॥ विरूपकरूनिरुक्मियासी ॥ कृष्णेंनेलेंनो
वरिसी ॥ भीमकासीश्रुतझालें ॥ ११ ॥ ऐकोनिझालेंअत्यंतसुख ॥
जीवींनसमायेहरिख ॥ मजतुष्टलाआदिपुरुषएक ॥ भाग्यचोखभीम
कीचें॥१२॥मजपासूनिदोषासीजन्म॥परीदोघांचेंभिन्नकर्म॥भीमकी
पावलीपुरुषोत्तम ॥ विरूपकर्मरुक्मिया ॥१३॥ रुक्मियानिंदीकृष्णा
सी ॥ तेणेंकर्मेंवैरूप्यत्यासी ॥ भीमकीभावार्थेंकृष्णचरणासी ॥ अर्धांगा
सीतेपावली ॥१४॥ आपलाभावार्थचिजाण ॥ कृष्णप्राप्तीसीकारण ॥
यावेगळेंशहाणपण ॥ केवळजाणदंभार्थ ॥ १५ ॥ यालागींनिजभावें

सी ॥ शरणजावेंश्रीकृष्णासी ॥ भीमकीअर्पूनियांत्यासी ॥ हृषीके
शासीभजावें ॥१६॥ पाचारुनशुद्धमतीसी ॥ वृत्तांतसांगितलाति
येसी ॥ येरीम्हणेराहवाश्रीकृष्णासी ॥ कन्यादानासीविधिकरूं ॥१७॥
कन्यादानाचेनिमिषें ॥ कृष्णपूजूंसावकाशें ॥ पांचांपंचकांचेंफिटेल
पिसें ॥ अनायासेंमननिवे ॥१८॥ भीमकनिघालावेगेंसीं ॥ आलाप्र
भासक्षेत्रासी ॥ लोटांगणश्रीकृष्णासी ॥ निजभावेंसीघालित ॥१९॥
त्राहींत्राहींजीदातारा ॥ नेत्रींअश्रुचियाधारा ॥ कृपाउपजलीकृष्ण
वीरा ॥ वेगेंसामोराधांविन्नला ॥२०॥ उचलोनियांवेगेंसीं ॥ हृदयींधरीहृ
षीकेशी ॥ येरेंमिठीघातलीकमरेसी ॥ भावार्थेंसोमिसळला ॥२१॥ जी
वींच्याजीवाझालीभेटी ॥ कांहींकेलियानसुटेमिठी ॥ बापकृपाळूजग
जेठी ॥ पूर्णदृष्टींपाहिला ॥२२॥ सच्चिदानंदींझालावृप्त ॥ सबाह्य
देखेकृष्णनाथ ॥ फिटलाआर्तीचामनोरथ ॥ कृतकृत्यार्थपैंझाला

॥ २३ ॥ मगम्हणेजयजयाजीचक्रपाणी ॥ माझेंभाग्यतेरुक्मिणी ॥
विनटलीतुझ्याचरणीं ॥ कुलतारिणीचिद्रंगा ॥ २४ ॥ शुद्धकरी
तदोन्हीकुळ ॥ जेवींप्रवाहगंगाजळ ॥ तेवींजन्मलीहेबाळ ॥ सक
ळकुळाउद्धारी ॥ २५ ॥ श्रद्धाशांतीनिवृत्तिभक्ती ॥ तेहीभीमकी
निजमूर्ती ॥ तुजवोपिलीश्रीपती ॥ परीएकविनंतीपरिसावी
॥ २६ ॥ वीर्यशौर्यैंभीमकीहरण ॥ करितांनलगेअर्धक्षण ॥ आतां
विधियुक्तकन्यादान ॥ पाणिग्रहणकरावें ॥ २७ ॥ हेचिविनं
तीगरुडध्वजा ॥ चारीदिवसमाझीपूजा ॥ अंगिकारावीअधोक्षजा ॥
दासमीतुझानिजभावें ॥ २८ ॥ ऐकाश्रीकृष्णविंदान ॥ भक्ताआ
धीनहोयआपण ॥ भीमकीचेंपाणिग्रहण ॥ भावेंजाणकरीतसे ॥२९॥
होतेंश्रीकृष्णाचेमनीं ॥ संभ्रमेंपर्णावीरुक्मिणी ॥ देवकीसुभद्रादि
आणोनी ॥ महोत्साहकरावा ॥ ३० ॥ हेंचिभीमकीच्याचित्तीं ॥

सोहळ्यानेंवरावाश्रीपती ॥ हळदलावीनआपुलेहातीं ॥ बहुल्या प्रतीबैसोनी ॥ ३१ ॥ दोघांसींहीप्रीतिकर ॥ भीमकबोलिलानृपवर ॥ कृष्णासीमानलेउत्तर ॥ हर्षेंनिर्भरभीमकी ॥ ३२ ॥ कृष्णम्हणेज्येष्ठमाझा ॥ दादाजींसविनंतीकराजा ॥ रामनमस्कारीराजा ॥ चरणवोजाधरियेले ॥ ३३ ॥ कृष्णासीम्हणेबळिभद्र ॥ होसीकार्यार्थीअतिचतुर ॥ रामेंउठविलानृपवर ॥ अतिसन्मानपैंकेला ॥ ३४ ॥ राजाम्हणेश्रीहरी ॥ माझाआश्रमपवित्रकरीं ॥ आपुल्यादासातेंउद्धरीं ॥ कौंडिण्यपुरींत्वांयावें ॥ ३५ ॥ भीमकी म्हणेताता ॥ भाग्यैंपावलासीअनंता ॥ मागेंसरोंनयेसवर्था ॥ गृहममता सांडावी ॥ ३६ ॥ सर्वसामग्रीजिवेंभावेंसीं ॥ आवडींआणावी कृष्णापाशीं ॥ भावेंपूजिल्याहृषीकेशी ॥ सकळकुळासींउद्धार ॥ ३७ ॥ वचनेंमानिलाबळिदेवो ॥ ऐकोनिवदलादेवाधिदेवो ॥

पाणिग्रहणमुळमाधवो ॥ मुळिंचाठावोलग्नासी ॥ ३८ ॥ भीमकम्हणेकळलेंबीज ॥ कृष्णपूजनआमुचेंकाज ॥ धन्यधन्यमाझीआत्मज ॥ श्रीकृष्णनिजपावली ॥ ३९ ॥ इच्यावचनाचेंमहिमान ॥ पाहतां बुडोनगेलेंमन ॥ वचनेंपळविलाअभिमान ॥ मीतूंपणउडविलें ॥ ४० ॥ बापमाझेंभाग्यथोर ॥ कृष्णपरब्रह्मसाचार ॥ भीमकीयोगें चराचर ॥ ब्रह्माकारपैंझालें ॥ ४१ ॥ अवचटवंशींचाकोणी ॥ जो निवटलाकृष्णचरणीं ॥ तोचिसकळकुळातेंतारुनी ॥ परब्रह्मभुवनींनांदवी ॥ ४२ ॥ ऐशासुखाचेनिहरिखें ॥ राजाबोलिलानिज मुखें ॥ वचनभीमकेंचिकौतुकें ॥ आवश्यकमानिलें ॥ ४३ ॥ सेवक पाठविलेनगरासी ॥ वैभवसामग्रीवेगेंसी ॥ नगरनागरिकवासी ॥ मूळमाधवासीआणावे ॥ ४४ ॥ सर्वेचिविनवीकृष्णासी ॥ मूळपाठवाद्वारकेसी ॥ देवकीआणिवसुदेवासी ॥ सोहळ्यासींआणावें ॥ ४५ ॥

भावजाणोनीमानसीं ॥ संतोषलाहृषीकेशी ॥ मूळपाठविलेंद्वारके
शीं ॥ सोहळ्यासींआणावया ॥ ४६ ॥ पाचारूनिविश्वकर्म्यासीं ॥
आज्ञादिधलीमंडपासीं ॥ मूळमाधवींविशेषीं ॥ शोभाचौकासींआ
णावी ॥ ४७ ॥ मूळमाधवीअद्यापवरी ॥ वृक्षमात्रमंडपाकारी ॥ कृ
ष्णआज्ञापैंतरुवरीं ॥ अजुनवरीपाळिजे ॥ ४८ ॥ मूळमाधवाआला
हरी ॥ शोभादेखोनिसाजिरी ॥ संतोषलाश्रीहरी ॥ निजपरिवारीं
उतरला ॥ ४९ ॥ तीर्थस्नानकेलेंसहजीं ॥ मूळमाधवामाधवपूजी ॥
पूजाविधीसांगिजेद्विजीं ॥ पुण्यपुंजींऋषीश्वरीं ॥ ५० ॥ भीमकी
दिधलीभीमकापाशीं ॥ थोरउल्हासझालात्याशी ॥ कन्यानेलीनिज
मंडपासीं ॥ हृषीकेशीपासून ॥ ५१ ॥ कौंडिण्यपुरींचीआइती ॥
सकळसामग्रीसंपत्ती ॥ घेऊनआलीशुद्धमती ॥ भावेंश्रीपतीपुजाव
या ॥ ५२ ॥ कृष्णरुक्मिणीचेंदेख ॥ पहावयाविवाहसुख ॥ नगर

नागरिकलोक ॥ आलेसकळिकउल्हासें ॥ ५३ ॥ थोरउल्हासश्रीकृ
ष्णासी ॥ मूळेंपाठविलींरायांसीं ॥ कुरुसंजयकैकयांसी ॥ सोयरि
यांसीनिजलग्ना ॥ ५४ ॥ कृष्णविवाहमनोहर ॥ पाहोंआलेजीसुर
वर ॥ शिवशांभवयक्षकिन्नर ॥ वैष्णववीरनारदादि ॥ ५५ ॥ वऱ्हाड
निघालेंद्वारकेबाहेर ॥ गणेशचढलाउंदिरावर ॥ अग्रपूजेचाअधि
कार ॥ निर्विघ्नकरलग्नासी ॥ ५६ ॥ सिंहेंपसरिलेंजाभाडें ॥ दुर्गा
येउनीत्यावरीचढे ॥ मुक्तकेशखांडेंउघडें ॥ तेहिपुढेंनिघाली ॥ ५७ ॥
वेगेंआल्याअष्टमातृका ॥ एकीचढल्यवृश्चिका ॥ वाराहीतेसूकरमु
खा ॥ वऱ्हाडदेखानिघालें ॥ ५८ ॥ नेणतीवऱ्हाडिणीचर्बटा ॥
स्थूलउदरदांतथोटा ॥ उंदिराचढोनीलुटलुटां ॥ ढेरपोटाकांआ
ला ॥ ५९ ॥ विक्राळसिंहाचेंजाभाडें ॥ वाइलेंहातींउघडेंखांडें ॥
कोणीपाचारिलेंवऱ्हाडें ॥ अवघ्यांपुढेंनिघालीं ॥ ६० ॥ रोडकेंआं

गचढेन्नश्चिका ॥ कोणेंबोलाविलेंहेचंडिका ॥ फजीतीचेंवऱ्हाडदे
खा ॥ सूकरमुखाकांआली ॥ ६१ ॥ ऐसियांसीनेतांवऱ्हाडें ॥ व्या
हीहांसतीरोकडे ॥ यांसीराहवामागिलेकडे ॥ वऱ्हाडपुढेंचालोंद्या
॥ ६२ ॥ मिळोनीपांचांपंचकांचामेळा ॥ निंदूलागल्यात्याब
रळा ॥ कोपलागणमातृकांचामेळा ॥ तत्काळकाळारुसलिया
॥ ६३ ॥ गणेशेंविघ्नकेलेंगाढें ॥ ठायींठायींमोडतीगाडे ॥ रथीं
चेपांगुळलेघोडे ॥ वऱ्हाडपुढेंचालेना ॥ ६४ ॥ कोपलियामहामा
तृका ॥ शीतज्वरसोडिलादेखा ॥ दुर्गासोडीविषूचिका ॥ हगि
ओकिदेखासूटली ॥ ६५ ॥ ओकाओकीवऱ्हाडणी ॥ एकीम्हण
तीपाणीपाणी ॥ उठलीमाशांचीगोंगाणो ॥ सांडिलीपोहणीघा
लिती ॥ ६६ ॥ कृष्णासीलग्नाचीअतिगोडी ॥ कांनयेतीचद्वारके
चेवऱ्हाडी ॥ मार्गींकांहींपडलीआढी ॥ दूततांतडीपाठवीले ॥ ६७ ॥

दूतसांगतीश्रीहरी ॥ वऱ्हाडिणींसीलागलीशाहारी ॥ खटखटांवा
जतीदांतोरी ॥ रथींकुंजरींनबैसवे ॥ ६८ ॥ बहुतांझालीविषूचि
का ॥ गाडेमोडलेनिःशेषदेखा ॥ तुटलेरथांचेआंखएका ॥घोडेदेखापां
गुळले ॥ ६९ ॥ कृष्णम्हणेअबलामूर्खा ॥ उपहासिलेंविनायका ॥
क्षोभविल्यामहामातृका॥दुर्गादेखाकोपली ॥७० ॥कृष्णेंस्तविलेंविना
यका ॥ दिधलेंसाखरेचियामोदकां ॥ सुखझालेंगणनायका ॥विघ्नेंदेखा
निवारिलीं ॥७१ ॥ सुखशेवयाकुंकुमरेखा ॥ कृष्णेंपूजिलीअंबिका ॥
सन्मानूनीमहामातृका ॥ मंडपींदेखास्थापिल्या ॥ ७२ ॥ वऱ्हाड
पावलेंगजरें ॥ वाजतीनानापरींचींतुरें ॥ नरनारीअलंकारें ॥ केले
साजिरेरथगज ॥ ७३ ॥ श्रीकृष्णाचीनिजजननी ॥ देवकीबैसली
सुखासनीं ॥ करवलीसुभद्राबहिणी ॥ गजारोहणींमिरवली ॥ ७४ ॥
ज्येष्ठबंधूचीजेराणी ॥ रेवतीकृष्णाचीवहिनी ॥ यादवांच्यावऱ्हा

डिणी ॥ अनर्घ्यलेणींलेइल्या ॥ ७५ ॥ उग्रसेनवसुदेवासमान ॥ दोघांएकसारखाचीमान ॥ वऱ्हाडदाटलेंसंपूर्ण ॥ भेरीनिशाणेंगर्जती ॥ ७६ ॥ दोहींमंडपींझालीप्रतिष्ठा ॥ होमदिधलाहव्यवाटा ॥ द्विजपूजिलेबरवियांनिष्ठा ॥ वस्त्रेंज्येष्ठांअर्पिलीं ॥ ७७ ॥ आइतीकेलीशुद्धमती ॥ भीमकेंआणिलीशेवंती ॥ नोवराअभ्यंतरींश्रीपती ॥ यादवपंक्तीबैसले ॥ ७८ ॥ समाधिसुखतेंचि आसन ॥ मुक्तचौकेमंडपजाण ॥ बैसावयाश्रीकृष्ण ॥ भीमकेंविंदाणमांडिलें ॥ ७९ ॥ चारपुरुषार्थांचीचवाई ॥ तेंआसनत्यावरीपाहीं ॥ पूजावयानिजजांवइ ॥ भीमकोठायींतिष्ठत ॥ ८० ॥ म्हणती आचार्यसावधान ॥ शब्दसांडूनधरामौन ॥ वरवरिष्ठश्रीकृष्ण ॥ फलसंपूर्णत्याहातीं ॥ ८१ ॥ पहातांश्रीकृष्णाचेंरूपडें ॥ अनंतरूपें कृष्णचहूंकडे ॥ विस्मयभीमकझालेंवेडें ॥ मागेंपुढेंहरिदेखे ॥ ८२ ॥

अनंतरूपेंयादवपती ॥ कैसेनिमीपूजूंश्रीपती ॥ पूज्यपूजकतावृत्ती ॥ हेहीस्थितीनाठवे ॥ ८३ ॥ केवळप्रपंचतेंवऱ्हाड ॥ परीभीमकाचेंभाग्यवाढ ॥ पुरतपरमार्थाचेंकोड ॥ वऱ्हाडगोडत्याझालें ॥ ८४॥ उदकघालीशुद्धमती ॥ चरणप्रक्षाळीनृपती ॥ तीर्थचरणतीर्थमागती ॥ कृष्णपदप्राप्तीदुर्लभ ॥ ८५ ॥ कृष्णकपाळापावेकोण ॥ तेथेंहीसप्रेमचंदन ॥ भीमकेंअर्पिलेंशुद्धसुमन ॥ कृष्णभजननिजभावें ॥८६॥ शुद्धसत्त्वाचेंविरजांबर ॥ चिद्रत्नांचेअलंकार ॥ भीमकें अर्पूनियांअपार ॥ कृष्णवरपूजियेला ॥ ८७ ॥ भीमकगौरवीव्याहीयांसी ॥ व्याहीरूपेंदेखेकृष्णासी ॥ भूतमात्रींहृषीकेशी ॥ निजवृत्तीसींठसावला ॥८८॥वृद्धपरंपराऐसीआहे ॥ वरचरणउटींबहुमाये ॥ शुद्धमतीयेऊनिलवलाहें ॥ वदनपाहेकृष्णाचें ॥ ८९ ॥ मुगुट कुंडलेंकौस्तुभमाळा ॥ झळकतपीतांबरमेखळा ॥ देखोनियांघनसां

वळा ॥ दोहींडोळांनिवाली ॥ १० ॥ झणींलागलेबाह्यदृष्टी ॥ म्हणोनिघेतलीइटीमिठी ॥ निंबलोणउठाउठी ॥ करीगोरटीनि जभावें ॥ ११ ॥ कृष्णचरणालागींलावितांहळदी ॥ अहंभावें सीठकलीबुद्धी ॥ लाजविसरलीत्रिशुद्धी ॥ मीतूंउपाधीनाठवे ॥ १२ ॥ ज्याचेचरणींचेरजःकण ॥ शिवविरंचीआपण ॥ वंदितातीसांडू निगुण ॥ तेकृष्णचरणपावली ॥ १३ ॥ अक्षयवाणेंकरीआर ती ॥ कृष्णप्रभादीपदीप्ती ॥ कृष्णींलागलियापरमप्रीति ॥ चित्तवृत्तितद्रूप ॥ १४ ॥ चिच्छक्तिनसोडीचिन्मात्रा ॥ तेवींकृ ष्णाधाकुटीसुभद्रा ॥ माणिकेंमौक्तिकेंरत्नहारां ॥ दिव्यांबरांदी धलीं ॥ १५ ॥ शुद्धमतीम्हणेदेवकीशीं ॥ धन्यधन्यतुमचीकुशी ॥ जेथेंजन्मलाहृषीकेशी ॥ म्हणोनिपायांसीलागली ॥ १६ ॥ मग पूजिलीयथाविधीसीं ॥ वस्त्रेंभूषणेंअर्पिलींतिशीं ॥ जगन्निवासज

न्मलाकुशीं ॥ मान्यसकळांसीयालागीं ॥ १७ ॥ एवंभीमकआ णिशुद्धमती ॥ विनीतहोऊनिसर्वांप्रती ॥ वस्त्रेंभूषणेंअर्पिती ॥ सो यराश्रीपतीजोडिला ॥ १८ ॥ सावधानआचार्यम्हणती ॥ झा लीरुखवताचीआइती ॥ संतोषलीशुद्धमती ॥ भावेंश्रीपतीप्रार्थि ला ॥ १९ ॥ कृष्णपरमात्मामध्यमूर्ती ॥ आवरणपूजायादवपंक्ती ॥ लाविल्यास्वप्रकाशवाती ॥ शुद्धमतीसावध ॥ १०० ॥ तळींत्रिगु णाचीआडणी ॥ त्यावरीताटाचीमांडणी ॥ वाढितातीनवजणी ॥ रुखवतखावणीजाणोनि ॥ १ ॥ ऐकारुखवताचीस्थिती ॥ वाढितसेशु द्धमती ॥ जेजेंघालेकृष्णपंक्ती ॥ क्षुधापुढतीत्यांनलगे ॥ २ ॥ झळ कतीभावार्थाचीताटें ॥ जडितचतुर्विधचोखटें ॥ स्वानंदरसेंभरिलीं ताटें ॥ वोतूंकोठेंनेणती ॥ ३ ॥ खाणिवाखुडिवातोंडिवा ॥ त्रि गुणगुणांचासोलिवा ॥ शाकावाढितीस्वानुभावा ॥ हावभावफोड

णिया ॥ ४ ॥ एकेंपचलीगोडपणें ॥ एकेंसप्रेमलवणें ॥ एकेंनुसतीं
अलवणें ॥ बरवेपणेंमिरवती ॥ ५ ॥ एकेंसबाह्यअंबटें ॥ एकेंअ
धिकचीतुरटें ॥ एकेंबहुबीजेंकडवटें ॥ एकेंतिखटेंतोंडलीं ॥ ६ ॥
एकेंहिरवींकरकरीतें ॥ एकेंपरिपक्वेंनिश्चितें ॥ एकेंजारसेंकचक
चितें ॥ एकेंस्नेहदंठेंसूदलीं ॥ ७ ॥ वाळल्याअनुतापेंकाचरी ॥ वै
राग्यतळणेंअतिअरुवरी ॥ राजसावाढिल्याकोशिंबिरी ॥ नाना
कुसरीराइतीं ॥८॥ मुखींघालितांअतितिखटीं ॥ नाकींतोंडींधूरउठी ॥
कुससुसुनीकपाळपिटी ॥ दुसरेनगोष्टीनकरवे ॥ ९ ॥ एकेंवाळोन
कोरडीं ॥ तोंडींघालितांअतिकुडकुडीं ॥ त्यांचीअनारिसीगोडी ॥
बहुपरवडीस्वादाची ॥ ११० ॥ वळवटाचीनवलपरी ॥ एकपोकळेअ
भ्यंतरीं ॥ एकेंवर्तुळेंसाजिरीं ॥ सुमनाकारींपैंएक ॥ ११ ॥ परवडी
दावीयादवराया ॥ सूक्ष्मतंतूंच्याशेवया ॥ मांडोनिदेतांसगळिया ॥

अतिसोज्वळसतारा ॥ १२ ॥ शेवयावळिल्याअतिकुसरी ॥ असार
वळणमांडिलेंदूरी ॥ घोळिल्याक्षीरसाखरीं ॥ चवीजेवणारींजाणि
जे ॥ १३ ॥ अत्यंतलाडेंवळलेलाडू ॥ विवेकतिळयांचेजोडू ॥ सुर
सरसेंरसाळगोडू ॥ चवीनिवाडूहरिजाणे ॥ १४ ॥ पापडभाजिले
वैराग्यआंगीं ॥ तेणेंतेफुगलेसर्वांगीं ॥ म्हणोनिठेलेमागल्याभागीं ॥
नखेंसवेगींपीठहोती ॥ १५ ॥ उकलतांतेनउकलती ॥ आंतच्याआंत
गुंडाळती ॥ तापल्यातेलींतळिजेती ॥ कुडीआइतीकुरडिया ॥१६॥
भीमकीप्रियव्हावीश्रीपती ॥ सांडगीयानकरीचशुद्धमती ॥ जाणेत्र
ह्माचाररीती ॥ परमप्रीतीवधुवरांची ॥ १७ ॥ त्रिगुणत्रिकुटकाच
वीकाई ॥ भोकरेंखारलींठायींच्याठायीं ॥ कृष्णरंगेंरंगलींपाहीं ॥
आलेंठायींठेविलें ॥ १८ ॥ पुरणेंपरिपूर्णपोळिया ॥ सबाह्यगोडगुळव

रिया ॥ क्षीरसागरींच्याक्षीरधारिया ॥ इडूरियासकुमार ॥१९॥ सफे
तफेणियापदरोपदरीं ॥ शुद्धशर्कराभरलीभरीं ॥ अमृतफळेंठेविलीं
वरी ॥ अभेदधारगियावाढिल्या ॥१२०॥ नुसतीगोडियेचीघडली ॥
तैसीखांडवीवाढिली ॥ गगनगर्भींचीकाढिली ॥ घडीवातलीमांडि
यांची ॥२१॥ स्नेहदेठींहूनसुटलीं ॥ अत्यंतपरिपाकेंउतटलीं ॥ वनि
तांहातींहूनसुटलीं ॥ फळेंघातिलींशिकरिणी ॥२२॥ अत्यंतसूक्ष्मआ
णियाळें ॥ तांदुळांवेळियेंलेंसोज्वळें ॥ सोहंभावाचेंओगराळें ॥ भावब
ळेंभरियेलें ॥ २३ ॥ खालींनपडतांशीत ॥ नमाखतांवृत्तीचाहात ॥
ओगराळांभरिलाभात ॥ नफुटतवाढियेला ॥ २४ ॥ अन्नावरिष्ठव
रान्न ॥ विवेककोंडाकाढून ॥ अवघ्यावरीवाढिलेंजाण ॥ वरीवरान्न
स्वादिष्ट ॥ २५ ॥ लेह्यपेयचोष्यखाद्य ॥ भक्ष्यभोज्यादिप्रसिद्ध ॥

षड्रसांचेजेस्वाद ॥ केलेविविधउपचार ॥ २६ ॥ जिह्वेंचाटूनजेंघे
इजे ॥ लेह्यत्यानांवम्हणिजे ॥ घटघट्टनप्राशनकीजे ॥ पेयबोलिजे
तयासी ॥ २७ ॥ रसाचोखूनघेइजे ॥ बाकसथुंकोनीसांडिजे ॥
चोष्यत्यानांवबोलिजे ॥ खूणजाणिजेरसाची ॥ २८ ॥ अग्निंउदकल
वर्णेविण ॥ जेंजेंखावयायोग्यजाण ॥ खाद्यम्हणतीविचक्षण ॥ केलें
लक्षणसूपशास्त्रीं ॥ २९ ॥ क्षीरभातयानांवअन्न ॥ भोज्ययातेंम्हण
तीजाण ॥ रोटीपोळीआणिपक्वान ॥ भक्षणजाणयानांव ॥ १३० ॥
ऐसीषड्रसांचीगोडी ॥ तारटींवाढिल्यापरवडी ॥ चाखोंजातीजेगो
डी ॥ निजआवडीचेनिमुखें ॥ ३१ ॥ कृष्णस्वादांसीजाणताजाण ॥
अवधियांआणिलेंगोडपण ॥ यालागींवाढिलेंवरीलवण ॥ अपूर्ण
तेंपूर्णकरावया ॥ ३२ ॥ नाहींश्रद्धेचीजयांभूक ॥ आंगींअश्रद्धेचें

असुख ॥ गोडतेंचिम्हणतीविख ॥ थुंकोनदेखसांडिती ॥ ३३ ॥ कृष्णपंक्तीचीआवडी ॥ श्रद्धाक्षुधाजयागाढी ॥ ग्रासोग्रासींअधिकगोडी ॥ हेपरवडीत्यालागीं ॥ ३४ ॥ कृष्णपंक्तीनाहींउणें ॥ जेवितांजेवितेजाणतीखुणें ॥ रुचलेपणेंवाढितीजाणें ॥ सावधपणें शुद्धमती ॥ ३५ ॥ कृष्णदेखोनियांडोळां ॥ जीवाजीवनदेतीचपळा ॥ चतुर्विधसुपरिमळा ॥ येळावाळाउदादि ॥ ३६ ॥ चतुर्विधचारीमुक्ती ॥ शुद्धमतीपुढेंराबती ॥ जेंजेंपाहिजेज्याज्यापंक्ती ॥ तें तेंदेइजेतेठायीं ॥ ३७ ॥ पहिलेंवाढिलेंनवजणीं ॥ पूर्णकरितीचौघीजणी ॥ एकाजनार्दनभोजनीं ॥ अतृप्तकोणाराहूंनेदी ॥ १३८ ॥

॥ इतिश्रीमद्भागवतेमहापुराणेदशमस्कंधेहरिवंशसंहितासंमतेरुक्मिणीस्वयंवरेरुखवतवर्णनंनामचतुर्दशःप्रसंगः ॥ १४ ॥ ॥

प्रसंग. १५ वा.

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥शुद्धमतीनेंसगळे॥ नफोडितांरांधिलेकोहळे ॥च
वीआलेसोहंमेळे ॥ स्वादगोपाळेंजाणिजे ॥ १ ॥ धालेपणाचेंढेंकर ॥
स्वानंदेंदेतीजेवणार ॥ गोडीनित्यनवीअपार ॥ कृष्णदातारजेपंक्ती
॥ २ ॥ स्वादघेतीजेवणारे ॥ जेवितांकोणीनम्हणेपुरे॥ गोडीघेतलीशा
र्ङ्गधरें॥ भाग्यउदारेंशुद्धमती ॥ ३॥ सावधशुद्धमतीवाढी॥ यादवांचीतृ
प्तीझालीगाढी॥ ब्राह्मणांचीशेंडीतडतडी ॥ धोत्रेंबुडींढिलाविती ॥४॥
भीमककरीतसेविनंती ॥ अवघ्यांझालीपरमतृप्ती ॥ उष्टावणालागीं
श्रीपती॥ ठायींठेवितीनिजमुद्रा ॥५॥ देखोनआनंदलीशुद्धमती ॥ भी
मकीभाग्यवानकिती ॥ कृष्णमुद्राचढलीहातीं ॥ शेषप्राप्तीनिजभावें
॥६॥कृष्णपंक्तीजेंअन्नजेविले॥तेसंसाराआंचवले॥कृष्णरंगसुरंगझाले॥
विडेघेतलेसकळिकीं॥७॥ कृष्णदेखोनियांडोळां ॥ भीमकीच्यासख्या
सकळा ॥ विस्मितराहिल्यावेल्हाळा ॥ आणीकडोळांनावेड ॥ ८ ॥

कृष्णउच्छिष्टघेउनीहातीं ॥ वेगेंनिघेशुद्धमती॥ संतोषोनियांश्रीपती॥
प्रसाददेतीनिजमाळा॥९॥ कृष्णप्रसादसुमनमाळा ॥ शुद्धमतीघाली
गळां ॥ लाजविसरोनवेल्हाळा ॥ चरणकमळालागली ॥१०॥कृष्णा
सरुखवतशेवंती ॥ देतांनकळेदिवसराती ॥ ज्योतिषीरायातेंम्हणती ॥
उदयप्राप्तीहोऊंआली॥११॥वेगींमंडपासींचला॥घडवटेंआधींघाला ॥
उशीरनलावाजीफळा॥यादवांसकळांसांगिजे ॥१२॥ नमस्कारूनियां
श्रीपती ॥ मंडपाआलीशुद्धमती ॥ उष्टावणभीमकीहातीं॥ परमप्रीती
दीधलें ॥१३॥ कृष्णप्रसादधरिलामाथां॥भीमकीझालीरोमांचिता ॥
चित्तविसरलेंचित्ता ॥ सावधानताकृष्णशेषें ॥१४॥ जंवजंवकृष्णशेष
सेवी ॥ तंवतंवसमाधिसुखवांकुल्यादावी ॥ बापभाग्याचीपदवी ॥स्व
र्गींदेवींवाखाणिजे॥१५॥कृष्णमुद्राहृदयींधरी ॥अभिवंदूनियांशिरीं॥
मगघातलीकराग्रीं॥लेणउत्तरीशुद्धमती॥१६॥चढोनीपरेचियेउपरी ॥

सद्गुरुसावधानकरी ॥ घटिकाप्रतिष्ठिलीअंतरीं ॥ जीवनावरीसंख्येच्या ॥१७॥ घडीझंगटातेंहाणित ॥ झंगटतेणेंनादेंगर्जत॥काळगेलारेगेला म्हणत ॥ वेळव्यर्थजाऊंनदीजे ॥१८॥ अक्षरनिमिषपळेंपळ॥ घटिका भरतांनलागेवेळ ॥ लोकव्यापारेंबरळ ॥ गेलाकाळनेणती ॥१९॥ सद्गु रुसांगेभरलीघडी ॥ उगेंचपहातीवऱ्हाडी ॥ ज्यासींनिजकार्याचीतांत डी ॥ घडियाघडीतेसाधिती ॥२०॥ आळशीलोकनिद्रापर ॥ निजमंड पींकृष्णसादर ॥ विस्तारविफळसंभार ॥ नानाप्रकारमेचूचे ॥ २१ ॥ शून्यसांडुनीविरजांबर ॥ चिद्रत्नांचेअलंकार ॥ पदकींनिळामनोहर॥ जोशृंगारहृदयींचा ॥ २२ ॥ अहंकाराचेंबीजभरडी ॥ मोहममतेचा कोंडाकाढी ॥ सोलींवडाळीचीपरवडी ॥ भरलीदुरडीश्रद्धेची ॥२३॥ विवेकचाळणियाचाळी ॥ कणीकआणिलीतेजाळी ॥ निवडूनस्वा दाचीनव्हाळी ॥ ठेविलीमुळींनिजगोडी ॥ २४ ॥ देठींहुनीसुलटीं

फळें ॥ अत्यंतपरिपाकेंनिर्मळें ॥ घमघमीतसुपरिमळें ॥ सफळफळेंरु क्मिणी ॥२५॥ अंतरपटिंयेंभीमकबाळा ॥ गुणेंवीणसुमनमाळा ॥ अंगेंगुंफीघनसांवळा ॥ हारगळांआणिजाळी ॥ २६ ॥ सौभाग्यद्रव्येंठे विलींआधीं ॥ धनीपणेंधणेहळदी ॥जिरेंमेळविलेंत्यामधीं ॥ जेवींसबु द्धीविवेक॥२७॥गांठीसांडिल्यासोडुनी॥घेतलासूक्ष्मतंतुकाढोनी ॥श्री कृष्णवोवीकृष्णमणी ॥ तेरुक्मिणीभव्यगळसरी ॥ २८॥ सांडोनिक ठिणत्वाचेंबंड ॥ केवळरसाचेंप्रचंड ॥ कृष्णेंकृष्णवर्णइक्षुदंड ॥अतिउदं डआणिले॥२९॥ बीजेंवीणकाढिलींफळें ॥ एकत्वचेवीणरसाळें ॥ च मत्काराचींनिर्मळें॥कृष्णफळेंविस्तारी ॥ ३० ॥ फळविस्तारलेंप्रबळ ॥ यादवशृंगारलेसकळ ॥ भेरीत्राहाटिल्यापायदळ ॥ निशाणेंढोललाग ले ॥ ३१ ॥ अनर्घ्यलुगडींआणिलेणीं ॥ लेऊनिनिघाल्यावऱ्हाडि णी ॥ चारीबारासोळाजणी ॥ चौघीजणीतयांपुढें ॥ ३२ ॥जीवाशि

वानडिल्मान ॥ तैसेवसुदेवउग्रसेन॥संतोषवूनसंकर्षण॥करीपरिपूर्णय(चक्रां ॥३३॥ एकादिधलेंकांहींएक ॥ एकादिधलेंअनंतसुख ॥ चिद्रत्न अलौकिक॥ देऊनियाचक्रसुखीकेले ॥३४॥ फळचालिलेंगजरें॥ ढळ तीरत्नदंडचवरें॥ झळकतीछत्रेंपालवछत्रें ॥ दशविधतुरेंवाजती ॥३५॥ जैसीश्रद्धाआणिशांती ॥ तैसीचसुभद्राआणिरेवती ॥ मुख्यपणेंमाजी मिरवती ॥ घेतल्यावुंथीमायेच्या ॥ ३६ ॥ नानापरीच्यात्रेतल्याबुं थी॥ तरीअंतरशोभाबाह्यफांकती ॥ अलंकारींच्यानिजवृत्ती ॥ त्यांत झांकितीझांकल्या ॥३७॥ समीपफळआलेंदेखा ॥ ऐसेंजाणवलेंभी मका ॥ सावधानअतिनेटका ॥ भावेंबैठकाघातल्या ॥३८॥ सामो रायेऊनिआपण ॥ वसुदेवादिउग्रसेन ॥ नमस्कारूनिसंकर्षण॥भीतरीं जाणआणिलें ॥ ३९ ॥ विचित्रघातलींआसनें ॥ सकुमारमृदुपणें ॥ गाद्यापडगाद्याटेंकणें ॥ वोठंगणेंमृदोलिया ॥४०॥ भीतरींआलिया

वऱ्हाडिणी ॥ शोभतीजैशादिव्ययोगिनी॥ फळमांडिलेंविस्तारोनी॥ भावेंरुक्मिणीहरुषली॥ ४१ ॥ पीठस्थापिलेंकुसरी ॥ शृंगारोनियां नोवरी॥ वेगेंआणिलीबाहेरी ॥ मंत्रोच्चारींद्विजवरीं॥ ४२ ॥ पाहतां भीमकीचेंरूपडें ॥ अरूपरूपेंतेजगाढें ॥ मंडपामाजीउजेडपडे॥ आ णिकेकडेपाहोंनेदी ॥ ४३ ॥ नामरूपाचेनिप्रकाशें॥ अवघीभीमकी चभासे ॥ देखोनिजीवभुललेकैसे ॥ डोळ्यांपिसेंलाविलें ॥ ४४ ॥ उ भवूनीस्वरूपरूपठसा ॥ भुलविलेंआदिपुरुषा ॥ एकाएकींधांविन्नलाकै सा ॥ कृष्णपिसाइणेंकेला ॥४५॥ कृष्णशहाणपणेंअतिगाढा ॥ तो हीभीमकीनेंकेलावेडा ॥ वोढूननेलाआपुल्याकडा ॥ दुजेंपडिपाडाइसी नाहीं ॥४६॥ भीमकीलावण्याचीराशी ॥ कृष्णरूपाभाळलीकैसी ॥ सांडूनजातीकुळासी॥कृष्णस्वरूपासींविनटली ॥४७॥ भीमकीकृष्ण योग्यसहजें ॥ कृष्णरूपइसींचसाजे ॥ यासारिखेंनदेखोंदुजें ॥ बोलों

लाजिजेबोल्तां ॥ ४८ ॥ पाहतांभीमकीचीरूपरेखा ॥ ठकपडिलेंसक
ळिकां ॥ कृष्णपारखीगेनिका ॥ जोडानेटकामेळविला ॥ ४९ ॥ गोरे
पणेंअतिसुंदर ॥ विशाळनयनभाळथोर ॥ अंगेंसर्वांगेंसुकुमार ॥ मनो
हरउभारा ॥५०॥ कृष्णसाधावयानिधान ॥ नेत्रींसूदलेंअंजन ॥ पाह
तांभीमकीचेंवदन ॥ विकल्पमनकरूंनेणे ॥५१॥ भुवयासुरेखसरळना
सिक ॥ गंडस्थळींतेजअधिक ॥ नाकींचेंमोतींजडितमाणिक ॥ तेणेंश्री
मुखशोभतसे ॥ ५२ ॥ सरळबाहुसुपोष ॥ कोंपरमनगटेंगळस ॥
पांचाअंगोळियांविन्यास ॥ सकळान्यासमुद्रिका ॥ ५३ ॥ सुरंगतळवे
आणितळहात ॥ अधरबिंबअतिआरक्त ॥ बोलीमधुरतातळपत ॥
तेणेंझळकतदंतपंक्ती ॥५४॥ कटिप्रदेशेंशोभतजघन ॥ माजअतिशयें
सींसान ॥ घोटीकळावयासुलक्षण ॥ बरवेपणपाउला ॥५५॥ माथांमो
तिलगजाळी ॥ झळकेफरातळींहांसळी ॥ मिरवीभांगटिळाकपाळीं ॥

तेजझळाळीतानवडां ॥५६॥ नेसलीक्षीरोदकपाटोळा ॥ त्यावरीरत्ना
चीमेखळा ॥ सुनीळकांचोळीबेल्हाळा ॥ लेइलीआंगींमोतिलग॥५७॥
गंगातीरींचींचक्रवाकें॥तेवींकुचद्वयसुरेखें॥हृदयींघननीळझळके ॥ शो
भापदकेंदाविजे ॥५८॥ नाकींचेंझळकतसुपाणी ॥ तेणेंशोभतसेरुक्मि
णी ॥ शोभाआलीबाहुभूषणीं ॥ रत्नकंकणींकळाविया ॥५९॥ चरणीं
गर्जतीनूपुरा ॥ भुलोनमदनआलाउदरा ॥ तोहीभुलवीशार्ङ्गधरा ॥ कृ
ष्णनवरावराया ॥६०॥नाहींलग्नासींव्यवधान ॥ वेगींकराफळार्पण ॥
उठोनवसुदेवआपण ॥करीपूजनभीमकीचें ॥६१॥ पहिलेंकरावेंगणेश
पूजन ॥ तंवगणेशवंदीकृष्णचरण॥कृष्णदर्शनेंसमाधान ॥ गजवदनतु
ष्टला ॥६२॥ कृष्णपुरोहितनिष्काम ॥ नकरितीकलशपूजेचाकाम ॥
नवरीचेउपाध्येसकाम ॥ पुरुषार्थपरमदीधला ॥ ६३ ॥ वस्त्रेंअर्पुनीसुंद
री ॥वेगींनेलीअभ्यंतरी ॥ मायावसनेंत्यागकरी ॥ अंगिकारीश्रीकृष्ण

वास॥६४॥फेडूनमायेचींवसनें ॥ लेइलीकृष्णमयलेणें ॥ भीमकीशोभ लीतेणें॥लिंबलोणजिवेंभावें ॥६५॥ सर्वेचिआणिलीबाहेरी ॥ डोळांन पाहेसुंदरी॥दृष्टीजातांहेचाचरी ॥आधारधरीधैर्याचा ॥ ६६ ॥ कृष्णीं विनटलीवाडेंकोडें ॥तेकवणाचेदृष्टीनपडे ॥ भाग्यवसुदेवाचेंगाढें ॥ त यापुढेंबैसविली॥६७॥ कृष्णेंपाठविलेंफळ ॥ निःशेषआणिलेंसकळ ॥ मस्तकींधरीभीमकबाळ ॥ जन्मसफळयेणेंफळा॥६८॥ फळवाढिलेंप्रब ळ ॥ झालेवऱ्हाडीसफळ ॥ हाताआलेंकृष्णफळ ॥ खूणप्रेमळजाणती ॥६९॥भीमकासीम्हणेपुरोहित ॥ वरासीमूळनिघात्वरित ॥ यादवपर तलेसमस्त॥गुणवर्णितभीमकीचे ॥७०॥ वऱ्हाडीसांगतीगोष्टी ॥ सगु णगुणाचीगोमटी ॥ भीमकीऐसीनाहींसृष्टीं ॥ कृष्णजगजेठीपारखी ॥७१॥यासीमायाम्हणेवेडा॥परिहादेखणाचोखडा ॥ कैसामेळविला जोडा॥निजपरिपाडासमत्वें ॥७२॥ आद्यकुमारीयेउनीजाण ॥ कृष्णा

सीतेललावीआपण॥बांधोनिदृश्याचेंकंकण॥जीवेंजीवम्हणतसे ॥७३॥ तिचीकरावयाबोळवण ॥कृष्णआंगींआंगवण ॥ येरांनकळेमहिमान ॥ जुनाटजाणवृत्तीतिची ॥७४॥लग्नसाधावयाचक्रपाणी ॥ भीमकहांकी वऱ्हाडिणी ॥शुद्धमतीसहितसुवासिनी ॥ चालेनिशाणीगर्जत ॥७५॥ नानावाजंत्रांच्याध्वनीं॥नादनसमायेगगनीं ॥ मधुरशब्दांचियाकिंकि णी॥गोडपणेंगर्जती ॥७६॥ घेउनीपूजेचेसंभार ॥ टाकिलेंविवाहमंडप द्वार ॥ भीमकेंकेलाआदर ॥ वेगींवरआणावा ॥७७॥ सहजेंनेटुगदांड गा॥फेडीवेढीनाहींश्रीरंगा ॥सभेंबैसविलासमचौरंगा ॥ नयनभृंगाआ ल्हादू॥७८॥दृष्टीजडलीकृष्णरूपासी ॥ परतोनिनयेदृश्यापाशीं ॥ पा रणेंहोतसेडोळ्यांसी ॥ कृष्णसुखासीभोगिती ॥७९॥ कृष्णदेखोनिधा लेनेत्र ॥ देतातितृप्तीचेंढेंकर ॥ तरीभुकेलेअपार ॥ वारंवारहरिपाहती ॥८०॥ शुद्धमतीनेंआपण ॥ कृष्णासीआणिलेंतेलवण ॥ सुखसेवयांचे

लाडूजाण॥तेंगोडपणजाणेहरि॥८१॥सोलींवविवेकाचेंतिळवें ॥ स्थूल
नासूक्ष्मअतिबरवें ॥ बांधाबांधिलेंअतिस्वभावें ॥ निजभावेंविस्तारीं
॥८२॥सोडोनिचार्वाकचारें ॥ निजबीजकाढिलेंबाहेरें ॥ चारोळियांचे
लाडूसाजिरे ॥ श्रद्धासाखरेंवळियेले॥८३॥आणोनिसडलीखसखस॥
धुवोनसांडिलीघसघस ॥ लाडूवळिलेसावकाश ॥ अतिसुरसश्रीरंगा
॥८४॥अष्टदळकमळाचेंबीज॥फोडूनसोलूनकाढिलेंनिज ॥ लाडूवळि
लेसहज॥दाखवीवोजशुद्धमती ॥८५॥ वरिवरीवैराग्याचेकांटे ॥ भीत
रींअमृताचेसांठे॥फणसफोडूनिचोखटे॥काढीगोमटेंनिजबीज ॥८६॥
त्याचीअविटतेचीगोडी॥लाडूवळिलेआवडीं॥शुद्धमतीदावीपरवडी ॥
प्रीतीगाढीहरिचरणीं ॥८७॥ वरिवरीदिसतीसाजिरें ॥ आंतपाहतांआं
बटबोरें ॥ त्यांच्याआंठोळियाफोडूननिर्धारें ॥ काढिलेंसाजिरेंनिजबीज
॥८८॥घालूनसत्तेचागुळगोडू ॥ त्याबीजाचेवळलेलाडू ॥ कृष्णकरूं

जाणेनिवाडू ॥ पडिपाडूस्वादाचा॥८९॥कृष्णालागींतिलवणें ॥ आणि
लींकडकडीतकडकणें ॥ फुटलेंतुटलेंद्वंदपणें ॥ रजोगुणेंतळियेलें॥९०॥
वाकुडेंकानवलेंतेलवणें ॥ कृष्णासिआणिलेंकवणेगुणें ॥ मुरडीमुरडिले
अनुसंधानें ॥ गोडपणेंअंतरीं ॥९१॥ शुद्धमतीनेंआपण॥ कृष्णासीवा
हिलेंतेलवण॥ वस्त्रेंअलंकारसंपूर्ण ॥ परिपूर्णस्वानंदें ॥९२॥तेलवणाचा
विस्तार ॥ कितीवाढवावाप्रकार ॥ झालालग्नासीउशीर ॥ वरसत्वरचा
लोंद्या ॥ ९३ ॥ शुद्धसत्वाचाश्वेतवारू ॥ त्यावरीचढिन्नलाकृष्णवरू॥
झालावाद्यांचागजरू ॥ मंत्रोच्चारूद्विजांचा ॥९४॥ आठहीभावहोउनी
गाढे ॥ वारूधरिलादोहींकडे ॥ छंदेंचालतीकृष्णापुढें ॥आणिकेकडेन
चालती ॥९५॥ निजबोधाचेंआतपत्र ॥ शिरींतन्मयाचेंछत्र ॥पहावया
कृष्णवक्र ॥ येतीसत्वरनरनारी ॥९६॥ मदेंगर्जतीअतिगंभीर॥अनुभव
स्वानंदाचेथोर ॥ दोहींबाहींकुंजर ॥ सालंकारपताकी॥९७॥कृष्णचर

णअतिसाजिरे ॥ तैशींअतिशुभ्रचामरें ॥ रत्नदंडींसहजाकारें ॥ मनोहरें ढळताती॥९८॥कृष्णेंसोडिल्यात्यागदेउनी॥अष्टमहासिद्धीनाचणी ॥ नाचतातीचपळपणीं ॥ देखोनिजनींभुलीजे ॥९९॥ सिद्धीनाचतांदेख तीजेथें ॥ जनमीनलेत्यांभोंवतें ॥ पाहोनिविसरलेकृष्णातें ॥ नाचणीं तेभूलले ॥ १०० ॥ चैतन्यबुकाघालीवनमाळी ॥ ज्यासीलागेप रिमळी ॥ देतखुणेच्याअंजळी ॥ पसेदानयाचकां ॥ १ ॥ कृष्णरंगें सुरंगविडे ॥ वांटितातीवाडेंकोडें ॥ जोराहीमागिलेकडे ॥ त्यासी नचढेतोरंग ॥ २ ॥ ऋग्वेदादिसामगायन ॥ गर्जतीवेदबंदीजन ॥ त्याशब्दाचीनिजखुण ॥ सत्यश्रीकृष्णजाणत ॥ ३ ॥ सत्त्वसात्त्विक जगजेठी ॥ घेऊनविवेकाचीवेताटी ॥ दृश्यगलबलामागेंलोटी ॥ कृष्णदृष्टीपहावया ॥ ४ ॥ कृष्णआवडेअतिप्रीती ॥ तैवैष्णवरंगीं नाचती ॥ सांडूनिअहंसोहंवृत्ती ॥ नृत्यकरितीनिजबोधें ॥ ५ ॥ कृ

ष्णासवेंस्वामिणी ॥ शांतिक्षमादयाउन्मनी ॥ आल्यासुखासनींबै सोनी ॥ वरासनींसुभद्रा ॥ ६ ॥ निर्धारूनियांतत्त्वतां ॥ निजबोधा च्याअक्षता ॥ घालितातीकृष्णमाथां ॥ लक्ष्यसर्वथानचुकती ॥ ७ ॥ उग्रसेनवसुदेवो ॥ वाहनींचढलेयादवो ॥ अवघ्यांपुढेंबळिदेवो ॥ म होत्साहोकरीतसे ॥ ८ ॥ सोयरेकृष्णाचेनिजभावीं ॥ भक्तयोगीज्ञा नीअनुभवी ॥ तयांसींवाहनेंबरवीं ॥ कृष्णदेवेंदीधलीं ॥ ९ ॥ एका सलोकतेचावारू॥ एकासीसमीपतारहंवरू॥ एकासीस्वरूपताकुंजरू॥ महाथोरुभद्रजाती ॥ ११० ॥ एकासीदिधलेंअमोल ॥ सायुज्यता चवरडोल ॥ त्याचाअनुभवसखोल ॥ निजात्मबोलहरिजाणे ॥ ११॥ तयासीसर्वथाश्रीहरी ॥ आपणावेगळेंक्षणभरी ॥ कोठेंजाउंनेदीदुरी ॥ सरोवरींनिजभावें ॥ १२ ॥ वऱ्हाडराखावयानिगुती ॥ गुणावता रगुणमूर्ती ॥ करणेंमारणेंधरणेंस्थिती ॥ तिघांहातींभरभारू ॥ १३ ॥

तयातिघांमागितलेकडां ॥ कृष्णपुरुषअतिगाढा ॥ दोहींपक्षींदेख
णाफुडा ॥ भारवऱ्हाडात्यामार्थी ॥ १४ ॥ वऱ्हाडाचीघडमोडी ॥
कृष्णाआंगींनलगेवोढी ॥ अववेपरबाहिरेदवडी ॥ ऐसीपरवडीर
चियेली ॥ १५ ॥ विचारितांनिजनिवाडी ॥ कृष्णावीणअर्धघडी ॥
इकडीलतिकडेनव्हेकाडी ॥ वृथावेडींवळंघती ॥ १६ ॥ भरूनिर
जतमांचेंऔषध ॥ करूनिअग्नियंत्रसन्नद्ध ॥ कृष्णापुढेंअतिविनो
द ॥ एकप्रबुद्धदाविती ॥ १७ ॥ अग्निलावूनठायींठायीं ॥ ममता
जाळितीहवयी ॥ गगनाउसळलीपाहीं ॥ धूपोनठायींनिमाली
॥ १८ ॥ महायंत्रींसुमनमाळा ॥ अग्निपुष्पेंभासतीडोळां ॥ फुलेंम्ह
णतीअबला ॥ पाहतांडोळांतेराख ॥ १९ ॥ अतिलोभाचीचिचुंद
री ॥ अग्निलावूनटाकिलीदूरी ॥ पेटल्यापडतीजनावरी ॥ उरींशि
रींजाळिती ॥ १२० ॥ देऊनिउपशमअनळा ॥ जाळितीक्रोधाचा

भुइनळा ॥ भडभडांनिघतीज्वाळा ॥ तोहोनिमालातत्काळ ॥ २१ ॥
हातींधरूनकृष्णलीला ॥ जाळितीकामाचाहातनळा ॥ धरूनेणे
त्याबरळा ॥ जीवींजिव्हाळापोळित ॥ २२ ॥ पाहतांअत्यंतक
ठिण ॥ तन्मात्रअग्निदेऊनिजाण ॥ सांडितीअहंकाराचाबाण ॥
पळेजीवदचकोनी ॥ २३ ॥ मदमत्सरधूम्रमेळें ॥ एकाचेझांकले
जीडोळे ॥ देहबुद्धीभेंडेंसकळें ॥ विषयबळेंपळालीं ॥ २४ ॥
स्वानुभवाचेमहाथोर ॥ उठावलेजीकुंजर ॥ रगडूनिअहंका
राचेधूर ॥ निरंतरडुल्लती ॥ २५ ॥ सवेंचिनिजतेजचंद्रज्यो
ती ॥ उजळलीजीअवचितीं ॥ प्रकटलीपरमदीप्ती ॥ तेहीस्थितीप
रियेसा ॥ २६ ॥ निःशेषअंधारनाहींजेथ ॥ कृष्णचांदणीयाहूनअ
तीत ॥ तेजप्रगटलेंअद्भुत ॥ संतोषतश्रीकृष्ण ॥ २७ ॥ पदोपदीं
नानात्याग ॥ करितचाललेश्रीरंग ॥ वोवाळण्याअनेक ॥ दोहींभा

गींपडताती ॥ २८ ॥ कौतुकदावावयाश्रीपती ॥ कपटमहामोहाचा हस्ती ॥ आणूनिपुढेंउभाकरिती ॥ भद्रजातीमातला ॥ २९ ॥ नेण तीत्याचीलटकीकळा ॥ देखोनिभयउपजलेंसकळां ॥ कोणपुरेया च्याबळा ॥ चळचळांकांपती ॥ १३० ॥ महामदेंझालामस्त ॥ अ हंकारेंअतिगर्जत ॥ अवासवाजीधांवत ॥ लोकांआंतनिजबळें ॥ ३१ ॥ भ्याडापाठींअधिकलागे ॥ तेतंवसरतीमागेंमागें ॥ अंध कूपापडतीवेगें ॥ मागुतेनिघोंनेदीतो ॥ ३२ ॥ भेडेंलटकींचरगडी ॥ तेणेंचडफडतीचबापुडीं ॥ एकींह्याभेणेंझोंपडी ॥ जिवेंभावेंधरियेली ॥ ३३ ॥ ऐसाजनांसीलाविलाधाक ॥ तंवकृष्णेंखुणाविलासेव क ॥ लाताहाणोनियांदेख ॥ कपटवेषमोडिला ॥ ३४ ॥ धारणा धायेंकपटझोडीं ॥ भवगजहेगोष्टीकुडी ॥ ऐसीदेखणीदृष्टीज्याची चोखडी ॥ भवभयओढीत्यानाहीं ॥ ३५ ॥ चतुर्विधप्रसिद्धदासी ॥

शकुनालागींहृषीकेशी ॥ उभ्यापरिपूर्णकलशेंसीं ॥ महाद्वारासींति ष्ठत ॥ ३६ ॥ कृष्णभांडारतेअनंत ॥ श्रीकृष्णासर्वेचालत ॥ पाहो नियांशुद्धभावार्थ ॥ उचितपदार्थहरादेतसे ॥ ३७ ॥ श्रद्धाशांतिवि रक्ती ॥ याहीदासीअंतींतिष्ठती ॥ श्रीकृष्णवासातेंवांछिती ॥ जा णेश्रीपतीमनोगम ॥ ३८ ॥ जेंजेंकाहींत्यामागत ॥ तेंतेंकृष्णनाथ देत ॥ याहूनिअधिकदेसमर्थ ॥ महाद्वारांतप्रवेशला ॥ ३९ ॥ अं तरींप्रवेशलाकृष्णवरू ॥ सकळांस्वानंदझालाथोरू ॥ अवघेकरिती जयजयकारू ॥ बैसकारूझालेतदां ॥ १४० ॥ सिद्धसामग्रीमधुपर्का सी ॥ विष्टरदिधलाहृषीकेशी ॥ साम्यतेचियाचौरंगासी ॥ श्रीकृ ष्णासीबैसविलें ॥ ४१ ॥ सांडूनिफळाशासमस्त ॥ अर्घ्यअर्पिलें सफळित ॥ सुरनरकौतुकपाहत ॥ सिद्धसमस्ततेथेंआले ॥ ४२ ॥ पाद्यालागींआणितीतीर्थ ॥ त्रिगुणत्रिवेणीअतीत ॥ चैतन्यप्रभा

हेशोभत ॥ यथोचितमनकर्णिका ॥ ४३ ॥ उदकघालीशुद्धमती ॥ चरणप्रक्षाळीनृपती ॥ जेथोनितीर्थाचीउत्पत्ती ॥ तेपूजितोश्रीचरण ॥ ४४ ॥ चरणप्रक्षालनाठेविलेंअंबू ॥ तंवपातलातीर्थकदंबू ॥ आम्हांसीलाभद्यावाएकथेंबू ॥ चरणांबुश्रीहरीचा ॥ ४५ ॥ मूळमाधवींजाऊनिपाहें ॥ कुदंबतीर्थअद्यापिआहे ॥ भाग्यवंततेथेंनोहे ॥ कृष्णपायींतेंतीर्थ ॥ ४६ ॥ शुद्धमतीनेंआपण ॥ कृष्णासीदिधलेंआचमन ॥ तीनवेळांनकरीजाण ॥ सर्वापोशनएकवेळां ॥ ४७ ॥ ब्रह्मपदींचाअधिष्ठाता ॥ त्यासीदेतीब्रह्मसूत्रा ॥ मानदेतोवेदशास्त्रां ॥ श्रुतिव्यवहारातोरक्षी ॥ ४८ ॥ चंदनपुष्पेंटिळेमाळा ॥ भावेंपूजिलाघनसांवळा ॥ आनंदभीमकभूपाळा ॥ परब्रह्मडोळांदेखतां ॥ ४९ ॥ हस्तमात्राकर्णमात्रा ॥ कृष्णासिवोपिल्याविचित्रा ॥ बाहुभूषणींजडितमुद्रा ॥

पीतांबरअर्पिलें ॥ १५० ॥ दधिमधुएकत्रता ॥ करींघातलेंअच्युता ॥ मेहुणेम्हणतीकृष्णनाथा ॥ लाजसर्वथानधरावी ॥ ५१ ॥ गोकुळींचोरुनिदधिखातां ॥ तुम्हांसीलाजनाहींसर्वथा ॥ आम्हींनिजभावेंअर्पितां ॥ कांलाजतांनिजचोरा ॥ ५२ ॥ सलज्जहांसेशुद्धमती ॥ वऱ्हाडीवऱ्हाडिणीहांसती ॥ निष्कर्मासीकर्मप्राप्ती ॥ जनवदतीविपरीत ॥ ५३ ॥ भीमकम्हणेप्रतिगृह्यतां ॥ प्रतिगृह्णामिम्हणेअच्युत ॥ ठकपडिलेंनृपनाथा ॥ मगतत्त्वतांविचारी ॥ ५४ ॥ खूणबोललेकृष्णस्वामी ॥ दानदेतोंएकआम्ही ॥ हाहीभावसांडूनितुम्ही ॥ मगप्रतिगृह्णामिसर्वंची ॥ ५५ ॥ संकल्पसोडितांतत्काळ ॥ दधिमधुसेवीगोपाळ ॥ भीमकाचेंजन्मसफळ ॥ सकळकुळउद्धरिलें ॥ ५६ ॥ देउनीकृष्णासीआचमन ॥ सर्वेचिकेलेंकरक्षालन ॥ गुरुम्हणतीसावधान ॥ नाहींव्यवधानलग्नासी

॥ ५७ ॥ कृष्णचरणजेथेंपडे ॥ घातलेतेथेंपूर्णपायघडे ॥ कृष्णचालविलापुढें ॥ वाडेंकोडेंलग्नासी ॥ ५८ ॥ भीमकीभावार्थेंआइती ॥ पर्णावयानिजपती ॥ गौरीहरानिजस्थिती ॥ उपचारप्रीतीपूजीतसे ॥ ५९ ॥ कृष्णासीअंत्रपाटपुढें ॥ बोलतांबोलणेंहेंकुडें ॥ श्रोतेम्हणतीनशुचीझाडें ॥ लग्नविवाडेंलागोंद्या ॥ १६० ॥ आधींचकृष्णकथासखोल ॥ त्यावरीतुझेरसाळबोल ॥ जाणतीसप्रेमाचीबोल ॥ येतातीडोलसुखाचे ॥ ६१ ॥ ऐकोनश्रोतयांचेंवचन ॥ आनंदलाजनार्दन ॥ मनेंकरूनिलोटांगण ॥ वंदिलेचरणनिजभावें ॥ ६२ ॥ येरीकडेघटिकापूर्ण ॥ म्हणतीसावधानसावधान ॥ नाहींउरलेंव्यवधान ॥ हरिचिंतनकरावें ॥ १६३ ॥ इति श्रीमद्भागवतेमहापुराणेदशमस्कंधेहरिवंशसंहितासंमतेरुक्मिणीस्वयंवरेलग्नअतिकालसमयोनामपंचदशःप्रसंगः ॥ १५ ॥ ॥

प्रसंग १६ वा.

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ अंतरपटआहेज्यासी ॥ वेगेंसावधकरात्यासी ॥ पळअक्षरनिमिषोनिमिषीं ॥ हरिचरणासीचिंतावें ॥ १ ॥ सद्गुरुम्हण तीसावधान ॥ घटिकाहोऊंआलीपूर्ण ॥ वचनींद्यावेंप्रतिवचन ॥ सावधानपरिसावें ॥ २ ॥ सांडाचौघींचीकळकळ ॥ महामौनेंसींर हानिश्चळ ॥ लग्नघटिकाभरेचपळ ॥ अतिसबळवेगेंसीं ॥ ३ ॥ अं गींधरूनिजाणपण ॥ वचनानदेतीप्रतिवचन ॥ तेणेंचिवचनेंत्यासी दूषण ॥ सावधानपणत्यानाहीं ॥ ४ ॥ अतिसमयोवर्तेलग्न ॥ दोहीं पक्षींचेंसावधान ॥ अच्युतचिंतनींराखामन ॥ सावधाननिजबोधें ॥ ५ ॥ ओंपुण्याहपडलीमिठी ॥ द्वैतभावाचीसुटलीगांठी ॥ सुट लाअंतःपटदृष्टी ॥ उठाउठीहरीवरी ॥ ६ ॥ भीमकीमाथांएकाएक ॥ कृष्णअक्षताघालीदेख ॥ तेचिमस्तकींहस्तक ॥ परमसुखपावली

॥ ७ ॥ भीमकीकृष्णाचियामाथां ॥ घालूंजायजंवअक्षता ॥ कृष्ण चिदेखेसभोंवता ॥ सबाह्यतापरिपूर्ण ॥ ८ ॥ कृष्णदेखेजिकडेतिक डे ॥ अक्षताघालीचहूंकडे ॥ पुरोहितम्हणतीलागलेंवेड ॥ कृष्णानि वाडेंनोळखसी ॥ ९ ॥ कृष्णालागींपरमपिसी ॥ माळघालूनिरथीं होतिसी ॥ शेखीं कृष्णातेंनोळखसी ॥ केवींनांदसीसंसारीं ॥ १० ॥ ऐसेंहेंझालेंपाणिग्रहण ॥ कृष्णेंप्रतीतिपाहिलीजाण ॥ मगबांधावया कंकण ॥ शुद्धसुतेंसुतविती ॥ ११ ॥ पहिलेंसूक्ष्मअतिअत्यंत ॥ तें चिअष्टधावाढत ॥ स्थूळमानेंदृश्यहोत ॥ मगतोडितितडतडां ॥ १२ ॥ पहिलेंदुखंडकेलेंजाण ॥ त्रिगुणगुणेंघालीवळण ॥ अर्ध स्त्रीनामकंकण ॥ अर्धजाणकृष्णपुरुषा ॥ १३ ॥ एकचितंतुद्वैतझा ला ॥ स्त्रीनामेंबाणला ॥ अर्धपुरुषत्वपावला ॥ करींबांधिलेंकृष्णा

चे ॥ १४ ॥ फेडिलें मायेचें वधुवस्त्र ॥ अष्टपुत्रीपीतांबर ॥ नेसली कृष्णमय विचित्र ॥ तेणें सुंदर शोभली ॥ १५ ॥ मलीन वास सांडी प्रकृती ॥ सांडिलें दोन्ही पक्षीं न घेती ॥ सलोभ उपाध्ये तें नेती ॥ मग भांडती परस्परें ॥ १६ ॥ भीमकीनें वरिलें नारायणा ॥ झळकत दृश्य करीं कंकणा ॥ सौभाग्यद्रव्यें देतसे राणा ॥ अहेवपणें श्रीकृष्णें ॥ १७ ॥ दिव्य शोभा शोभे कृष्ण ॥ तेथींची शोभा वर्णी कोण ॥ जाणती अनुभवी सुजाण ॥ सुखसंपूर्ण तेथींचें ॥ १८ ॥ जीवीं जीवा पडली मिठी ॥ बाहेर पालव बांधिल्या गांठी ॥ भीमकी कृष्णा पाहे दृष्टीं ॥ हरुष पोटीं न समाये ॥ १९ ॥ विवाहहोमा लागा श्रीहरी ॥ वेगें चला बहुल्यावरी ॥ कडे घ्यावी जी नोवरी ॥ लहानथोरीं वेढिला ॥ २० ॥ नोवरी धरितां चि हातीं ॥ नारी मीनल्या नेणों किती ॥ प्रकृतीं वेढिला श्रीपती ॥ अडकले ती

गोविंदा ॥ २१ ॥ बाईल हातीं धरिल्यासाठीं ॥ कृष्ण गोंविला जगजेठी ॥ येरां जीवांची काय सी गोष्टी ॥ बैसतां पाटीं गोंडला गे ॥ २२ ॥ कृष्ण विचारी निजवृत्ती ॥ मज चावरी माझी प्रकृती ॥ माझे निगम नइशींनिश्चितीं ॥ लाजूं किती लटिका ची ॥ २३ ॥ हे बैसली माझिये कडिये ॥ जीवें भावें मज हे पडिये ॥ प्रपंचाचे आतुले कडिये ॥ नामरूप इचेनी ॥ २४ ॥ मजवीण हे नोवरी ॥ पुढें न चले पाऊलभरी ॥ लटकीला जसोडूनि दुरी ॥ वचन करी वडिलांचें ॥ २५ ॥ आंगा नाळ तां श्रीहरी ॥ हात न लावितां नोवरी ॥ उचलोनि आणिली बहुल्यावरी ॥ नरनारी हांसती ॥ २६ ॥ विवाहहोम झाला संपूर्ण ॥ सप्तपदी पाणिग्रहण ॥ भीमकें दिधली वरदक्षिणा ॥ भूरिदान वांटिलें ॥ २७ ॥ कान पिळूं मेहुणे किती ॥ होईल रुक्मिया ची गती ॥ रूप विडंबील

श्रीपती ॥ याचीख्यातीतिहींलोकीं ॥ २८ ॥ त्यांचाजाणोनियां
भावो ॥ कृष्णेंफेडिलासंदेहो ॥ मेहुणेगौरविलेपहाहो ॥ दिव्यांब
रींभूषणीं ॥ २९ ॥ भीमककृष्णासीविनंतीकरी ॥ चतुर्थहोमआमु
चेघरीं ॥ करावाजीकृपेकरी ॥ सहपरिवारींसुहृदेंशीं ॥ ३० ॥ प
हावयासुनमुखासी ॥ मूळपाठवावरमायेसी ॥ भवऱ्याकळसआहे
तिजपाशीं ॥ निर्षेवेगेंसीशुद्धमती ॥ ३१ ॥ कृष्णदेवजिच्याहृदया
सी ॥ धन्यधन्यतिचेकुशी ॥ शुद्धमतीलागेपायांसीं ॥ देवकीसीप्रा
र्थितये ॥ ३२ ॥ बसविलीसुखासनीं ॥ लागलावाजंत्रांचाध्वनी ॥
विंजणेघालितीदोघीजणी ॥ पैरावणीदोहींपदीं ॥ ३३ ॥ शुद्ध
मतीदेतसेविडिया ॥ पीकधरावयासुवर्णघडिया ॥ श्रीगिरिवरीडो
लतीगुढिया ॥ पायघडियापदोपदीं ॥ ३४ ॥ चांदवेमोतिलगवि

स्तारें ॥ दोहींबाहींढळतीचवरें ॥ देवकीसमारंभेंथोरें ॥ आणिली
गजरेंमांडवा ॥ ३५ ॥ कृष्णरुक्मिणीअतिगोमटीं ॥ साजिरींवधु
वरेंदेखिलींदृष्टीं ॥ ऐसाजोडानाहींसृष्टीं ॥ माझीदृष्टीझणींलागे
॥ ३६ ॥ देवकीयेउनीआपण ॥ दोघांउतरीनिंबलोण ॥ कृष्णनिं
बलोणासींहुताशन ॥ मुखपसरोनिधाविन्नला ॥ ३७ ॥ कृष्ण
निंबलोणपडतांमुखीं ॥ तेणेंमुखसरतेंझालेंतिहींलोकीं ॥ हेंजाणो
नियांज्ञिकीं ॥ अतिसाक्षेपींसादर ॥ ३८ ॥ कृष्णनिंबलोणअ
तिसाक्षेप ॥ करितांहरलेत्रिविधताप ॥ जाऊनदेहसंताप ॥ सुख
रूपतोझाला ॥ ३९ ॥ सूनबैसवूनमांडीवरी ॥ कृष्णश्रवणजडित
भंवरी ॥ कानींवातलीनिर्धारीं ॥ कळसवरीधैर्याचा ॥ ४० ॥
मुक्तामोतिलगगंभीर ॥ श्रवणींबाणल्यासाचार ॥ तेणेंशोभलीसुं

दूर ॥ मनोहरसकळिकां ॥ ४१ ॥ लग्नलागलियायेरेदिवशीं ॥ सोहळामांडिलावधुवरांसीं ॥ मूळपाठविलेंहळदीसीं ॥ यादवांसी भीमकें ॥ ४२ ॥ मूळपाठविलेंसकळां ॥ दोहीबाहीबारासोळा ॥ करवलीसुभद्रावेल्हाळा ॥ चालेसुढाळाउन्मनी ॥ ४३ ॥ अत्यं तशहाण्यासुवासिनी ॥ आणिकआल्यानवजणी ॥ कृष्णाची खुतखावणी ॥ त्याजाणोनीवर्तती ॥ ४४ ॥ वडिलपणेंअतिश्रेष्ठ ॥ सकळांमाजीवरिष्ठ ॥ शांतिचालिलीचोखट ॥ अतिलोभिष्टश्री कृष्ण ॥ ४५ ॥ सभाबैसलीनिजबोधें ॥ ढवळेगातीस्वानंदें ॥ हळदीआरंभिलीविनोदें ॥ झालासावधअधिकारी ॥ ४६ ॥ पा होंजाणतीकृष्णकौतुक ॥ तेहीसावधझालेलोक ॥ अनधिकारियां लगबगदेख ॥ पाहतीमुखवनितांचें ॥ ४७ ॥ वधुवरेंपाहतांनिवेम

न ॥ दोन्हींपक्षींसावधान ॥ कोणीनबोलतीवचन ॥ पडिलेंमौनस कळिकां ॥ ४८ ॥ चौवीजणीअतिचपळा ॥ कुजबुजतीवेळोवे ळां ॥ कैशाझाल्यातीतोंडाळा ॥ शब्दचाळानसांडिती ॥ ४९ ॥ शांतिम्हणेपरत्यासरा ॥ सांगेनतेंतुम्हींकरा ॥ कुर्वंडीश्रीकृष्णवरा ॥ लोणउतरासर्वस्वें ॥ ५० ॥ स्नेहेंउजळूनियांवाती ॥ भीमकीसन्मु खदाविती ॥ येरीनातळेजीहातीं ॥ स्नेहवृत्तीनावडे ॥ ५१ ॥ कु रवंडीनधरितांहातीं ॥ मायधायशंकल्याचित्तीं ॥ मगबोललीनि जशांती ॥ नव्हेश्रीपतीहेंयोग्य ॥ ५२ ॥ जयादीपाचियेमेळीं ॥ ननिघेस्नेहधूम्रकाजळी ॥ तैसादीपकउजळी ॥ मगवोंवाळीश्रीकृष्णा ॥ ५३ ॥ ऐकोनिभीमकीझालीसुखी ॥ खुणबाणलीनेटकी ॥ जीवींजीवाचियेवोळखी ॥ परमपारखीतोजाणे ॥ ५४ ॥ निर्धू

मअग्नीच्यानिजमेळीं ॥ कृष्णदीपेंदीपउजळी ॥ आकाशलोपलेंप्र
भेतळीं ॥ भावेंवोंवाळीश्रीकृष्ण ॥ ५५ ॥ नकळेभीमकीचेंलाघ
व ॥ सकळहीम्हणतीधन्यभाव ॥ आतांघेऊनियांनांव ॥ पायमा
गेंकृष्णाचे ॥ ५६ ॥ ऐकोनिजनांचियेगोष्टी ॥ भीमकीदचकली
पोटीं ॥ कायआतांबोलोंगोष्टी ॥ नदिसेसृष्टींनामरूप ॥ ५७ ॥
याच्यानामरूपभेदा ॥ व्यक्तिनाणवेचिवेदा ॥ पुढारींवाढनचले
शब्दा ॥ नेतिअनुवादापरतल्या ॥ ५८ ॥ पाहतांरूपाचादुष्का
ळ ॥ घालीसाकारतेचाआळ ॥ लावितांनामाचाविटाळ ॥ तेणें
गोपाळशोभला ॥ ५९ ॥ सर्वेंचिम्हणेकळलेंचित्ता ॥ गोइंद्रियां
हानियंता ॥ यासीगोवळाम्हणतां ॥ दोषसर्वथामजनाहीं ॥ ६० ॥
ऐसेंविचारूनिवेल्हाळा ॥ लक्षलाविलेंचरणकमळा ॥ वेगींपायघ्यागो

पाळा ॥ भीमकबाळाबोलली ॥ ६१ ॥ तंवपिटिलीटाळियाटा
ळी ॥ ऐकोनिहांसिन्नलावनमाळी ॥ भीमकीयेंभलीकेलीशंडोळी ॥
खूणवनमाळीजाणत ॥ ६२ ॥ ऐकोनभीमकीच्याबोला ॥ कृ
ष्णदेवोमानवला ॥ वर्ततखुणाजाणतआपुला ॥ देतपाउलास्वानं
दें ॥ ६३ ॥ अबलासांगतीवडिलां ॥ येणेंअभिमानसांडिला ॥
कृष्णबाइलेआधीनझाला ॥ तिच्याबोलामाजीवर्ते ॥ ६४ ॥
कृष्णदेखोनिबहुकाळा ॥ हळदीलावीवेळोवेळां ॥ उठोनियांघन
सांवळा ॥ अतिसोज्वळाकरूंपाहे ॥ ६५ ॥ जेंजेंकृष्णाआंगीं
लागे ॥ तेंतेंकांहींकेलियाननिघे ॥ भीमकीउठीलागवेगें ॥ मळी
ननिघेसर्वथा ॥ ६६ ॥ अत्यंतनिर्मळवनमाळी ॥ निजनिर्मळननिघेम
ळी ॥ चोखटलीभीमकबाळी ॥ नदेखेतळींमळवह्रू ॥६७॥ पाहतांकृ
ष्णचरणरेखा ॥ चरणींदेखेतिहींलोकां ॥ भीमकीलग्नींसुलग्नदेखा ॥

उटणेंहरिखाहोतसे ॥६८॥ कृष्णचरणींनिजस्वरूप ॥ देखतांआलास्वे
दकंप ॥ नेत्रींदाटलेंजीबाष्प ॥ विकळस्वरूपमूर्छित ॥६९॥ सद्गुरुम्हण
तीसावधान ॥ कृष्णचरणींदृढमन ॥ धैर्यराखोनिजाण ॥ विकळपण
येऊंनेदी ॥७०॥ मोहेंधांविन्नलीधाय ॥ म्हणेतुजझालेंकाय ॥ क्षणादृष्टी
लागेलमाय ॥ उचलोनिकडियेघेतली ॥७१॥ कृष्णचरणींजेंअनुभवि
लें ॥ तेंतंवनबोलवेबोलें ॥ भीमकीयेंशहाणपणकेलें ॥ खुणेंवारिलेंमाये
सी ॥७२॥ पाळीआलीकृष्णाकडे ॥ एकेचिहातींफेडींबिरडें ॥ नफिटे
तरोरोकडें ॥ दंडवतघडेभीमकीसी ॥७३॥ मेहुणेपणाचेपरीपोटीं ॥
विषयतृष्णेचियेदृष्टीं ॥ बिरडयापडल्यासुबद्धगांठी ॥ केवींजगजेठीसो
डील॥७४॥मेहुणेम्हणतीहाजगजेठी ॥ जाणेबिरडयांचीहातवटी ॥ अ
भ्यासकेलायमुनेतटीं ॥ दाटोदाटींगौळणींसीं ॥ ७५ ॥ वर्मकर्मबो
लतीखुणा ॥ यादवम्हणतीश्रीकृष्णा ॥ बिरडयापाहतोकैसेना ॥ तूं

देखतानिजदृष्टीं ॥ ७६ ॥ महावीरांचेंबिरडेंपडलें ॥ तेंतुवांएकले
नेंफेडिलें ॥ मेहुणेनलाजतीबोलतांबोलें ॥ रुक्मियादिधलेंतेंदीजे
॥७७॥ सासुसासऱ्यांचीआवडी ॥ देवकीवसुदेवाचियेगोडी ॥ म्हणती
कृष्णाबिरडेंफेडीं ॥ वचननमोडींवडिलांचें ॥ ७८ ॥ कृष्णअवलोकी
कृपादृष्टीं ॥ बिरडयांच्यासुटल्यागांठी ॥ द्वैतकांचोळीसमदृष्टी ॥
फेडाजगजेठीतत्काळ ॥ ७९ ॥ पहायेंणेंनवलकेलें ॥ दृष्टिमात्रेंचि
उकलिलें ॥ नसोडितांतोडिलें ॥ बिरडेंकाढिलेंनिजदृष्टीं ॥ ८० ॥
पाहतांकृष्णदृष्टीकडे ॥ फिटेसंसारबिरडें ॥ त्यासींहेंदुर्घटकेवढें ॥
फेडितांबिरडेंनोवरीचें ॥ ८१ ॥ नानाव्रतेंतपेंदानें ॥ योगयागादि
साधनें ॥ करितांशिणलेयोगीजन ॥ तरीकृष्णचरणनपावती ॥८२॥
भीमकीदैवाचीपैंचांग ॥ परमभाग्येंअतिसभाग्य ॥ पावलीकृष्णाचें
अर्धांग ॥ भावेंश्रीरंगभोगित ॥ ८३ ॥ श्रीकृष्णसन्मुखभीमकी ॥

बैसविलीजीकौतुकीं॥ लाजेंझालीअधोमुखी ॥ कृष्णाकडेनपाहे॥८४॥ तंवतंळवटींएकाएक॥देखतीझालीकृष्णमुख ॥ पाठमोरीपाहतांदेख ॥ देखेसन्मुखश्रीकृष्ण ॥ ८५ ॥ वामसव्यदोहींकडे ॥ देखेश्रीकृष्णा चेंरूपडें ॥ आतांमीरिघोंकोणीकडे ॥ चहूंकडेहरिदिसे ॥ ८६ ॥ ऐशापरीअतिसंकटीं ॥ लाजतांकृष्णदेखेदृष्टीं ॥ लाजसांडूनिगोरटी ॥ उघडीदृष्टीहरिरूपीं ॥ ८७ ॥ भीमकीसुकुमारगोमटी ॥ कृष्णाइये सींहळुचउठीं ॥ कठिणहस्तेंतूंजगजेठी ॥ मल्लमुष्टीमर्दिले ॥ ८८ ॥ तुझालागतांचीहात ॥ देहंबुद्धीचाकरीघात ॥ याचलागींजीवभीत ॥ तुझीमातनकरवे ॥ ८९ ॥ रेवतीम्हणेजीयादवा ॥ आधींध्यावेंइच्या नांवा ॥ मगहळदीइसींलावा ॥ देवाधिदेवाश्रीकृष्णा ॥ ९० ॥ कृष्णम्हणेहळदीमिसें ॥ मजचीलावूंआल्यापिसें ॥ नांवरूपमज नदिसे ॥ कायम्यांकैसेंम्हणावें ॥ ९१ ॥ नामरूपाचीव्यवस्था ॥

रुक्मिणीचजाणेतत्त्वतां ॥ माझ्याआंगींनाहींसर्वथा ॥ नामघेतांमी नव्हे ॥ ९२ ॥ आग्रहनकरावागोपाळा ॥ नामरूपातूंचिजिव्हा ळा ॥ व्यर्थचाळविशीअबळा ॥ सुखसोहळातुझेनी ॥ ९३ ॥ कृष्ण खूणसांगेजीवींची ॥ नामरूपेंअतिरूपाची ॥ सगुणगुणेंहेगुणाची॥प्रि याआमुचीजनदृष्टीं ॥९४॥ कृष्णम्हणेरुक्मिणीदेवी ॥ नामरूपातूंचि अवघी ॥ मजपरिसतूंचिबरवी ॥ हांसिजेसर्वीऐकोनी ॥९५॥ हळदी घेऊनिश्रीरंगें ॥ उटिलींभीमकीचींअष्टांगें ॥ येरीनिवतसेसर्वांगें ॥ जाणतीआंगेंअनुभवी ॥ ९६ ॥ चरणींउद्धरलीशिळा ॥ तेकरभोगी भीमकबाळा ॥ मृदुपणाचाजिव्हाळा ॥ जाणतीकळानिजभक्त ॥९७॥ हातंवब्रह्मादिकांचाईश॥हळदीमिषेंहृषीकेश ॥झालाभीमकीचादास ॥ जगन्निवासजगदात्मा ॥९८॥ दासाचेंहीदास्यकरणें ॥ हेंतंवश्रीकृष्ण चिजाणे ॥ उच्छिष्टभक्तांचेंकाढणें ॥ स्वामीपणेंनेणेफुगों ॥ ९९ ॥

कृष्णसाचारदेवाधिदेवो ॥ फेडीभक्तांचासंदेहो ॥ जैसाजैसाभक्तभावो ॥ तैसादेवोहोतसे॥१००॥ भक्तभावाच्याआवडी ॥ धूतरणांगणींवोडीं ॥ भक्तभावाचीनिजगोडी ॥ जाणेधडफुडीश्रीकृष्ण ॥ १ ॥ कृष्णचरणीं सत्यसमता ॥ सुरंगभावार्थअक्षता ॥ भीमकीयेंचरणींठेविलामाथा ॥ लाजसर्वथानधरीच ॥ २ ॥ ऐकोनिहरिखलीवेल्हाळा ॥ धन्यदशा आलीकपाळा ॥ चरणवंदूनगोपाळा ॥ भीमकबाळाउल्हासली ॥३॥ हरिखेंनमूंपाहेगोरटी ॥ पूर्वीलसख्यावक्रदृष्टी ॥ देखतांलाजलीपोटीं॥भेदउठेशंकेचा ॥४॥ तेणेंचुकविलेसमचरण॥ वृथागेलेंजीनमन ॥ मायेसकटहांसतीजन ॥ येरींअभिमानधरियेला ॥ ५ ॥ थोरअभिमानलीबाळी ॥ धरीअंगुष्ठकरतळीं ॥ नमनचुकोंनेदीचयेवेळीं ॥ तंववनमाळीहांसत ॥ ६ ॥ येरीमस्तकजंवलोटी ॥ तंवसमचरणापडलीमिठी ॥ अभिमानेंकेलीहिंपुटी ॥ पायललाटींनलागती ॥ ७ ॥

नमस्कारालागींगेली ॥ येरीमागुतीआंगेंलविली ॥ तंवसमसाम्यपाउलीं ॥ कांहींकेल्यानातुडती ॥ ८ ॥ जितुकेंअभिमानाचेंबळ ॥ तितुकेंनिजदृष्टींपडळ ॥ तेणेंचुकविलेंचरणकमळ ॥ वेगेंवेल्हाळगजबजली ॥ ९ ॥ वियोगनसाहवेपोटीं ॥ ऊर्ध्वश्वासेंस्फुंदेगोरटी ॥ चरणनलागतीललाटीं ॥ कपाळपिटीनिजकरीं ॥ ११० ॥ दुःखेंम्हणतसेकटकटा ॥ मरमरदुष्टाअदृष्टा ॥ कृष्णपावलियागोष्टीफुकटा ॥ चरणललाटींनलागती ॥ ११ ॥ लोकम्हणतीसकळ ॥ धन्यभीमकीचेंकपाळ ॥ तेंहेंआजिझालेंनिष्फळ ॥ चरणींकपाळनातळे॥१२॥ मनींहोतीऐशीआस ॥ करूनिउटणियांचेंमिस ॥ कृष्णनमीसावकाश ॥ हेंहीउदासभाग्यमाझें ॥ १३ ॥ चरणनपावेचीकपाळ॥जीवींलागलीतळमळ ॥ गात्रेंझालींविकळ ॥ परमविव्हळहोतसे॥१४॥ चंडवातेंजैसीकर्दळी ॥ उलथूंपाहेभूमंडळीं ॥ त्याहूनअधिकभीमक

बाळी ॥ गात्रेंसकळीकांपती ॥ १५ ॥ नेत्रींअश्रूंचियाधारा ॥ अंग कांपेथरथरां ॥ चरणवियोगेंसुंदरा ॥ शरीरभाराउबगली ॥ १६ ॥ गळतीअव्यवस्थभूषणें ॥ करमुद्रिकाआणिकंकणें ॥ पडलींअवशे षितप्राणें ॥ सत्त्वगुणेंमूर्च्छित ॥ १७ ॥ जीवनावेगळीमासोळी ॥ तेवींतळमळीभीमकबाळी ॥ उद्धवतळमळलातयेवेळीं ॥ आनंदजळीं वर्षत ॥ १८ ॥ उद्धवम्हणेकृष्णनाथा ॥ तुझीअवस्थाशोधितांचि त्ता ॥ विनोदकरिसीभक्तहिता ॥ चरणींमाथाठेवूंदे ॥ १९ ॥ मग धांवोनियांलवलाहें ॥ धरूनभीमकीचींबाहें ॥ म्हणेउठींउठींवोमाये ॥ वंदींपायकृष्णाचे ॥ २० ॥ सांडींसांडींलाजअभिमान ॥ निर्विक ल्पराखींमन ॥ वृत्तीकरूनिसावधान ॥ हरिचरणवंदावे ॥ २१ ॥ उद्धवाचियावचनीं ॥ दृढविश्वासलीरुक्मिणी ॥ लाजसांडिलीनिव टूनी ॥ हरिचरणींनिर्लज्जा ॥ २२ ॥ समचरणांचियाभेटी ॥ सुट

ल्याअहंसोहंगांठी ॥ उठूंविसरलीगोरटी ॥ घालीमिठीहरिचरणीं ॥ २३ ॥ वृत्तीसींझालेंसमाधान ॥ खुंटलाशब्दतुटलेंमौन ॥ भोगि ताहेचैतन्यघन ॥ समचरणवंदित ॥ २४ ॥ उपरमलीविषयदृष्टी ॥ निजानंदेंकोंदलीसृष्टी ॥ तेथेंहरपलीत्रिपुटी ॥ उठाउठींनिजलाभ ॥ २५ ॥ कृष्णचरणींजडलीकैशी ॥ देहविदेहनाठवेतिशीं ॥ विसर लीविवाहसोहळ्यासी ॥ कृष्णसाम्यासींसमसाम्य ॥ २६ ॥ नोव रानोवरीनाठवेहेतू ॥ आणवाहूनिगेलादृष्टांतू ॥ अर्थस्वार्थआणीक परमार्थू ॥ झालाअनंतुअनंतीं ॥ २७ ॥ हरिम्हणेवेल्हाळा ॥ दि सेदेहभावींविकळा ॥ मायधायकरितीकोल्हाळा ॥ सोयरियांसकळ मिळोनी ॥ २८ ॥ ऐशाकरितीकथागोष्टी ॥ पायांलागलिया साठीं ॥ जीवभावासीपडलीतुटी ॥ वरजगजेठीवरूंनये ॥ २९ ॥ लौकिकपरमार्थासींकेवळ ॥ दोहींपक्षींपडेलविकळ ॥ मजवरीर

चितीलटकाआळ ॥ नानाशब्दजाळतर्कांचे ॥ १३० ॥ ऐशीउफ
राटीविकडी ॥ पडलींदेवांसीसांकडीं ॥ सावधानहेंधडफुडी ॥ केवीं
तांतडीहायेईल ॥ ३१ ॥ भीमकीनिजसुखाअंतरीं ॥ वेगेंप्रवेशला
श्रीहरी ॥ तोहीविसरलासुंदरी ॥ सावधानकरीवायां ॥ ३२ ॥ दे
वोदेवीझालींएक ॥ भेदफिटलानिःशंक ॥ यालागींनिजसुखटकम
कू ॥ चेतवीदेखकोणकोणा ॥ ३३ ॥ सहजींसहजमेळीं ॥ निजबोधें
वनमाळी ॥ स्वभावेंभीमकबाळी ॥ सावधकेलीसवेग ॥ ३४ ॥
निर्जीनिजसुखावेगळीं ॥ ननिवडेकवणेकाळीं ॥ करूनिअहंकारा
चीहोळी ॥ होयवेल्हाळीसावध ॥ ३५ ॥ तिसींदेहाजरीयेणें ॥
तरीदेहऐसेंनम्हणें॥अवघेंआंगेंचीआंगवणें॥ पूर्णपणेंरचियेलें ॥ ३६ ॥
चराचरजेंजेंदिसे ॥ तेंतेंअवघेंमीचअसें ॥ जीवशिवझालेमंदसे ॥ रि
तेंनदिसेमजविणें ॥ ३७ ॥ यापरीकृष्णरुक्मिणी ॥ सावधझालींऐ

क्यपणीं ॥ मायागेलीनिंबलोणकरूनी ॥ वोंवाळुनीसर्वस्वें ॥ ३८ ॥
ऐक्याचियाबहुल्यावरी ॥ दोन्हीवधुवरेंसाजिरीं ॥ बैसलींअभिनव
प्रीतीकरीं ॥ निजनिर्धारींस्वलीला ॥ ३९ ॥ भरलीनमस्काराची
वारी ॥ तंवकृष्णेंकेलीचोरी ॥ लिंगदेहाचेगांठीभीतरीं ॥ डावश्रीह
रीचोरिला ॥ १४० ॥ पालव्यापालवीदिधल्यागांठी ॥ चहूंवेदा
च्यासोडिल्यागुंठी ॥ पायांलागतांगोरटी ॥ नेदीमहाहठीहटवादी
॥ ४१ ॥ चैतन्यचोरहानिजदृष्टि ॥ सोडीतसेअभ्यंतरींच्यागांठी ॥
घेतलेंदेऊंनेणेजगजेठी ॥ व्यर्थचावटीकांकरितां ॥ ४२ ॥ आंबा
शिंपावयागोरटी ॥ कडेघेऊनियांकृष्णउठी ॥आइतीकेलीसेगोमटी ॥
कुंकुमेंवाटीपरिपूर्ण ॥ ४३ ॥ ओंकारबीजदृढमूळ ॥ सहजवृक्षतोसु
नीळ ॥ वाढिन्नलासेकोमळ ॥ अर्धमात्रापरियंत ॥ ४४ ॥ आगमनि
गमतेचिपानें ॥ वैराग्यमोहरांचींसुमनें ॥ मोहरलाकवणेमानें ॥श्रद्धा

जीवनेंसपोष ॥ ४५ ॥ परिमळालाधलेंसाचार ॥ रुंजीकरितीमुमु
क्षुभ्रमर ॥ आमोदरसभावसादर ॥ झणत्कारसांडूनी ॥ ४६ ॥ स्वा
नंदवसंताचेंरिघवणें॥व्रक्षनित्यनवातेणेंगुणें ॥ संतकोकिळांचींसुटलींमौ
नें ॥ निजबोधेंकरितीटाहो ॥४७॥ सकळफळेंफळल्यापाठीं ॥ आम्रव्र
क्षफळेंशेवटीं ॥ रसस्वादाचियाखोटी ॥ पोटींचीआंठीसांडिली॥४८॥
निजरसेंजोमुराला ॥ तोचिसज्जनींसेविला ॥बहुकायबोलोंबोल॥।आंबा
शिंपोंगेलाश्रीकृष्ण ॥४९॥ तेथेंकेलीनवलकुसरी ॥ सन्मुखपाहतांनो
वराश्रीहरी॥विन्मुखपाहतांतेंचिनोवरी॥मांडीवरीबैसविली ॥ १५० ॥
शेंड्याहूनिसमूळीं॥अखंडएकधारलागली ॥ आंबाशिंपीभीमकबाळी॥
चौघीवेल्हाळीतेथेंगाती ॥५१॥प्रकृतीपुरुषदोवेंजणें ॥ आंबाशिंपिती
एकपणें॥चूततरुविस्तारलातेणें ॥ अच्युतपणेंजगासीं॥५२॥ आंबाशीं
पोनिगोरटी॥कृष्णासहितवेगेंउठी ॥ हाताचीरितीनव्हेवाटी ॥ कृष्ण

पूर्णदृष्टींपहातसे॥५३॥त्रिगुणगुणातीतजाण ॥ तिसरेदिवशींतेंलवण ॥
करूनिनोवरीसींअर्पण ॥ वाणपालटलेंचतुर्था ॥ ५४ ॥ श्रीकृष्णा
सींवाणपालटण ॥ नामरूपाचेवासपूर्ण ॥ स्थितिकाळासींदेऊनिमा
न ॥ लीलाश्रीकृष्णनेसला ॥५५॥ वाणपालटणेंनोवरीस ॥ अक्ष
राचेंसंपूर्णवास ॥ नेसोनियांसावकाश ॥ निजसुखेंसींवर्तती ॥५६ ॥
वधुवरेंबैसवोनिकोंडें ॥ समसाम्यवाहूनिसांडें ॥ ऐरणीविस्तारावया
पुढें ॥ शुद्धमतीसावध ॥५७॥ व्याहीगौरवितांकौतुक॥ कृष्णासमान
मानीभीमक ॥ सकळिकांदेऊनिसुख॥ एकएकगौरविले ॥५८॥ भीम
कें मांडिलेंविंदान ॥ भवऐरणींसंपादन ॥ कृष्णासीवंशपात्रदान ॥ वि
धिविधानवेदोक्त ॥ ५९॥ वंशविस्तारितांसुरेख ॥ सोळाकळांचेसो
ळाअर्क ॥ प्रकृतिस्वभावसुपल्यादेख ॥ ज्ञानदीपेंसोज्वळ ॥ १६० ॥
शुद्धमतीनेंतत्त्वतां ॥ एकजनार्दनपाहतां ॥ वंशठेविलाकृष्णमाथां ॥ जु

नाटकथापरियेसा ॥६१॥ पूर्वींपितामहाचापिता ॥ तयासींप्रसन्नसु
भानुहोता ॥ तेणेंभानुदासावंशसरतां ॥ केलातत्त्वतांहरिचरणीं॥६२॥
प्रल्हादाचेकृपेसाठीं ॥ बळीचेंद्वाररराखीजगजेठी ॥ तैसीचहेहीआहे
गोष्टी ॥ कृपादृष्टीकृष्णाची ॥६३॥ सांगतांवंशपात्रदान ॥ लागलें
निजवंशाचेंअनुसंधान ॥ आमुचेवंशींवरदान ॥परमभक्तहरीचे॥६४॥
मीजन्मलोंधन्यवंशीं ॥ म्हणोनिहरिभक्तीआम्हांसी ॥ संतसोयरेनि
जसुखासी ॥ वंशकृष्णासीनिरविला ॥६५॥ जेंजेंजयासीनिरविलें ॥
तेणेंतेंपाहिजेसांभाळिलें ॥ आमुचेंबालकपणकृष्णासींआलें ॥
कांसेलाविलेंजनार्दनें ॥६६॥ कथेसीझालीआडकथा ॥ म्हणोनिन
कोपावेंश्रोतां ॥ धेंडानाचविलाश्रीकृष्णनाथा ॥ रसाळकथापुढेंआ
हे ॥१६७॥ ॥ इतिश्रीमद्भागवतेमहापुराणेदशमस्कंधेहरिवंशसंहिता
संमतेरुक्मिणीस्वयंवरेविवाहसंभ्रमोनामषोडशःप्रसंगः ॥ १६ ॥

प्रसंग १७ वा.

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ थोरम्हणतीनवल ॥ ऐकतांयाचेबोल ॥ रसा
ळअतिसखोल ॥ येतातीडोलप्रेमाचे ॥ १ ॥ मगम्हणतीकविपोष
का ॥ थोरमिळविलेंसुखा ॥ पारनाहींआजिजियाहरिखा ॥ कथा
सांगकांनिःशंक ॥ २ ॥ महाप्रसादजीआतां ॥ म्हणोनिचरणींठेवि
लामाथा ॥ कोणेंनाचविलेंकृष्णनाथा ॥ नोवरीनाचविताकोणझाला
॥ ३ ॥ दोहींपक्षींच्यादोघांजणां ॥ कांसघालोनिआलेरणांगणा ॥ स
भादेखोनिदावितीखुणा ॥ कळानानादाविती ॥ ४ ॥ बोधेंकृष्णघेऊ
निखांदीं ॥ नाचतीऐक्यतालतिहींछंदीं ॥ चुकोंनेदीसमानबुद्धी ॥
नानाछंदेंनाचती ॥ ५ ॥ देहाभिमानेंघेतलीनोवरी ॥ दावितनाना
छंदकुसरी ॥ द्वंद्वतालातेंसांवरी ॥ देतसेभवरीभवस्वर्गीं ॥ ६ ॥
बोधनाचतघेऊनिकृष्ण ॥ नोवरीघेऊनिदेहाभिमान ॥ आपुलालेप

क्षींजाण ॥ दोघेजणनाचती ॥ ७ ॥ वोंवाळूनिश्रीकृष्णासी ॥ अनं
तसुद्रायाचकांसी ॥ देऊनिअमरकेलेंत्यांसी ॥ मागोंआणिकांसीवि
सरल्यें ॥ ८ ॥ वोंवाळणीहातींचढे ॥ तोनपाहेआणिकांकडे ॥ वा
णितांश्रीकृष्णाचेपवाडे ॥मागणेंपुढेंत्याखुंटलें ॥९॥ श्वेतरक्तत्रिगुणवा
स ॥ वोवाळुनियांसावकाश ॥ त्यागकरितीकृष्णदास ॥ अतिउल्हा
ससोहळ्याचा ॥ १० ॥ वोंवाळणीनोवरीकडे ॥ अमितविषयसुखा
पडे ॥ घेतांअधिकतृष्णावाढे ॥ चहुंकडेतेमाग ॥ ११ ॥ नसुटती
अभिलाषाच्यागांठी ॥ सांडूनिदेतांकांपतीमुष्टी ॥ मागुतीलोलंग
तांदृष्टी ॥ कवडीसाठींझोंबती ॥ १२ ॥ त्यागितांजीर्णदेहाचेवास ॥
दातेहोतीकासाविस ॥ नसरेमागेंत्यांचीआस ॥ त्यांतेंबहुवसनेंदेती
॥ १३ ॥ पाहतांअत्यंतजर्जरझाले ॥ दिसेनवांठायींतडकलें ॥ पा

हिजेअविमुक्तित्यागिलें ॥ वांयांगेलेंदोदिवसां ॥ १४ ॥ ऐकोनत्या
गाचीमात ॥ अधोमुखहोतगृहस्थ ॥ लोभनसांडितीपोटांत ॥ क्रो
धेंनिंदितशिकवित्या ॥ १५ ॥ तुम्हींकैसेनित्यागकेला ॥ शिकवूंआ
लेतीपुढिलांला ॥ आम्हीनायकूंतुमच्याबोला ॥ म्हणोनरुसलात्या
गासीं ॥ १६ ॥ त्यागनोहेनोवरीपक्षीं ॥ देखोनिहांसिजेमुमुक्षीं ॥
कृष्णवऱ्हाडीअतिदक्षी ॥ त्यागाविषयींउद्भट ॥ १७ ॥ कृष्णवेऊ
निनाचवितां ॥ बोधशिणलाजीतत्त्वतां ॥ हळूचउतरीकृष्णनाथा ॥
होयनिघतालाजोनी ॥ १८ ॥ अभिमानपैंनोवरी ॥ कांहींकेल्या
नउत्तरी ॥ बळेंउडेपळेदुरी ॥ लाजनधरीसभेची ॥ १९ ॥ धरू
निधांविन्नलेपैंएक ॥ नोवरीघेऊनिपळेदेख ॥ कोंडूंजातांअधिकाधि
क ॥ ठकवूनिलोकतोपळे ॥ २० ॥ त्यासींसंतींकेलाविधी ॥ हळूच

आणिलासोहंबुद्धी ॥ तेहीसांडूनत्रिशुद्धी ॥ नोवरीसंदिशीउतर
ली ॥ २१ ॥ तेथेंझालीजीनवलपरी ॥ भक्तींप्रार्थिलामुरारी ॥ नो
वरीघेऊनिखांद्यावरी ॥ रंगींश्रीहरीनाचावें ॥ २२ ॥ भक्तिभावाभु
ललादेवो ॥ वचनतुळेंवीचपहाहो ॥ नोवरीघेऊनिदेवाधिदेवो ॥
दावीनिर्वाहोनृत्याचा ॥ २३ ॥ निर्जीनिजरूपावरी ॥ समसाम्यनि
जनोवरी ॥ घेऊनियांखांद्यावरी ॥ नृत्यकरीस्वानंदें ॥ २४ ॥
पहिलेतालेजीतत्त्वतां ॥ अकारहाणोनियांलाता ॥ उकारमकारचि
माथां ॥ पायपिटिताहोयकृष्ण ॥ २५ ॥ उल्हाळेंदेतकवणेपरी ॥
वैकुंठकैलासाहूनिवरी ॥ शून्यसोडूनियांदूरी ॥ चिदंबरींनाचत
॥ २६ ॥ नोवरीवाढेआपणापरी ॥ आपणवाढेनोवरीवरी ॥ क्षणा
तळींक्षणावरी ॥ नानापरीनाचवी ॥ २७ ॥ पाहतांपाहतांपडलें

ठक ॥ नोवरानोवरीझालींएक ॥ जीवशिवहेसरलीभाक ॥ निजसु
खस्वानंदें ॥ २८ ॥ कृष्णासीआठवलेंदेख ॥ आम्हीदोघेंहोऊनिए
क ॥ नाचतांजीवसकळिक ॥ जीवपणामुकतील ॥ २९ ॥ याला
गींकाळाचियेस्थिती ॥ नोवरीउतरीश्रीपती ॥ जयजयकारकींजे
भक्तीं ॥ वोंवाळितीसर्वस्वें ॥ ३० ॥ धेंडानाचविलायापरी ॥ तंव
तळीआणिलीबाहेरी ॥ फळींपुष्पींजीसाजिरी ॥ ज्ञानदीपेंसोज्वळ
॥ ३१ ॥ दिधलीअनुभवाच्याहातां ॥ वंदूनिझालातोबोलता ॥
वेगींसांगाकुळदेवता ॥ नाचवितामीहोईन ॥ ३२ ॥ आधींसांगा
नोवरीकडे ॥ नांवेंएकोंद्यानिवाडें ॥ मगनाचवीनवाडेंकोडें ॥ वराक
डेमगपुसों ॥ ३३ ॥ नोवरीकडीलकुळदेवता ॥ मायाआणिमम
ता ॥ कल्पनाकामाक्षीसर्वथा ॥ माजघरींखेळत ॥ ३४ ॥ वासना

देवीसकळी ॥ बागबगळामुंगीमेळी ॥ मारकोमेसकोमैराळी ॥
उच्छिष्टचांडाळीभाणाची ॥ ३५ ॥ आशातृष्णादोघीजणी ॥ आमु
च्याकुळींमुळींहुनी ॥ निंदादेवीमहादारुणी ॥ ऐकोनिसज्जनींकोपि
जे ॥ ३६ ॥ मोहममताआमुचेकुळीं ॥ लोभवेताळत्याजवळी ॥
क्रोधझोटिंगमहाबळी ॥ अधिकारलींशुभकार्या ॥ ३७ ॥ जेंजेंदैवत
सांगेपैंगा ॥ तेंतेंनातळतआणिरंगा ॥ नयेत्यावाटेलावीवेगा ॥ ना
चवूनिउगातोराहे ॥ ३८ ॥ कृष्णपक्षींअलोलिक ॥ अवघेंकुळदैव
तएक ॥ नाचतांअनुभवाचेंकौतुक ॥ पडलेंठकसकळिकां ॥ ३९ ॥
कृष्णकुळदेवताएक ॥दुर्जनाहींनाहींदेख॥ एकाजनार्दनींसुख ॥ अति
संतोषनाचतां ॥ ४० ॥ ॥ इतिश्रीमद्भागवतेमहापुराणेदशमस्कंधेहरि
वंशसंहितासंमतेरुक्मिणीस्वयंवरेधेंडानृत्यंनामसप्तदशःप्रसंगः ॥१७॥

॥ इति सप्तदशः प्रसंगः ॥

प्रसंग १८ वा.

श्रीगणेशायनमः॥ ॥ हातींदुधातुपाचीवाटी ॥ देवकीबैसवूनिपाटीं ॥ पुढेंदीधलीभीमकीगोरटी ॥ उदरशिंपीशुद्धमती ॥ १ ॥ धन्यधन्य तुमचीकुशी ॥ जेथेंजन्मलेहृषीकेशी ॥ म्हणोनिलागलीचरणासी ॥ रुक्मिणीसांनिरवित ॥ २ ॥ चौघांपुत्रांहूनआगळी ॥ वाढविलीहेंवे ल्हाळी ॥ आतांदिधलीतुम्हांजवळी ॥ पुत्रस्नेहेंपाळावी ॥ ३ ॥ दो घीजणींमातापितरीं ॥ हातींधरूनिनोवरी ॥ यादवांचेमांडीवरी ॥ यथानुक्रमेंबैसविली ॥ ४ ॥ गहींवरनधरवेभीमकासीं ॥ प्रेमलोटलें तयासीं ॥ मिठीघालोनिकृष्णचरणांसी ॥ उकसांबुकसींस्फुंदत ॥५॥ लाजसांडोनिशुद्धमती ॥ पायांलागलीश्रीपती ॥ भीमकीदेऊनियांहा तीं ॥ वैकुंठपतीजोडिला ॥६॥ पाहतीनरनारीसकळां ॥ आसुवेंआ लींत्यांचियाडोळां ॥ खंतीनकरींवोभीमकबाळा ॥ मायेकडेनपहावें ॥ ॥ ७ ॥ कृष्णींलागलियाप्रीती ॥ मायामाहेरींचीखंती ॥ सर्वथा

नकरींचित्तीं ॥ निजवृत्तीहरिचरणीं ॥ ८ ॥ वरमायेसींकळवळा ॥ पायांलागेवेळोवेळां ॥ आसुवेंपूर्णआलींडोळां ॥ म्हणेप्रतिपाळभी मकीसी ॥ ९ ॥ शुद्धमतीम्हणेरायासी ॥ मजआंदणद्यावेंभीमकी सी ॥ होईनकृष्णाचीनिजदासी ॥ चरणसेवेसीनिरंतर ॥ १० ॥ राजाम्हणेशुद्धमती ॥ जीवप्राणआणिसंपत्ती ॥ सर्वस्वअर्पिलेंश्री पती ॥ विकल्पचित्तींनधरावा ॥ ११ ॥ भावविश्वासदोघेजण ॥ दिलेभीमकीसीआंदण ॥ कृष्णसेवेलागींजाण ॥ अहर्निशींसादर ॥ ॥ १२ ॥ द्विपदाआणिचतुष्पदा ॥ नानाधातुरत्नेंअष्टधा ॥ भीमकेंआंदणगोविंदा ॥ बहुसंपदादीधली ॥ १३ ॥ वसुदेवा दिउग्रसेन ॥ भीमकासीकरितीआमंत्रण ॥ भोजनाचाआग्रह जाण ॥ केलासन्मानसर्वांचा ॥ १४ ॥ भीमकबोलेकृष्णासीं ॥ विनंतिआहेपायांपाशीं ॥ पुत्रझालियाभीमकीसीं ॥ निजपंक्ती

सींशेषदीजे ॥ १५ ॥ चतुर्विधासूत्रधारी ॥ तुझीआज्ञाआमुचेशि
रीं ॥ भोजनाचाआग्रहनकरीं ॥ वचनश्रीहरीमानलें ॥ १६ ॥
वरातनिघालीवेगेंसीं ॥ गृहप्रवेशद्वारकेसी ॥ आज्ञादीधलीभीमका
सी ॥ निजनगरासींतोनिघे ॥ १७ ॥ दोघेंवधूवरेंगजस्कंधीं ॥
भोंवतीयादवांचीमांदी ॥ गीतनृत्यअतिविनोदी ॥ द्वारकेमध्येंउ
त्सवो ॥ १८ ॥ मृगमदगंधाचेंपैंसडे ॥ कुंकुमकस्तूरीचहूंकडे ॥
मखरेंशृंगारिलींपुढें ॥ वाडेंकोडेंझळकती ॥ १९ ॥ नगरशृंगारि
लेंकुसरीं ॥ गुढियातोरणेंवरोघरीं ॥ कर्दळीस्तंभरोंविलेद्वारीं ॥
फळेंमाझारींशोभती ॥ २० ॥ पूर्णकुंभदारोदारीं ॥ प्रदीप्तदीपठे
विलेवरी ॥ दधिअक्षतादूर्वांकुरीं ॥ सुमनहारींसुगंधा ॥ २१॥ वधूवरें
पहावयाकौतुक ॥ नगरनागरिकलोक ॥ मंडपघसणीहोतसेदेख ॥
एकाएकींधांविन्नले ॥ २२ ॥ चढलींमाडियागोपुरीं ॥ पुष्पांजळी

देतीनरनारी ॥ देववर्षतीअंबरीं ॥ जयजयकारींप्रवर्तले ॥ २३ ॥
पाहतांकृष्णस्वरूपासी ॥ आरामनाहींडोळ्यांसी ॥ यालागींनादेह
श्यापाशीं ॥ कृष्णसुखासीफडकले ॥ २४ ॥ पदोपदींदीपाव
ळी ॥ वोंवाळितीनरवनमाळी ॥ बापदेवाचीनव्हाळी ॥ भीमकबा
ळीअर्धांगी ॥ २५ ॥ वेश्याआणिसंन्यासी ॥ मंडपघसणीहोतसे
कैसी ॥ कोपआलाश्रीपादांसी ॥ दंडेंवेश्यांसींठोकिती ॥ २६ ॥
येरीविसरलीदेहासी ॥ वृत्तीलाधलीकृष्णस्वरूपासी ॥ रागेंलाता
हाणोनितिसी ॥ विटाळआम्हांसीकांकेला ॥ २७ ॥ येरीहांसोनि
कपाळपिटी ॥ अजूनक्रोधनसांडीपोटीं ॥ विटंबिलीदंडकांसोटी ॥
आत्मदृष्टीतुम्हांनाहीं ॥ २८ ॥ मीउत्तमपैलहीन ॥ विषमभेदाचेंअ
ज्ञान ॥ सर्वांभूतींसमसमान ॥ निजात्मज्ञानतुम्हांनाहीं ॥ २९ ॥
नाहींनिजशांतीरोकडी ॥ तंवकांकेलीताडातोडी ॥ भगवींनाशि

लींलुगर्डी ॥ उपाधिगाढीश्रीपादा ॥ ३० ॥ शेंडीसांडिलीउपडो
नी ॥ वासनावाढविलीचौगुणी ॥ श्रीकृष्णदेखिलियानयनीं ॥
विटाळमानीतोनिजांध ॥ ३१ ॥ ऐसाकरितांवाग्वाद ॥ तवंदूरीअं
तरलागोविंद ॥ आडवादाटलाजनसंबंध ॥ नदिसेमुकुंदसर्वथा
॥ ३२ ॥ वधूवरेंआलींमहाद्वारा ॥ लोणउतरितीसुंदरा ॥ मुदवों
वाळीसुभद्रा ॥ कृष्णपुढारांचालिला ॥ ३३ ॥ पूर्णकलशेंसींआ
ल्यादासी ॥ अनंतवाणवरीवस्त्रेंसीं ॥ उत्तममेचूचेदेउनीत्यांसी ॥
नवविधेंसींअलंकार ॥ ३४ ॥ शोभाआलीभाणवसासी ॥ कृ
त्रिमलक्ष्मीशोभलीकैसी ॥ साचमानलेंजनांसी ॥ तिणेंसकळांसींभु
लविलें ॥ ३५ ॥ येतांदेखोनिकृष्णनाथा ॥ लक्ष्मीलाजवीतत्त्व
तां ॥ सांडूनियांकृत्रिमता ॥ निजरूपताप्रगटली ॥ ३६ ॥ भी
मकीनेंदेखिलेंलक्ष्मीसी ॥ विस्मयवाटलातियेसी ॥ विचारित्तांनिज

मानसीं ॥ दोहींरूपेंसींआपणची ॥ ३७ ॥ विधिगृह प्रवेशासीं ॥
वधूवरेंबैसविलीं भाणवसासीं ॥ करवितीलक्ष्मीपूजनासीं ॥ वधूवरें
सींद्विजवर ॥ ३८ ॥ परमामृतेंभरूनिवाटी ॥ देवकीलावीसुनेच्या
वोठीं ॥ पुसेवृद्धाचारगोष्टी ॥ सुनेधालीसीनिज माये ॥ ३९ ॥ येरी
म्हणेपरमानंदेंधाल्यें ॥ कृष्णसुखेंनित्यनिवाल्यें ॥ तुमचेसेवेसींपाव
ल्यें ॥ प्राप्तझाल्येंहरिचरणीं ॥ ४० ॥ रेवतीयेऊनिभीसकीपाशीं ॥ वेगीं
निरवीभाणवसासीं ॥ हातींधरूनिनोवरीसीं ॥ कायतियेसीसांगतसे
॥ ४१ ॥ वरूनिआलीसीकृष्णनाथा ॥ तरीहेंसर्वतुझेमाथां ॥ देणें
घेणेंकार्यउचिता ॥ कर्तव्यतातुजआली ॥ ४२ ॥ येथींचीऐसीआहे
रीती ॥ सुचित्तराखावीचित्तवृत्ती ॥ सकळिकींमानावीकृष्णस्थिती ॥
जेणेंश्रीपतीसंतोषे ॥ ४३ ॥ जेंकांखरकटलेंमळकटलें ॥ अत्यंतगोंगाणीं
गोंगाइलें ॥ तेंभाणवसाबाहेरपाहिजेकेलें ॥ नेऊनघालवेंवावळ्यांत

॥ ४४ ॥ जैंकांउदंडगडबडी ॥ आश्रमालाठेवीरोकडी ॥ अत्यंतझण त्कारेंबडबडी ॥ वेळणीतोडीविधीची ॥ ४५ ॥ जेकांकांठमोराउर ले ॥ देखसीज्यांचेंबुडखंडलें ॥ तेंनपाहिजेहालविलें ॥ असोसंचरलें निजआळां ॥ ४६ ॥ तपेंतापलींतुपाचीं ॥ स्वर्गशिंकींबैसकात्यां ची ॥ सामोग्रीवेंचिल्यातेथींची ॥ मगउलंडोनीसांडिती ॥४७॥ का मक्रोधाचेउंदीर ॥ कोरूनिढोलकरितीअपार ॥ त्यांच्यामुखींघाला वीपाथर ॥ येथेंद्वारबुजवावें ॥ ४८॥ लाविल्यालवणनलगेज्यासीं ॥ लवणलक्षणत्याकायपाहसी ॥ तेतंवनाणावेंपंक्तीसीं ॥ चवीत्यासीं पैंनाहीं ॥ ४९॥ सगळेंशिजवितांअवघड ॥ कांकडेकरितीकडकड ॥ समभावेंभरडीदृढ ॥ होतीलमोडपरिपाकें ॥ ५० ॥ कणिकचाळा वीसगट ॥ पाखडूनसांडावेकसपट ॥ होईलपरिपाकचोखट ॥ पूर्ण पोळ्यासिद्धलाडू ॥ ५१ ॥ कृष्णभाणवसात्रिशुद्धी ॥ अष्टमहासि

द्धीनवनिधी ॥ तेथेंतूंवागावेंअतिबुद्धी ॥ जीवउपाधीसांडूनी ॥५२॥ सासूसासेरभावेदीर ॥ आदिकरूनलहानथोर ॥ होऊनअवघ्यांसीं सादर ॥ अतितत्परसेवेसीं ॥ ५३ ॥ वडीलजाऊआपण ॥ भीमकी करींकंकण ॥ घालूनकरीनिरवण ॥ पाणिग्रहणभाणवसा ॥ ५४ ॥ धाकटेजावेसींप्रीतीकर ॥ नवविधरत्नांचाहार ॥ कंठींघातलामनो हर ॥ येरींनमस्कारतियेसिकेला ॥५५॥ बाईजेंजेंतुम्हींशिकविलें ॥ तेंतेंमजहितासीआलें ॥ रेवतीहरिखेंयेणेंबोलें ॥ आलिंगिलेंभीमकी सीं ॥ ५६ ॥ एवंद्वारकेमाझारीं ॥ परमानंदघरोघरीं ॥ देववर्षतीकुसु मेंअंबरीं ॥ जयजयकारप्रवर्तला ॥ ५७ ॥ यापरीगृहप्रवेश ॥ करू नियांहृषीकेश ॥ रमायुक्तजगन्निवास ॥ द्वारकावासकरीतसे ॥ ५८ ॥ शुकम्हणेपरीक्षिती ॥ गृहस्थझालाश्रीपती ॥ भीमकीहरणाचीख्या ती ॥ म्यांतुजप्रतीसांगितली ॥ ५९ ॥ एवंझालेंपाणिग्रहण ॥ तुज

केलेंगाश्रवण ॥ ज्याचेनिश्रवणेंजाण ॥ दोषदारुणनासती ॥ ६० ॥
ग्रंथपीठिकासंपूर्ण ॥ कथेसींश्रीकृष्णकारण ॥ कळसाआलेंनिरू
पण ॥ प्रेमळसज्जनजाणती ॥ ६१ ॥ रुक्मिणीहरणपूर्णता ॥
जुनाटहोयसर्वथा ॥ पाणिग्रहणव्यवस्था ॥ तीचनवीकथाजीवि
त्वाची ॥ ६२ ॥ ऐसाविकल्पमानावामनीं ॥ जेंबोलिलेंव्यासमु
नी ॥ तोचिअर्थविस्तारूनी ॥ प्रकटकेलाप्राकृतें ॥ ६३ ॥ यथा
विधिपाणिग्रहण ॥ मुळींआहेव्यासवचन ॥ तेंसूताप्रतिनिरूपण ॥
श्लोकार्थजाणबोलिलों ॥ ६४ ॥ साचनमानीज्याचेंचित्त ॥ तेणेंप
हावेंश्रीमद्भागवत ॥ तेथींचेश्लोकींचाश्लोकार्थ ॥ ऐसाचिआहे
सर्वथा ॥ ६५ ॥ राजेजिंकोनिदारुण ॥ भीमकीआणोनिआपण ॥
कृष्णेंकेलेंपाणिग्रहण ॥ हेंनिरूपणमुळींचें ॥ ६६ ॥ येणेंचिपदेंपद
विस्तारी ॥ कथाचालिलीपुढारी ॥ खोडीनठेवावीचतुरीं ॥ ग्रंथनि

र्धारींनपाहतां ॥ ६७ ॥ जैसेंवटबीजअल्पप्राय ॥ परीविस्तारेंगग
नाजाय ॥ तैसीचहेकथाहोय ॥ थोडेनबहूविस्तारें ॥ ६८ ॥ मूळ
सांडूनसर्वथा ॥ नाहींवाढविलेंग्रंथा ॥ पाहतांमुळींच्यापदार्था ॥
अर्थकथाचालिली ॥ ६९ ॥ नाहींग्रंथारंभसंकल्प ॥ नव्हताश्रोत
यांचाआक्षेप ॥ ग्रंथींउजळलाकृष्णदीप ॥ सुरूपरूपहरिकथा ॥७०॥
जेणेंहाग्रंथकरविला ॥ तोआरंभींचउपरमला ॥ पुढेंग्रंथकैसाचालि
ला ॥ बोलतांबोलानबोलवे ॥ ७१ ॥ नेणोंकांकृष्णनाथा ॥ हेआवड
लीग्रंथकथा ॥ तोचिहोऊनिश्रोतावक्ता ॥ अर्थपरमार्थाआणिला
॥ ७२ ॥ हेंग्रंथींचेंनिरूपण ॥ जीवशिवाहोतसेलग्न ॥ अर्थपाहतां
सावधान ॥ समाधानसात्विकां ॥ ७३ ॥ येथेंविवेकीव्हावावक्ता ॥
सावधानपाहिजेश्रोता ॥ त्याचेनिसंवादेंहरिकथा ॥ सुखसमस्तांहो
ईल ॥ ७४ ॥ होऊनअनुभवकसवटी ॥ कथाचालिलीमराठी ॥

वोवीनचलेफुकासाठीं ॥ श्रद्धापोटींधरिलिया ॥ ७५ ॥ हेकृष्ण
कथाअलौकिक ॥ महादोषांसींदाहक ॥ भवरोगासींछेदक ॥ अर्धमा
त्रासेविलिया ॥ ७६ ॥ हेमुमुक्षूंचीकुळदेवता ॥ मुक्तांचीतरीनित्य
मुक्तता ॥ येरांसंसाराचियासर्वथा ॥ निववितीनवरसें ॥ ७७ ॥ ये
ऱ्हवींकोणीजरीस्वभावेंपढे ॥ तरीउघडतीकानीचींकवाडें ॥ अर्थएक
तांनिवाडें ॥ पुढेंपुढेंअतिगोड ॥ ७८ ॥ गोडपणापडतांमिठी ॥ सु
टतीजीवशिवांच्यागांठी ॥ कृष्णकथाहेगोमटी ॥ उठाउठीनिजलाभू
॥ ७९ ॥ येथेंभीमकीचेपुरलेअर्थ ॥ तोहाआदरेंवाचितांग्रंथ ॥ श्रो
तयांचेमनोरथ ॥ कृष्णसमर्थपुरवील ॥ ८० ॥ माझेपुरवावयामनो
रथ ॥ तोंमनचिझालेंकृष्णनाथ ॥ एकाजनार्दनींनित्यतृप्त ॥ पारंगत
हरिचरणीं ॥ ८१ ॥ एकाजनार्दनाशरण ॥ म्हणतांकेलेंएकपण ॥
महजखुंटलेंनिरूपण ॥ महामौन्यकथेचें ॥ ८२ ॥ मुखींजनार्दनची

[OrderDescription]
,CREATED=05.08.19 12:44
,TRANSFERRED=2019/08/05 at 13:15:56
,PAGES=128
,TYPE=STD
,NAME=S0001300
,Book Name=RUKMANI SYANVAR
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF
,FILE6=00000006.TIF
,FILE7=00000007.TIF
,FILE8=00000008.TIF
,FILE9=00000009.TIF
,FILE10=00000010.TIF
,FILE11=00000011.TIF
,FILE12=00000012.TIF
,FILE13=00000013.TIF
,FILE14=00000014.TIF
,FILE15=00000015.TIF
,FILE16=00000016.TIF
,FILE17=00000017.TIF
,FILE18=00000018.TIF
,FILE19=00000019.TIF
,FILE20=00000020.TIF
,FILE21=00000021.TIF
,FILE22=00000022.TIF
,FILE23=00000023.TIF
,FILE24=00000024.TIF
,FILE25=00000025.TIF
,FILE26=00000026.TIF
,FILE27=00000027.TIF

FILE28=00000028.TIF
,FILE29=00000029.TIF
,FILE30=00000030.TIF
,FILE31=00000031.TIF
,FILE32=00000032.TIF
,FILE33=00000033.TIF
,FILE34=00000034.TIF
,FILE35=00000035.TIF
,FILE36=00000036.TIF
,FILE37=00000037.TIF
,FILE38=00000038.TIF
,FILE39=00000039.TIF
,FILE40=00000040.TIF
,FILE41=00000041.TIF
,FILE42=00000042.TIF
,FILE43=00000043.TIF
,FILE44=00000044.TIF
,FILE45=00000045.TIF
,FILE46=00000046.TIF
,FILE47=00000047.TIF
,FILE48=00000048.TIF
,FILE49=00000049.TIF
,FILE50=00000050.TIF
,FILE51=00000051.TIF
,FILE52=00000052.TIF
,FILE53=00000053.TIF
,FILE54=00000054.TIF
,FILE55=00000055.TIF
,FILE56=00000056.TIF
,FILE57=00000057.TIF
,FILE58=00000058.TIF
,FILE59=00000059.TIF
,FILE60=00000060.TIF
,FILE61=00000061.TIF
,FILE62=00000062.TIF
,FILE63=00000063.TIF

FILE64=00000064.TIF
,FILE65=00000065.TIF
,FILE66=00000066.TIF
,FILE67=00000067.TIF
,FILE68=00000068.TIF
,FILE69=00000069.TIF
,FILE70=00000070.TIF
,FILE71=00000071.TIF
,FILE72=00000072.TIF
,FILE73=00000073.TIF
,FILE74=00000074.TIF
,FILE75=00000075.TIF
,FILE76=00000076.TIF
,FILE77=00000077.TIF
,FILE78=00000078.TIF
,FILE79=00000079.TIF
,FILE80=00000080.TIF
,FILE81=00000081.TIF
,FILE82=00000082.TIF
,FILE83=00000083.TIF
,FILE84=00000084.TIF
,FILE85=00000085.TIF
,FILE86=00000086.TIF
,FILE87=00000087.TIF
,FILE88=00000088.TIF
,FILE89=00000089.TIF
,FILE90=00000090.TIF
,FILE91=00000091.TIF
,FILE92=00000092.TIF
,FILE93=00000093.TIF
,FILE94=00000094.TIF
,FILE95=00000095.TIF
,FILE96=00000096.TIF
,FILE97=00000097.TIF
,FILE98=00000098.TIF
,FILE99=00000099.TIF

FILE100=00000100.TIF
,FILE101=00000101.TIF
,FILE102=00000102.TIF
,FILE103=00000103.TIF
,FILE104=00000104.TIF
,FILE105=00000105.TIF
,FILE106=00000106.TIF
,FILE107=00000107.TIF
,FILE108=00000108.TIF
,FILE109=00000109.TIF
,FILE110=00000110.TIF
,FILE111=00000111.TIF
,FILE112=00000112.TIF
,FILE113=00000113.TIF
,FILE114=00000114.TIF
,FILE115=00000115.TIF
,FILE116=00000116.TIF
,FILE117=00000117.TIF
,FILE118=00000118.TIF
,FILE119=00000119.TIF
,FILE120=00000120.TIF
,FILE121=00000121.TIF
,FILE122=00000122.TIF
,FILE123=00000123.TIF
,FILE124=00000124.TIF
,FILE125=00000125.TIF
,FILE126=00000126.TIF
,FILE127=00000127.TIF
,FILE128=00000128.TIF
,